

SAN JUAN

Dios biíc dih jumni nin baácboó ã cãac jummat

¹ Biíhmahjeh ded pah Dios ã jummatdih naóhni pínah, Cristo, Diosjeéh átát jummap wut jĩ. Caán Cristo Dios yoobát át jummap wut jĩ. ² Nin baác dih Dios ã chãjat pínah jãtìh, Cristo Diosjeéh átát jummap wut jĩ. ³ Caan wút jĩ nin baác dih jumni pínahdih át chãjap wut jĩ. Nin baác dih, jeádih, nihatdih Dios caandíh át chãjat túutap wut jĩ. Pánih chãjat túutnit, cãacwãdihbut caandíh át chãjat túutap wut jĩ. Páant ã wutuchah, Cristo nihatdih át chãj beedánap wut jĩ. Bua jwĩ ennidih, jwĩ enca naáhdihbut ã chãjcah, nihát ãta wihcan tagaá.* ⁴ Cristo tigaá nihatdih báahdani. Jiiátjìh jwĩ jii enat pah, jwĩ iip ded pah ã jummatdih caán jwiit cãacwãdih ã túi jéihyana caá. ⁵ Chei jwĩ jéih encat pah, yéej chãjna, jéih encannit panihnit jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, Cristoboó jiiát panihni jumna, jwiitdih túi ennit panihnit ã chãjna caá. Pánihna, dupúátboó jiiátdih ded pah ã jéih dabacat pah, dedé yéejatbut Cristoboodíh ded pah ã jéih yap yohcan caá.

⁶⁻⁷ Cãacwãdih daabáni Juan wut jumnidih Diosboó ã wahnì Cristoíh doonádih át naóh waáwát túutap wut jĩ, cãacwã caandíh joinít, Cristodih ì túi jepahat pínah niijná.* ⁸ Caán Juan Cristo át nihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, Cristo baabát panihni ã jummatdih naóhni Juan át jummap wut jĩ. ⁹ Caán

* **1:3** Gn 1.1-3; Sal 33.6; Pr 8.22-31; Col 1.15-17; He 1.2; 1 Jn 1.1; Ap 19.13

* **1:6-7** Mt 3.1; Mr 1.4; Lc 3.1-2

Cristo baabát panihni, nihat cãacwã Diosdih ï jéihyat pínah niijná, nin baácboó át jũúwúp wut jĩ.

¹⁰ Dios nin baácdih chãjna, caán Cristo biíc dih ït chãjap wut jĩ. Pánih chãjni Cristo ã jumuchah yuhna, nin baácdih moónboó caandih ï jéihcap jĩ.

¹¹ Nin ã chãjniji baácdihjeh át cãac jumap wut yah jĩ. Obohjeéhtih, páant ã cãac jumuchah yuhna, ã chãjni baácdih jumnitboó caandih ï náahcap jĩ.

¹² Páant ï náahcah yuhna, biquína caandih jepahnitdih Dios ã weh pah át chãjap wut jĩ. Caandih jepahnitboó bácah, yoobópdih ã weh yoobát tigaá ï jumap. ¹³ Páant niij naóhna, jwiit jwĩ weh jumihat dée panihcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó Cristodih jepahnitdih biíc weh pah ã chãjna caá.

¹⁴ Pánihna, Cristo ã cãac jummat túttimah, jwĩjeéh ã jumap jĩ. Páant ã jumuchah ennitji, cãacwãdih oinit, yoobópdih naóhni ã jummatdih jwĩ jéihna caá. Caán Dios wúh biícjeh jumna, Dios ã wēpat ã túyatbut caandih ã jumap jĩ. Pánihni ã jumuchah, jwĩ túi jéihna caá.* ¹⁵ Juan Daabániboó cãacwãdih daabána, Cristo ã jũúwúchah ennit, nin pah ã niij naáwáp jĩ: “Con caá yeebdih wãpĩ naóhni. Obohjeéhtih, weém wã cãac jummat pínah jãtih, caán átát jumap wut jĩ. Nin baác ã jummat pínah jãtihbut átát jumap wut jĩ. Pánihna, caán weem cháh ã jumna caá”, Juan cãacwãdih ã niijp jĩ.

¹⁶ Caán Cristo wēpni jumna, jwiitdih búdí oinit, dawá láa ã túi teo wáacap jĩ. ¹⁷ Dios ã wutdih Moisésboodih ãih cãacwãdih át naóh yapaat tútup wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesucristoboó Dios cãacwãdih búdí ã oyatdih, ã naáwát túi yoobópdih

* **1:14** 1Jn 1.2

ã jumatdihbat naóh yapanadih ãt jũúwáp tajĩ.
 18 Obohjeéhtih, Diosdih jwiít cãacwã jwĩ jéih encan
 caá. Pánihna, Dios wũúh biícjeh ãjeéh jumniiji nin
 baácboó cãac jumnit, ded pah ã íp ã jumatdih
 jwiít dih ã jéihyanap jĩ.*

*Juan Daabánidih bita ã wũúbh joyát
 (Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)*

19 Jerusalén tútchidih moón jwĩ maátaboó sac-
 erdotewãdih, Dioíh mũúboó teonitdihbat Juan
 Daabáni pebhna “¿Déhe tigaá meém?” niúj wũúbh
 joyát tũútna, ít wah bojop tajĩ. 20 Páant ã niúj wũúbh
 joyóchah joinít, Juanboó nin pah ã niúj jepahap jĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Weém,
 Dios ã wahni Cristo nihcan caá, ã niúj jepahap jĩ.

21 —¿Caán láa bácah déhe tigaá? ¿Meém Cristo
 nihcan, Elíasji niít?* ã niúj wũúbh joyóp jĩ.

—Nihcan caá, queétdih ã niúj jepahap jĩ.

—¿‘Dios naáwãtdih naóh yapani ã jũóhbipna caá’,
 jwĩ nũowã ã niijní niít?* ã niúj wũúbh joyóp jĩ.

—Obohjeéhtih, weém caán nihcan caá, ã niúj
 jepahap jĩ.

22 —¿Caán láa bácah déhe tigaá meém? Jwiít dih
 biíc mantjeh ma naáwá, jwiít dih wũúbh joyát
 tũútnit dih jwĩ tái naáwát pínah niijná. ¿Ded pohba
 tigaá ma yoób jum? ã niúj wũúbh joyóp jĩ.

23 Páant ã niúj wũúbh joyóchah joinít, nin pah
 queétdih ã niúj jepahap jĩ:

—Weemdíh jenah joiná, Isaíasji nin pah ãt niúj
 daacáp tajĩ: ‘Biíc cãac mũú wihcapboó nin pah ã
 niúj wẽp naóhbipna caá: “Jwĩ Maáh ã jũúwát pínah

* 1:18 Mt 11.27; Lc 10.22 * 1:21 Mal 4.5 * 1:21 Dt 18.15,18

jātih ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodíh túut nuumnít, caandíh ñi táí páñaá”, ã niijbípna caá’, ãt niij daacáp tajī.* Páant ã niij daacniiji caá weém, ã niijíp jī.

²⁴⁻²⁵ Páant ã niijíchah joinít, biquína fariseowã wúbh joyát túutnit í wahnitboó nin pah í jwúbh niij wúbh joyóp jī:

—Meém Cristo nihcan, Elíasjibut nihcan, Dios naáwát dih naóh yapani pínah nihcan, ¿Caán láa bácah dépanih tigaá meém cāacwādih ma daabá? í niijíp jī.

²⁶ Páant í niijíchah joinít, Juanboó queétdih nin pah ã niij jepahap jī:

—Weém cāacwādih mahjīhjah wã daabána caá. Obohjeéhtih, biíh ñi beh enca naáh ñi cātíh ã jumna caá. ²⁷ Caán wã túttimah jūóhni chah wēpni caá. Pánihna, caandíh jenah joiná, ‘Weém oboh jumni caá’, wã niij jenah joiná caá, ã niijíp jī.

²⁸ Betania tútchi Jordán mēj conanaamánt Juan cāacwādih ã daabánapdih queét páant í niij míc wéhenap jī.

“Oveja wūúh panihni Jesús ã jumna caá”, Juan Daabáni ã niiját

²⁹ Daanimant bóo yeó jáapdih Jesús í niijní ã pebhna ã dei juyúchah ennit, jwiít caandíh joinít dih Juan Daabáni nin pah ã niij naáwáp jī: “Ñi enee. Con jūóhni Dios ã wahni oveja wūúh panihni caá. Jwiít judíowã jwí yéejat yohat túut niijná, oveja wūúhdih sacerdotewādih jwí mawat túutna caá. Páant í chājat dée panihni, con Dios ã wahnidihbut

* **1:23** Is 40.3

cãacwã ï mao yohbipna caá. Pánih wənnit, ni-hat baácdih moón jwĩ yéejatdih ã yoh wəhbipna caá. ³⁰ Con caá yeebdíh wāpĩ naóhni. ‘Wã túttimah jũóhni wã cãac jumat pínah jãtih jumniiji weem cháh ã jumbipna caá’, yeebdíh wãát niijíp jĩ. ³¹ Caán láa, weembút Dios wũúh ã jumatdih wã jéih jwəhcap jĩ. Obohjeéhtih, panih jéihcan yuhna, yeéb wã déewã caandíh ñi túi jéihyat pínah niijná, yeebdíh mahjĩh wã daabánap be”, ã ni-ijíp jĩ. ³²⁻³³ Páant niij péanit, Juan jwiít dih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ: “Wã daabáát pínah jãtih weembút caandíh wã jéih jwəhcah, weemdíh daabáát túutni nin pah ã niij naáwáp jĩ: ‘Jop pah jígohni Túini Espíritu jeámant dei jũóhni, bíic newédih ã jaamáchah enna, “Caán Dios ã wahni caá”, ma niij jéihbipna caá. Caánboó mahjĩh daabáát panihni Túini Espíritu ã wēpatdih búdí ã wəhbipna caá’, weemdíh ã niijíp jĩ. ³⁴ Pánihna, Túini Espíritu, jop pah jígohni, dei jũóhni, caandíh ã jaamáchah, wã enep be. Pánih ennit, con Dios ã wahni ã jumatdih jéihna, ‘Yoobópdih Dios wũúh caá’, yeebdíh wã niij naóhna caá”, jwiít dih Juan ã niijíp jĩ.

Jesús ã jwíih bohénit pínahdih ã ñíwat

³⁵⁻³⁶ Daanimant bóo yeó jáapdih, jwiít chénewã Juan Daabáni ã bohénit, caán bíicdih jwĩ ñəhəchah, Jesús ã yap bejechah ennit, nin pah jwiít dih ã niij naáwáp jĩ:

—Condih ñi eneeé. Con tigaá Dios ã wahni oveja wũúh panihni, ã niijíp jĩ.

37 Páant ã niijíchah joinít, jwiít Jesúsdih jwĩ ñuún pée bejep jĩ. 38 Páant jwĩ ñuún pée bejehah, tac páud ennit, jwiít dih nin pah ã niij uúbh joyóp jĩ:

—**Júuh, dedédih tigaá ñi bid?** ã niijíp jĩ.

—¿Bohéní, deh tigaá meém ma jum? caandíh jwĩ niijíp jĩ.

39 —**Wãjeéh ñi júuwá,** jwiít dih Jesús ã niij jepahap jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ã jumati dih jéihyat táut niijná, ãjeéh jwĩ bejep jĩ. Cheyeh jwááhnitji caandíh jwĩ pej jum táwup jĩ.

40 Jwiít chénewã Juan Daabáni ã niijíchah joinítji Jesúsjeéh bejnit, weém Andrésjĩh jwĩ jumup jĩ. Andrésboó Simón Pedro ã úud jĩ. 41 Waícanjeh Andrés weép jeñédih bididih ã bejep jĩ.

—Mesías jwĩ niijní, Dios ã wahnidih jwĩ jwááap be, át niijíp wut jĩ. Griegowáboó Dios ã wahní niijná, ‘Cristo’ ípĩ niijná caá.

42 Páant niijnít, Andrés Simóndih jwĩ pebhna át numah júuwáp tajĩ. Páant ã numah jumáchah, Jesús Simóndih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Meém Simón, Juan ã wúuh caá. Obohjeéhtih, meém Cefas wút búudhni ma jumbipna caá,** ã niijíp jĩ. Jwiít judíowã “Cefas” jwĩ niijnídih griegowáboó “Pedro”, ípĩ niijná caá. Páant niijnídih “Jee dáh panihni”, niijná caá jwĩ chãjap.

Jesús Felipedih Natanaeldihbut “Wãjeéh ñi júuwá”, ã niiját

43 Daanimant bóo yeó jáap dih Jesús Galilea baácna jwiít dih numah bejna, Felipedih jwááhnit:

—**Wãjeéh ma júuwá,** caandíhbut ã niijíp jĩ.

44 Felipeboó Betsaida wāt jumni tútchidih bóo ã jumap jĩ. Andrés Pedrojĩh caán tútchidih moon mántih ĩ jumap jĩ. 45 Páant Jesús caandíh ã niijíchah joinít, Felipeboó Natanaeldih jwíh bididih ã bejep jĩ. Caandíh jwãáhnit,

—Moisés ã naóh daácniji, bita Dios naáwát dih naóh yapanitbut ĩ daácnijidih jwĩ jwãáhna beé. Jesús Nazaret tútchidih bóo José wãáh caá, Felipe caandíh át niijíp wāt jĩ.

46 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yuhna, Natanaelboó nin pah át niij jepahap wāt jĩ:

—Páant, Nazaret tútchi oboh jumni tútchi ã jumachah, ded caán tútchidih bóo cáacwãdih teo wáacni pínah ã wihcan níit, át niijíp wāt jĩ.

—Caán láa bácah, meemjéh tih enedih ma jũúwáp, Felipe át niij jepahap wāt jĩ.

47 Páant niijnít, Jesús bíícdih jwĩ jumapna át numah jũúwáp tajĩ. Páant, ĩ jũúwáchah ennít, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—**Con jũóhni, yoobópdih túini judío cáac caá. Caandíh dedé yeeat ã wihcan caá,** Natanaeldih enna, jwiít dih ã niijíp jĩ.

48 Páant ã niijíchah joinít, Natanaelboó caandíh nin pah ã niij wãbh joyóp jĩ:

—¿Ded pah tigaá weemdíh ma táí jéih? ã niijíp jĩ.

—**Meemdíh Felipe ã naáwát pínah jãtíh, higuera nah páujdih ma chúudachah, wãát enep be,** Jesús caandíh ã niij jepahap jĩ.

49 —Bohéní, meém Dios wãáh caá. Jwiít judíowã jwĩ Maáh pínah caá, Jesús dih ã niijíp jĩ.*

* 1:49 Mt 16.15

50 —‘Higuera nah nump ma chéuduchah, wã enep be’, wã niijíchah joinít, ‘Dios wãúh caá meém’, ¿ma niij jenah joí niit? Páant meemdíh wã enatji chah wã chãjachah, ma enbipna caá, Natanaeldih Jesús ã niijíp jĩ.

51 Páant niijnít, nin pah jwiít nihatdih ã jwúub niijíp jĩ:

—Yoobópdi yeebdíh wã naóhna caá. Jeáboó wãtni pah ã jumuchah, weém nihat cáacwã úud jeñé namá panihni wã chãjnidih Dioíh ángelwã aab béjnit, ï jwúub dei júúwáchah, ñi enbipna caá,* Jesús ã niijíp jĩ.

2

Caná tãtchidih moón ï téihya chéwat

1-2 Chéne yeó jáap túttimah, Galilea baác Caná tãtchidih, téihya chéwat ã jumup jĩ. Pánihna, Jesúsdi ï bidichah, jwiítbut ãjeéh jwĩ bejep jĩ. Jesús ïn jwĩ jãtíh caán munná mitát juibínap tajĩ. 3 ï táí wēi babhbachah, ïih jiwá iguúh mac ãt beedáh bejep wut jĩ. Páant ã beedéchah, Jesús ïn caandíh nin pah mi niijíp jĩ:

—Wũuhú, jáantjeh ïih jiwá iguúh mac ã beedáh bejep be, mi niijíp jĩ.

4 —Naá, ¿dépanih tigaá weemdíh páant ma niij? Wã tewat pínah ã juibí jwuhna caá, Jesús ã niij jepahap jĩ.

5 Páant ã niij jepahachah joiná yuhna, ã ínboó queét teo wãhntidih nin pah mit niij wutji taga:

—Wã wãúh ded pah yeebdíh ã wutat pah ñi chãjáp, mit niijí taga.

* 1:51 Gn 28.12

⁶ Caanjĩh seis dahwani wáam dahna ã jumup jĩ. Biíc wáam búdí jãaj cómoh pah bóo ã jumup jĩ. Jwiít judíowã Dios ã wutatji pah jwĩ téih chocat túut niijná, páant bóo dahdih mah yáac yáwaat pínahdih jwĩpĩ bíbohó jĩ. Pánihna, caán muudih moonbát caan dáhnadih ã bíbohó jĩ.

⁷ Pánihna, queét teo wãhndih nin pah Jesús ã niij wutap jĩ:

—Mahdih ub jãóhnt, caán wáam dahnadih ñi yáac yáwanaá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, teo wãhnt caán wáam dahnadih mah ã túi yáac yáwanap jĩ. ⁸ Páant ã yáac yáwaat túttimah, Jesús queétdih nin pah ã jwáub niij wutap jĩ:

—Buu caandih tóih ubnit, yebdih wutnidih ñi jwibí wãhúá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, caandih tóih ubnit, ã maáhdih ã jwibí wãhup jĩ.

⁹ Obohjeéhtih, queét mahdihjeh ã yáacnijidih Jesús ã túut numúchah, jiwá iguúh mac yoobát át bejep tajĩ. Pánihna, queétdih wutniboó caan mácdih ã jwíh babh joyóchah, dedmant ã ubatjidih át jéihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, caandih teo wãhntiboó mahjeh ã yáacatjidih ã jéihyep jĩ. Pánihna, queétdih wutni babh joinít, téihya chéonidih ã jwáwát túutap jĩ. ¹⁰ Caán ã juyúchah, teo wãhnt ã maáh nin pah ã niijíp jĩ:

—Jwĩ bidnidih caán yoobát macdih jwĩpĩ jwíh wãhna caá. Pánihat túttimah, ã babh yáwachah ennit, juu macdih jwĩpĩ ñuún tóihna caá. Obohjeéhtih meémboó páant mat chãjat túutcan tagaá. Caán yoobát macdih tóihcanjeh, juu macboodih mat

jwíih tóihyat túutap taga. Pánihat túttimah, buu caán yoobát machoodíh mat wūhat túutap taga, teo wūhnit ī maáhboó téihya chéonidih ā niijíp jī.

¹¹ Pánih chājna, Galilea baác Caná tútchidih ā jwíih wēp chāj júutap jī, “Dios wūh caá”, cāacwā ī niiját pínah niijná. Pánihna, “Caán Dios ā wahni yoobát caá”, jwiít ā bohénit caandíh jwī níj jenah joí jwíhip jī.

¹² Túttimah, Capernaum tútchina Jesús jwiít dih ā numah bejep jī. Páant ā numah bejehah, ā ín, ā údwābut jwíjeéh biíc dih ī bejep jī. Caanná juibínit, daocánni yeó jáap jwī jum jwuhap jī.*

*Jíib chājnitdih Dioíh munnánt Jesús ā ñun bácaat
(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)*

¹³ Pascua yeó jáapna ā tóah jūwáchah jéihnit, dawá jwī déewā Jerusalén tútchina ī bejep jī.* Jesúsbut jwiít dih caanná ā numah bejep jī. Caanná juibínit, Dioíh munná enedih jwī bejep jī.

¹⁴ Caán mūdíh jiwiwā, ovejawā, jopwādihtut jíib chājnitdih Jesús ā enep jī. Bitabut dīnero júdudih túut nūmnít ī chúduchah, ā enep jī. Queét túut nūmnítboó cāacwā dih bádí nūmná ít chājar tajī.

¹⁵ Pánihna, caanjīh jumni tōpnadiah ubnit, caánboó jumnit cāacwā dih íih nuñépwādihtut ā pūi ñun bácanap jī. Dinero túut nūmnít ī chúdat páhana, íih cáagat naanádihbut ā tóo yoh áacanachah, íih dinero júduna ā pao yóh ñajap jī. ¹⁶ Pánihna, jopwā dih jíib chājnitdih nin pah ā níj jāihñap jī:

* **2:12** Mt 4.13 * **2:13** Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

—Ñíih jopwãdih ñi ub bac bejeé. Nin wã ípdih úbát m̃udíh jíb chãjat m̃ú ñi chãjca bojoó, Jesús ã niijíp jĩ.

17 Jesús páant ã niijíchah joinít, Dios naáwãtdih naóh yapani ã daacátjidih jwĩ náhninap jĩ. “Dios wã Maáh, míih m̃udíh búdí wã oina caá. Pánih oina, caandíh yeejép ĩ chãjachah ennit, búdí wã íjna caá”, ãt niij daacáp tajĩ.*

18 Jesús páant ã chãjachah ennit, jwĩ maáta caandíh nin pah ĩ niij jãihñap jĩ:

—¿Dépanihna queétdih páant ma ñun yóh baca? Meemdíh Dios páant ã chãjat túutuchah, cáacwã ĩ chãjca naáhdih ma chãj júutú, jwĩ jéihyat pínah niijná, Jesúsdi ĩ niijíp jĩ.

19 Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Nin m̃udíh ñi yohochah, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, yeéb ñi yohni m̃ujídi wã jwúb ámohbipna caá, ã niijíp jĩ.*

20 Páant ã niijíchah joinít, queét maáta caandíh nin pah ĩ niij úbh joyóp jĩ:

—Cuarenta seis jópchi nin m̃udíh teona, ĩt péanap tajĩ. Obohjeéhtih, ¿meémboó biíc peihcanni yeó jáapbitjeh teona, ma ámoh péami naniít? ĩ niijíp jĩ.

21 Obohjeéhtih, caán m̃udíhjih niijcán, ãih bácahdih niijná ãt chãjap tajĩ. Páant ã naáwáchah yuhna, maáta ĩ jéihcah, jwiítbat jwĩ jéih jwuhcap jĩ. 22 Pánihna, wunniji Jesús ã boo pud júwát túttimah, jwiít ã bohénitboó páant ã niijátjidih náhninit, jwĩ beh joyóp jĩ, b̃aca. Dios naáwãtdih

* 2:17 Sal 69.9 * 2:19 Mt 26.61; 27.40; Mr 14.58; 15.29

ĩ daácniĵi náodih, Jesús ã niĵátjidiĥbut “Caán yoobópdiĥ tigaá”, ĵwĩ niĵ jéihyep ĵĩ.

Cãacwã ĩ jengah joyátdih Jesús ã jéih beedáát

²³ Pascua yeó jáapdiĥ Jesús Jerusalén tátchiboó ã ĵumap ĵĩ. Pániĥ ĵumnit, ĵwiít cãacwã ĵwĩ jéih chãĵca naáhdih Dios ã wēpatĵĩĥ Jesús ã chãjachah ennit, “Caánboó Dios ã wahni Cristo caá”, dawá ĩ niĵ jengah joyóp yuĥ ĵĩ. ²⁴ Obohjeéhtih, ded pah ĩ jengah joyátdih jéihnit, “Weemdíĥ yoobópdiĥ ĩ jepahcan caá”, Jesús át niĵ jéihyep tajĩ. ²⁵ Pániĥna, caanjéh cãacwã ĩ jengah joyátdih táí jéih beedáni ĵumna, bita ded pah ĩ jengah joyátdih caandíĥ uábh joyát ã wihcap ĵĩ.

3

Nicodemo

¹ Nicodemo, fariseo, ĵwiít judíowã ĵwĩ maáta poómpdiĥ bóo wut ĵĩ. ² Jesucristo Jerusalén tátchiboó ĵum láa, chei tac yoób dée, Nicodemo Jesúsdiĥ enedih át ĵuibínap wut ĵĩ. Pániĥ ĵuibínit, nin pah át niĵíp wut ĵĩ:

—Bohéní, Dios ĵwiít diĥ ma bohéát pínah niĵná, meemdíĥ ã wahat diĥ ĵwĩ jéihna caá. Pániĥ wahnit, majeéh ã ĵumat diĥbut ĵwĩ jéihna caá. Majeéh ã wihcaĥ, ĵwiít cãacwã ĵwĩ jéih chãĵca naáhdih mata jéih chãĵcan tagaá, át niĵíp wut ĵĩ.

³ Páant ã niĵíĥchah ĵoinít, Jesús caandíĥ nin pah át niĵ jepahap wut ĵĩ:

—Yoobópdiĥ meemdíĥ wã naóhna caá. Ded jáap cãac ĵumni panihni ĵwábh ĵumcan, ded pah Dios ã maáh ĵumat diĥ ã jéihcan níit, át niĵíp wut ĵĩ.

⁴ —Páant cãac behe ¿ded pah jáap cãac jumni panihni ã jéih jwúub jumbi? ¿Ded pah ã íníh wadahaóó ã jéih jwúub waadbí? ¿Caandíh mi jwúub jéih weh jumca níit? Nicodemo át niijíp wut jĩ.

⁵⁻⁶ —Cãacwãjeh ĩ weh jumuchah, cãacjeh caá. Obohjeéhtih, Túini Espírituboó cãacwãih caolih wanni panihnidih ã boanachah, jwúub jáap cãac jumni panihnit ĩ jumna caá. Jáap caolih jumni panihnitjeh Dios weh ĩ jumna caá. Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Ded mahjĩh daabácani, Túini Espiritu wihcanni, jáap panihni jumcan, Dios ã maáh jumapboó ã jéih waadcán níit. ⁷ Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá: Meemdíhbut jáap cãac jumat panihni caá náahap. Caandíh páant wã níj naáwáchah, ‘¿Ded pah caán ã yapbi?’ ma níj úbh joicá bojoó.* ⁸ Johlit johat panihni caá. Johlit ã júwúpmant ma jéihcan caá. ã bejep pínahboobút ma jéihcan caá. ã joh bugg láajatdihjeh ma jéih enna caá. Pánihat pah, caolih wanni panihnidih Túini Espiritu ã boanachah, ded pah ã booaatdih jéih encan yuhna, cãac ã túut numátdih ma túi jéih enna caá,* Jesús át niijíp wut jĩ.

⁹ Páant ã niijíchah joinít, Nicodemo Jesúsdih nin pah át jwúub niijíp wut jĩ:

—¿Ded pah níj naóh tigaá ma chãj? Ma naáwátdih wã beh joicán caá, át niijíp wut jĩ.

¹⁰ —¿Páant, meém judíowãdih bohéni yuhna, ded pah wã naáwátdih ma beh joicán? ¹¹ Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Jwĩ jéihyatdih, jwĩ enatdihbut yeebdíh jwĩ naóhna yuh caá. Obohjeéhtih, jwiútdih ñi joíhcan caá. ¹² Nin baácboó ded pah

* 3:7 1P 1.3,23 * 3:8 Ec 11.5

ã jummatdih wã naáwáchah, ‘Yoobórdih ã naóhcan caá’, niijná, Dios pebhboó ded pah ã jummatdihbut wã naáwáchah, biíc yoobó ñi niíjjenah joibípna caá.

13 “Ded Dios ã jumapboó enedih aab béjniji jwúb dei júóhni ã wihcan caá. Obohjeéhtih, weémboó, nihat cãacwã úd jeñé, caánboó wãpí jumap jĩ. Pánihna, caanmánt dei júóhni weemjéh ded pah ã jummatdih yoobórdih wã jéh naóhna caá. 14-15 Jon jãtjih, Moisésji jum láa, Dioíh cãacwã tãtchi wihcapboó jum jwuhna, caandíh ï jãihñuchah, dawá maiwãdih wahnit, queétjĩh cãacwãdih át peéh chãjap wut jĩ. Mai pah jíghnidih ïtahjĩh Dios Moisésdih át chãjat túutap wut jĩ. Caán mai pah jíghnidih chãj péanit, máa nahdih búdhnit, át baad dóhdop wut jĩ. Pánihna, det Diosdih túi jengah joinít, caán ã baad dódhni mai pah jíghnidih ennit, ït boonap wut jĩ.* Caán ã baad dóhdad pah, cruzboó péohnit, pad dodhnit, cãacwã weemdíh ï maobipna caá.* Pánihna, weém caán cruzboó wã wunuchah, det weemdíh túi jengah joinít, iiguípna bejnit déeji Diosjeéh páantjeh ï túi jumbipna caá”, Jesús Nicodemodih át niijíp wut jĩ.

Dios nihat cãacwãdih búdí ã oyat

16 “Dios nihat cãacwãdih búdí ã oina caá. Pánih búdí oina, queédih ã peéh chãjat déedih túi ubat túut niijná, weém ã wúh biíc jumnidih ã wah deyanap jĩ. Páant ã wahachah, det weemdíh jepahnit iiguípna bejnit déeji Diosjeéh páantjeh ï túi jumbipna caá. 17 Dios cãacwãdih yéejat peéh chãjat túutna, weém ã wúhdih nin baácboó ã wah

* 3:14-15 Nm 21.9 * 3:14-15 Is 52.13; Jn 8.28; 12.32-34; 18.32

deyacap jĩ. Obohjeéhtih, iiguípna ĩ bejat déedih queétdih wã túi ʔbat pínah niijná, ʔ wah deyanap jĩ.

18 “Weém ʔ wũúhdih det jepahnitdih Dios ĩ yéejat jíib ʔ peéh chãjcan niít. Obohjeéhtih, det weemdíh ĩ jepahcah, queétboodíh ĩ yéejat jíib ʔ peéh chãjbipna caá. 19 Weém Dios wũúh baabát panihni nin baácboó jũóhna, ded pah cãacwã Diosjeéh ĩ túi jumat pínahdih wã jéihyaíhna caá. Obohjeéhtih, weém caán baabát panihnidih cãacwã ĩ náahcap be. ĩ chãjat yeejép ʔ jumuchah, dʔpúát panihnidihjeh ĩ náahap be. Pánihna, baabát panihnidih náahcan, yeejép chãjnit ĩ jumuchah, Dios queétdih ʔ peéh chãjbipna caá. 20 Nihat yéej chãjnit ĩ yéej chãjatdih cádahíhcan, páant ĩ chãjatdih bita ĩ encat pínah niijná, baabát panhipboó ĩ jũúwíhcan caá.*

21 Obohjeéhtih, det Diosdih jepahnit baabápboó ĩ jũúwíhna caá, Dios ʔ wēpatjĩh ĩ túi chãjatdih bita ĩ enat pínah niijná”, Nicodemodih Jesús ʔt niijíp wʔt jĩ.

Jesús ded pah ʔ jumatdih Juan Daabáni ʔ naáwát

22 Túttimah, jwiít ʔ bohénitdih Judea baácna Jesús ʔ nʔmah jib bejep jĩ. Caanná jib bejnit, caanjĩh moón Diosdih ĩ jepahachah, queétdih ʔ daabánap jĩ. 23 Enón wʔt jumni pebh Salim wʔt jumʔpdih caan múj nʔmahni ʔ jumuchah, Juanbʔt cãacwãdih daabána ʔt chãjap wʔt jĩ. Queétdih ʔ daabáát pínah niijná, dawá ʔ pebhna ĩt juibínap wʔt jĩ. 24 Caán láa Juan Daabánidih jwĩ maáta ĩ teo jwuhcap jĩ.*

* 3:20 Job 24.13-17 * 3:24 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20

²⁵ Biquína Juan Daabáni ã bohénit biíc jwĩ déejĩh ded pah jwiít judíowã jwĩpĩ daabáatdih míic wéhena ãt chãjap wut jĩ. ²⁶ Pánih míic wéhe péanit, Juan pebhna jwibínit, ã bohénit caandih nin pah ãt niij wáuh joyóp wut jĩ:

—Bohéní, Jordán m̃j conanaajĩh majeéh j̃m̃niji ‘Caán caá weemdih chah j̃m̃ni’, ma niijníjiboó b̃m̃ cãacwãdih daabána caá ã chãjap. Páant ã daabánachah, nihat caan pébhna míicjeh bejna caá ã chãjap, Juandih ãt niijíp wut jĩ.

²⁷ Páant ã niijíchah joinít, Juan nin pah ãt niij jepahap wut jĩ:

—Diosboó weemdih ã jwíih daabáat túutap jĩ. Pánihna, b̃m̃ caandih jwuh daabáat túutnit, ã pebhna cãacwãdih ã bejat túutna caá. ²⁸ ‘Weém Cristo nihcan caá’, wã niijíchah, yeéb ñi joiná beé. Obohjeéhtih, Cristo jãtih weemdih Dios ã wahap jĩ.* ²⁹ Pánihna, ãjeéh cãacwã ã bejehah enna, búdí wã wěina caá. Nin panihat dée caá: Téihya chéonih pínahboó mi áajeéh mi bejehah ennit, ã pej j̃m̃niboó búdí ã wěina caá. Páant ã pej j̃m̃ni ã weñat pah m̃n tigaá, weembút Jesúsdihi ã tui péenachah ennit, búdí wã wěina caá. ³⁰ Pánihna, cãacwã weemdih pée cádahnit, Cristoboodih jwáuh tui péeat caá náahap, Juan queédih ãt niij jepahap wut jĩ.

Dios wáuh japmant jãóhni ã j̃mat

³¹ Páant niij naóh péanit, nin pah Juan ã bohénitdih ãt jwáuh niij naáwáp wut jĩ: “Jeámant j̃m̃niji nin baácboó dei jãóhni nihatdih ã tui jéih beedána caá. Obohjeéhtih, jwiít cãacwã nin

* **3:28** Jn 1.20

baácboó jumnit, nin baác dihjed ded pah ã jummatdih jéihnit, jwĩ naóhna caá. Caán Dios ã wahniboó jwiít cãacwã chah jéihni ã jumna caá. ³² Ded pah ã enatji, ã joyátjidihbut jwiít dih ã naóhna caá. Páant ã naáwáchah yuhna, cãacwãboó ã naáwát dih ã joíhcan caá. ³³ Pánihna, jeámant jũóhni ã naáwáchah, ded túi joiní ‘Dios yoobóp dih naóhni caá’, ã niij jéihna caá. ³⁴ Dios ã wahní Cristodih ãih Túini Espíritudih búdí yoobát ã wũhup be. Pánihna, Cristo Dios naáwát dih yoobóp dih ãpĩ naóhna caá. ³⁵ Dios ã wũúhdih búdí oinit, caandíh nihat ã maáh ã jummat túutna caá.* ³⁶ Dios wũúhdih ded jepahni Diosjeéh páantjeh ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ã wũúhdih yap yohniboodíh iijnit, Dios búdí ã peéh chãjachah, ãjeéh ã wihcan niít”, Juan át niijíp wut jĩ.

4

Jesús Samaria baác dih bólijh ã múc wéheat

¹ Juan chah dawá cãacwã Jesús dih péenit dih ã daabáát doonádih fariseowã ãt joyóp wut jĩ. ² Obohjeéhtih, Jesús pohba ã daabácan jĩ. Jwiít ã bohénitboó jĩ cãacwã dih jwĩ daabánap jĩ. ³ Fariseowã ã jéihyat doonádih joinít, Jesúsboó Judea baác dih jumniiji Galilea baácna jwiít dih ã numah bejep jĩ.

⁴ Caanná bejna, Samaria baác dih yap bejat túut jwĩ chãjap jĩ. ⁵ Pánih yap bejna, Samaria baác dih bóo Sicar tútchina jwĩ jwibínap jĩ. Caan pébh jwĩ nuo Jacob ã wũúh José dih ã wũhniiji baácbit át jumup wut jĩ.* ⁶ Caanjih Jacobwãji ã mah tóihyat íit ã jumup

* **3:35** Mt 11.27; Lc 10.22 * **4:5** Gn 33.19; Jos 24.32

jĩ. Pánihna, Jesúsboó yuúp jũóhni chũná, yeó jáap tac yoób caán íit pebh ã choó chũudup jĩ. ⁷⁻⁸ Páant ã choó chũudat pónih, jwiít ã bohénitboó tútchina jeémát jíib chãjadih jwĩ aab béjep jĩ. Caanjĩh Jesús ã chũuduchah, Samaria baácdih bóli mah tóhyodih mit dei juibínap wut jĩ. Páant mi mah tóhyochah, Jesús nin pah caántdih át niijíp wut jĩ:

—**Weemdih mah ma wũhũú**, át niijíp wut jĩ.

⁹ —Meém judío cãac caá. Weemboó Samaria baácdih bóli caá. ¿Dépanih tigaá weemdih mah ma uúbh? Jesús dih mit niij jepahap wut jĩ. (Jwiít judíowã Samaria baácdih moondih jwĩpĩ eníhcap jĩ. Pánihna, páant mit niijíp wut jĩ.)*

¹⁰ Páant mi niijíchah joinít, Jesús caántdih nin pah át niij naáwap wut jĩ:

—**Dios meemdih ã teo wáacat déedih jéihcan, meemdih mahdih uúbhnidihbat ma jéihcan caá. Pánih jéihna nihna, ‘Mah ma wũhũú’, weemboodih mata niij uúbh tagaá. Caán wã wũhĩhni mah panihnidih ma babhbachah, míih caolih áta túi boo tagaá, át niijíp wut jĩ.**

¹¹ —¿Dépah niij tigaá páant ma niij? Nin mah tóhyat íit namah bóo caá. Mah tóhyat pínah wáam dah bíbohcan, ¿deh tigaá caolihdih boocat túttni mah ma uúbbi? ¹² Jwĩ nũo Jacobji, ã wehbat, ïih nũũáp wã biícdih nin íitdih mah uúbnit, ït babhbat wut jĩ. Áihjidih jwiít ã jũimenádih át wũhup wut jĩ. ¿Pánihna, jwĩ nũo Jacobji chah wẽpni níit ma jumap, páant ma niijná? mit niijíp wut jĩ.

¹³ —**Ded nin íitdih bóo mahdih babhni ã jwũub taca joótbipna caá, páant muntih.** ¹⁴ Obohjeéhtih,

* **4:9** Esd 4.1-5; Neh 4.1-2

weém wã wãhni mah panihniboodíh babhna, chéneji ã taca joótcan niít. Ded wã wãhni mah panihnidih babhna, Diosjeéh páantjeh ã túi jambipna caá. Meo waó cáahdih mah nooj bánci ã jōpcat pah wã wãhni mah panihni ã beedcán niít, Jesús caántdih ãt niijíp wut jĩ.*

15 —Caán láa bácah, caán ma niijní mahdih weemdíh ma wãhúú, jwáub taca joótcah, ninboó yeó jáap jumat pah mah tóhyodih wã jūóhcat pínah niijná, mit niijíp wut jĩ.

16 —Majeéh bóodih ma bidbi jwuhúú, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

17-18 —Obohjeéhtih, weém áa wihcannih caá, mit niij jepahap wut jĩ.

—Yoobópdih tigaá ma niijíp. Obohjeéhtih, cinco neoná caá ma weha mánaji. Buh majeéh jumni ma áa yoobát nihcan caá. Pánihna, ‘Weém áa wihcannih caá’, ma niiját yoobópdih tigaá, Jesús caántdih ãt niijíp wut jĩ.

19 —Meémboó Dios naáwát dih naóh yapani nacaá. 20 Pánihna, yoobópdih wã jéihyat pínah niijná, weemdíh ma naáwá: Con jeená jwĩ nuowáji Diosdih ipĩ úúbúp wut jĩ. Obohjeéhtih, ‘Jerusalén tátchiboó Diosdih úúbúdi h bejat caá náahap’, yeéb judíowã ñipĩ niijná caá, mit niijíp wut jĩ.

21 —Yad wilí, weemdíh ma joi jwáhúú. Nin wã naáwát yoobópdih caá. Túttimah bóo láa, con jeéboó, Jerusalén tátchiboobát jwĩ ípdih ñi úúbhcan niít. 22 Yeéb Samaria baác dih moón ñi úúbhnidih ñi jéihcan caá. Obohjeéhtih, jwiít judíowãboó caandíh jwĩ jéihna caá. Dios ã wahni,

* 4:14 Is 44.3; Jer 2.13; 17.13; Jn 7.37-39

nihat cãacwãdih táí ʘbni, judíojuh tigaá ã jʘmʘp. Pánihna, jwĩ wěini Diosdih jwiít judíowãboó jwĩ jéihna caá. ²³ Bʘʘ láa, túttimahʘt Túini Espíritu ã teo wáacachah, táí yoobópdih jenah joinít, cãacwã Diosdih ĩ táí wěibipna caá. Páant caandíh táí wěinitboodíh caá Dios ã bidip. ²⁴ Dios jíghocanni ã jʘmʘchah, cãacwã caandíh ĩ jéih encan caá. Pánihna, dedboó jʘmna, caandíh jwĩ wěi ʘúbúchah, biíc yoobó ã túina caá. Caandíh wěina, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh, táí yoobópdih jenah joinít, weñat caá náahap, Jesús caántdih ãt niijíp wʘt jĩ.

²⁵ —Mesías, ‘Cristo’, ĩ niijní, ã jũúwát pínahdih weém wã jéihna caá. Caán jũóhna, jwiítidih nihat ã jéihya beedábipna caá, mit niijíp wʘt jĩ.

²⁶ —**Weém ma niijní Cristo tigaá,** Jesús caántdih ãt niijíp wʘt jĩ.

²⁷ Páant caántdih ã míc wéhenachah, jwiít ã bohénitboó jeémát jíib chãjadih bejniti jwĩ jwúʘb jʘibínap jĩ. Pánih jwúʘb jʘibínit, Jesús yad wilijĩh ã míc wéhenachah ennit, jwĩ en wúhi bejep jĩ. Pánih en wúhi bejna yahna, “¿Dépanih tibeé caántdih ma míc wéhe?” níj ʘúbh joinít déeji jwĩ niijcáp jĩ. ²⁸ Pánihna, caántboó miíh mah tóhyat wáam dahdih cáag jwejnít, tútchina mi jwúʘb aab bėj jwʘhʘp jĩ. Pánih bejnít, miíh tútchidih moondíh nin pah mit níj naáwáp wʘt jĩ:

²⁹ —Ded pah wã chãjatjidih weemdíh naóh beedánidih ñi en jũúwá. Caán yoobópdih Cristo dée caá, mit niijíp wʘt jĩ.

³⁰ Páant mi niijíchah joinít, caán tútchidih moondíh Jesúsdi mi jwãáápjina mit namah jwúʘb jũúwép tajĩ.

³¹ Pánihna, ì juyát pínah jãtìh, jwiít Jesús ã bohénitboó jwĩ jíib chãjni jeémátìdìh caandìh jwĩ numah jeémíhip jĩ.

—Bohéní, ma jeémp jũúwú, jwĩ niijíp yah jĩ.

³² —Obohjeéhtìh, ñi jéihca naáh jeémát weemdìh ã jumna caá, Jesús jwiítìdìh ã niij jepahap jĩ.

³³ —¿Bità caandìh jeémát ìtát wũh taniít? jwiítjeh jwĩ míic niijíp jĩ.

³⁴ Páant jwĩ míic niijíchah joinít, Jesús jwiítìdìh nin pah ã jwúub niijíp jĩ:

—Cãacwã jeémát ì bidat pah, weemdìh wahnì ded pah ã wutadìh chãj péaatdìh búdí wã bidna caá. Pánihna, butéh caandìh jepahnit, caántjìh míic wéhena, wíih jeémát panihni ã jumna caá.

³⁵ ‘Chénena míic widh ã jũdhna caá jwĩ momni ã quehechah, jwĩ dicat pínah’, wápchi mínah ã ni-iját pah, yeéboó ñi niij jenah joicá bojoó. ‘Dios naáwátìdìh jwĩ naáwát pínah ã jũdh jwũhna caá’, ñi niij jenah joicá bojoó. Yoobópìdìh yeebdìh wã naóhna caá. Jáantjeh quehat láa panihni ã jumna caá. Bũ láa bácah cãacwã jwĩ pebhna ì juyúchah, ñi túi eneé. Queétboó pácahi ã quehat pah ì jumna caá. Pánihna, bũ cãacwãdìh wã bohénachah, ì joyát láa ã jumna caá. ³⁶ Cãacwãdìh wíih túini doonádìh jepahat túutni dicni panihni ã jumna caá. Queét jepahnit, caán ã dicni panihnit, Diosjeéh páantjeh ì túi jumbipna caá. Pánihna, cãacwã ì túi jepahachah enna, dicni panihni, momni panihni bíicdìh búdí ì wéibipna caá. Páant ì weñat ì tewatji jíib panihni ã jumna caá. ³⁷ Cãacwã nin pah ì niijná caá: ‘Bíic ã jwíih momop be. Bíihboó ã momni ã quehechah ã diquip be’, ìpĩ niijná caá. Momni panihni wíih

táini doonádih naóh jwíihni caá. Bitá caandíh dicnit panihnit wíih táini doonádih jepahat títitnit caá. ³⁸ Páant ã jumat pah, bitaboó cáacwādih ítat jwíih bohénap tají. Queétdih jwíih bohénit ñi jumcah yuhna, bũ yeebdíh jwuh wã wahna caá, wíih táini doonádih jwúub joinít ï táí jepahat pínah niijná, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

³⁹ Páant Jesús jwiítidih ã míic wéheat pónih, caánt Samaria baácdih bóli “Ded pah wã chãjatjidih jéih beedánidih mah tóhyop íitidih wã jwãááp be”, mi ni-ijíchah joinít, dawá Samaria baácdih moón Jesúsdi h ï jepahat pínahdih ít jenah joyóp tají. ⁴⁰ Pánihna, queét jwí pebh joinít, “jwíjeéh ma chão jwúuhũ”, Jesúsdi h ï niijíp jĩ. Páant ï niijíchah joinít, chéne yeó jáap íjeéh jwí jum jwuhup jĩ. ⁴¹ Jesússeh queétdih ã naáwáchah joinít, dawá caandíh ï jepahap jĩ. ⁴² ï dée wilidih nin pah ï niijíp jĩ:

—Ma jwíih naáwáchah joinájeh, jwiítbut Jesúsdi h jepahíhat jwí jenah joyóp be. Bũ caanjéh ã naáwáchah joiná, jwí táí jepahna caá. ‘Nihat nin baácdih moón iiguípna bejnit déejidih yoobópdi h táí ubni caá’, jwí níj jéihna caá, ï niijíp jĩ.

Maáh wúúhdih Jesús ã booaat

⁴³ Chéne yeó jáap Sicar tátchidih numah chão jwúhni ji, Jesús Galilea baácboó jwiítidih ã numah bejep jĩ. ⁴⁴ “Ded Dios naáwátidih naóh yapanidih áih baácdih moón ípí wēican caá. Pánihna, Galilea baácdih wã behechah ennitji, weemdíh ï táí jenah joibícan nacaá. Obohjeéhtih, páant ï jumachah yuhna, caanná jwí jwúub bejna caá”, ã niijíp jĩ.*

* **4:44** Mt 13.57; Mr 6.4; Lc 4.24

45 Jerusalén tátchiboó Pascua yeó jáapnadih jwĩ jum láa, Jesús ã chãjatjidih ennitji biquína Galilea baác dih moón ãt jumap tajĩ. Pánihna, ãh baácna jwĩ juibínachah, queétboó ã wẽp chãjatdih jwúub eníhna, caandíh ã túi wẽi jwãáap jĩ.*

46 Mahdihjeh jiwá iguáh mac Jesús ã túut numniji Caná tátchidih jwĩ jwúub juibínap jĩ. Capernaum tátchiboó maáh Herodes nump jumni maáh wúuh wunna ãt chãjap tajĩ.* 47 Pánihna, Jesús Judea baácboó jumniji Galilea baácna ã jwúub juyát doonádih joinít, jwĩ pebhna ãt aáb jũúwáp tajĩ: Pánih aáb joinít, nin pah Jesús dih ã niijíp jĩ:

—Wã wúuh muná beé ã chãjap be. Pánihna, caandíh booaat túut niijná, wãjeéh waícanjeh ma dei jũúwú, ã wẽp niij úubáp yuh jĩ.

48 Páant ã niijíchah joiná yuhna, Jesús caandíh nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Dios ã wẽpatjĩh wã chãj jútuchah encan, ‘Caán Dios ã wahní Cristo caá’, weemdíh ñi niij jenah joibícan nacaá, Jesús ã niijíp jĩ.

49 —Obohjeéhtih, Maá, wã wúuh ã wunat pínah jãtih, waícanjeh ma booa wãh jũúwú, Jesús dih ã niijíp yuh jĩ.

50 Páant ã niijíchah yuhna,

—Míih muná ma jwúub bejeé. Ma wúuh ã boona caá, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, “Ã niiját pah tih wã wúuh ã boona nacaá”, niij jenah joinít, ãih munáboó ã jwúub bejep jĩ. 51 Páant ã jwúub juibínachah, ã pebh moón caandíh ãt jwãáh naáwáp wut jĩ:

* 4:45 Jn 2.23 * 4:46 Jn 2.1-11

—Ma wũúh jáantjeh ã jwũub boona beé, caandíh ít niijíp wut jĩ.

52 —¿Deyoób yeó lajachah tibeé caán ã boo? queétdih át niij úubh joyóp wut jĩ.

—Jwíin yeó jáap tac yoób túttimahbit caandíh pahat ã dúncap be, ít niij jepahah wut jĩ.

53 Páant ĩ niijíchah joinít, “Jesús weemdíh ‘**Ma wũúh ã boona caá**’, ã niijíchahjeh, wã wũúh át boonap taga”, maáhboó át niij jenah joyóp wut jĩ. “Jesús weemdíh yoobópdih tigaá át niijíp”, niijná, ã déewã bíicdih Jesúsdi “Caán Dios ã wahni Cristo yoobát caá”, ít niij jenah joyóp wut jĩ.

54 Jesús Judea baácđih jumniđi Galilea baácna jwũub juibínit, maáh wũúhdih booana, chéne láa jwiít cáacwã jwĩ jéih chájca naáhdih Dios ã wépatjĩh ã cháj júutup jĩ.

5

Jéih bejcannidih Jesús ã booaat

1 Túttimah, jwiít judíowã Diosdi jwĩ wēi láa Jesús Jerusalén tútchina jwiítđih ã numah juibínap jĩ, páant muntih. 2 Caanjĩh Ovejawã Bejni Jēc wūt jumni pebh jēehat júá ã jumap jĩ. Jwiít judíowã jwĩh wéheatjĩh niijná, caán júáđih Betzata jwĩ niijná caá. Caán Betzata júá jwēejđih cinco nemat wihcanni jēcna ã jum púud bejep jĩ. 3 Caán júáđih múá wáap lap nump dawá tubúp chũúhñit ĩpĩ ñaj púud bejep tajĩ. Jéih encannit, jéih jibcannit, jéih yoocannitbut caán júá pebh ít ñajap tajĩ. Caanjĩh ñajnít, mah chibít ã dácohatđih pãĩ ñajna ít chájap tajĩ. 4 “Dioíh ángel dei junít, caán jēehat júáđih ã dácohanachah ennit, ded jãtĩh jwĩh buúg báahniboó

dedé wənat jəmni āpī boonap wət jī”, ït niíj jenah joyóp tajī. ⁵ Pánihna, caanjīh jəmni bíic jéih bej-canni, treinta ocho jópchi tubúp chūúhni ā ñajap jī. ⁶ Caandíh ennit, maatápdih ā tubúp chūúátdih jéihna, Jesús caandíh nin pah ā niíj úbh joyóp jī:

—¿**Meém ma booíh niít?** ā niijíp jī.

⁷ —Wā booíhna yəh caá. Obohjeéhtih, can júána weemdíh ded əb báahni pínah ā wihcan caá. Pánihna, dawá láa ā dácohochah, wā buúg báah bejihichah yəhna, bita wā jǎtih ĩpī juibí buúg báahna caá, Jesúsdi h ā niijíp jī.

⁸ Páant ā niijíchah joinít,

—**Ma ñah ñəhú. Ma ñajatdih əbnit, ma yáac chūi bejeé,** Jesús caandíh ā niijíp jī.

⁹ Páant ā niijíchahjeh, caán jéih bejcanniji ñah ñəhni t, ā ñajatjidih əbnit, ā yáac chūi bejep jī, buca.

¹⁰ Páant ā boonachah enna, jwī chooát yeó jáap ā jəməchah, jwī maáta caandíh nin pah ït niíj jəihñəp wət jī:

—¿Dépanihna, ma ñajatjidih beo bej tigaá ma chǎj? Buu jwī chooát yeó jáap ā jəməchah, ma ñajatjidih ma beo bejehah, ā túican caá, ït niijíp wət jī.*

¹¹ —Obohjeéhtih, **‘Ma ñajatjidih əbnit, ma yáac chūi bejeé’**, weemdíh booani ā niijíp be. Páant ā niijíchah joinít, nin wā ñajatjidih əb bejna caá wā chǎjap, āt niíj jepahap wət jī.

¹² —¿Déhe tibeé meemdíh páant niíj, booani? queét ït niíj úbh joyóp wət jī.

¹³ Obohjeéhtih, Jesús dawá cǎacwā cǎtíh ā bejehah, caandíh booanidih āt beh encap wət jī. Pánihna, ā wǎtdih jéihcan, āt jéih jepahcap wət jī.

* **5:10** Neh 13.19; Jer 17.21

14 Túttimah, Dioíh mæúboó Jesús caandíh jwãáhnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—Weemdíh ma joi jwáhuú. Вæ ma táí jumna caá. Pánihna, ma jwáub yéj chãjca bojoó, páant mantih. Jwáub yéj chãjna, chah yeejép wunat meemdíh ã jãóhbiþna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

15 Caandíh páant ã niijíchah joinít, Jesúsdih át beh enep wat jĩ, bæca. Pánih beh enniji jwĩ maátadih naáwádih át bejep jĩ.

—Jesús wãt jumni beé weemdíh át boonanap tabe, queétdih át niijíp wat jĩ.

16 Páant ã niijíchah joinít, Jesús chooát yeó jáapdih ã booaatjidih jéihnit, jwĩ maátaboó caandíh yeejép ï chãj jwíhip jĩ.

17 Páant caandíh ï mawíhatdih jéihna, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—Wã íp páantjeh teona caá ã chãjap. Pánihna, weembát wã teo jwãhna caá, ã niijíp jĩ.

18 Jesús páant ã niijíchah joinít, jwĩ maátaboó chah ï íjip jĩ. Jwĩ chooát yeó jáapdih caán tubáp chãúhndih ã boonachah enna, queét ï íj jwíhip jĩ. Pánih íjna, “Wã íp”, Diosdih ã niijíchah joiná, chah ï yoób íjip jĩ. “Wã íp’, niijná, ‘Diosdih biíc yoobó wã jumna caá’, Jesús caán múcjeh ã niij jenah joiná caá”, jwĩ maáta ït niij jenah joyóp tajĩ. Páant niij jenah joinít, chah íjna, Jesúsdih ï yoób mao yohíhip yah jĩ.*

Jesús ã íp ã wutachahjeh, jepahni ã jumat

19 Páant ï niij jenah joyátdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ã jwáub niij naáwáp jĩ: “Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Weém, Dios wãúh, wã jenah

* 5:18 Jn 10.30-38

joyátjeh wã chãjcan caá. Wã íp weemdíh ded pah ã wutuchah, caandíhjuh wã jepahna caá. Wã íp ded pah ã chãjachah ennit, weém ã wũúhbut biíc yoobó wãpí chãjna caá. ²⁰ Wã íp weém ã wũúhdih oina, ded pah ã chãjatdih weemdíh ãpí jéihyana caá. Bũũ wã chãjatji chah, biíh wã chãjat pínahdih weemdíh ã jéihyabipna caá. Páant weemdíh ã wutatdih joinít, ã wēpatjĩh yeebdíh wã chãj júutuchah, ñi en wúhi bejbipna caá. ²¹ Wã íp ded pah wunah bejnitdih ã booaat pah, weembút ã booaat túutnitdih biíc yoobó wã booana caá. ²²⁻²³ Wã íp cãacwã ï yéej chãjatdih peéh chãjni nihcan caá. Obohjeéhtih, ï yéejat jíib wã peéh chãjat pínah niijná, weémboodíh ã wutup be, nihat cãacwã caandíh ï weñat pah, weemdíhbut biíc yoobó ï weñat pínah niijná. Wã íp caá weemdíh wahni. Pánihna, ded weém ã wũúhdih wēicanni, wã ípdihbut ã wēican caá.

²⁴ “Yoobópdi h yeebdíh wã naóhna caá. Det wã naáwátdih joinít, weemdíh wahnidih jepahna, páantjeh ãjeéh ï túi jumbipna caá. Páant ãjeéh ï jumuchah, queédih wã peéh chãjcan níit. Queét iiguípna bejnit déejidih túi ubnit ï jumbipna caá. ²⁵ Yoobópdi h yeebdíh wã naóhna caá. Iiguípna bejnit déeji weém Dios wũúhdih bũũ jepah jwíihna caá ï chãjap. Wã naáwátdih joí jepahnitboó Dios biíc di h páantjeh ï túi jumbipna caá. ²⁶ Wã íp Dios páantjeh jumni boó cãacwã di h páantjeh ã jumat túutna caá. Pánihna, weém ã wũúhdihbut páantjeh jumat túutni pínah ã chãjap jí. ²⁷ Weém nihat cãacwã úud jeñé wã jumuchah, cãacwã di h wã peéh chãjat pínah niijná weémboodíh ã wutup jí. ²⁸ Páant wã naáwáchah joiná, ñi joí wúhi bejca bojoó. Cũũcah nihat

wannit ñih bácah ñ yohopjiboó jumna yuhna, wã ejechah, ñ joibipna caá. ²⁹ Páñih joiná, nihat táí chãjnitji boo pud jũóhñit Dios pebhboó ñ pũuh laab béjbipna caá. Obohjeéhtih, yeejép chãjnitjiboó, ñ yéej chãjatji jíb iiguípna ñ bejbipna caá.*

³⁰ “Weém wũih jenah joyátjeh, wã weñat pínahdih wã chãjcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahní ã wutadidjeh wã chãjna caá. Ñ niiját pahjeh cáacwãdih wã peéh chãjbipna caá. Páant wã peéh chãjachah, yoobópdih ã jumbipna caá. ³¹ ‘Weém Dios wũuh, ñ wahní caá’, weemjéh wã niijíchah, ‘Ma nih yána caá’, weemdíh ñita niij tágaá. ³² Obohjeéhtih, biíh caá weemdíh naóhni pohba. Caán naóhni Juan Daabáni caá. Páñihna, ‘Ñ niijátji yoobópdih ã jumna caá’, wã niij jéihna caá. ³³ Yeéb weemdíh jéihíhna, bitaboodíh Juan pebhna ñ wũbh joyát pínah niijná, ñit wahap tabe. Caán yoobópdih yeebdíh át naáwáp jĩ.* ³⁴ ‘Nin Dios wũuh caá’, weemdíh niijnítidih wã bidcan caá. Páñih bidcan yuhna, ‘Dios wũuh caá’, Juanboó weemdíh ñ niiját yoobópdih caá. Páñihna, weemdíh jepahnit, iiguípna ñi bejcat pínah niijná, Juan ñ niijátjidih yeebdíh wã náhniana caá. ³⁵ Táí enat táut niijná, jiiát dahdih jwĩ jii cáagat pah, Juan ded pah wã jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeebdíh át naáwáp tajĩ. Páant ñ naáwáchah joiná, daocáñni yeó jáap ñi táí wēi joi jwáhup jĩ. ³⁶ Obohjeéhtih, wã íp weemdíh ñ wutuchah, ñ wēpatjĩh wã chãjachah ennit, yoobópdih Dios ñ wahní wã jumatdih ñita táí jéih tagaá. ³⁷ Juan weemdíh ñ daabánachah, wã

* **5:29** Dn 12.2 * **5:33** Jn 1.19-27; 3.27-30

íipjehbut weemdíh wahni ‘Caán wã wũáh caá’, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah yuhna, yeéboó caandíh encan, joicánnitbut ñi jumna caá.* 38 Weém Dios ã wahnidih jepahcan, wã íip ã naáwátidihbut ñi náahcan caá. 39 ‘Dios naáwát tólihdi h bohéna, yeó jáap jummat pah Diosjeéh jwĩ túi jumbipna caá’, ñi niij jenah joiná caá.* Obohjeéhtih, caán tólihjih tigaá weém ded pah wã jummatdih ã naáwáp. 40 Caán tólih weemdíh ã naáwáchah yuhna, yeéboó weemdíh ñi náahcan caá. Yeó jáap jummat pah Diosjeéh jumíhna yuhna, weemdíh páant ñi uúbhcan caá.

41 “Weemdíh wēi naóhñitdih wã bidcan caá. 42 Obohjeéhtih, yeéboó mácah ñi jenah joyátdih wã túi jéihna caá. Páni h jenah joinít, Diosdih ñi oicatdihbut wã jéihna caá. 43 Wã íip weemdíh ã wutat pah wã chãjachah yuhna, weemdíh ñi náahcan caá. Obohjeéhtih, ã wahcanniboó ã weñat pínahdihjih ã chãj jútuchah ennit, caánboodíh ñi náahbipna caá. 44 Bitá yeebdíh ĩ wēi naáwátidihjih bidna yuhna, Diosboó yeebdíh ã wēi naáwátidih ñi náahcan caá. Páni h náahcan, ‘Caán Dios ã wahni Cristo nihcan caá’, niij jenah joiná, weemdíhbut ñi joíihcan caá. 45 Páant weemdíh ñi joíihcatji jíib ‘Jwĩ íipdih Jesús jwiítdih ã naóh yacbipna caá’, ñi niij jenah joicá bojoó. ‘Moisés ã wutatjidih jwĩ jepahna, Dios pebhboó jwĩ bejbipna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, ded pah Moisés weemdíh ã naáwátjidih ñi joyáh bojat jíib, Dios yeebdíh ã peéh chãjbipna caá. 46 Moisés weemdíhjih át naóh daacáp tajĩ. Páni hna,

* 5:37 Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22

* 5:39 Dt 4.1; 8.1; 30.15-20

caán ã daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, niijná, wã naáwátidihbut ‘Yoobópdih tigaá’, ñita niij jenah joi tágaá. ⁴⁷ Obohjeéhtih, Moisés ã daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, niijcán, wã naáwátidihbut ‘Yoobópdih tigaá’, ñi niijcán niit”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

6

*Cinco mil cãacwãdih Jesús jeémát ã wãhat
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)*

¹ Tãttimah, Galilea íimdih conanaáboó Jesús jwiútdih ã ñumah chúuh bejep jĩ. Caán íimjeh mantih Tiberias íim ã wút jumup jĩ. ² Jesús ã booanachah ennitji dawá cãacwã ít ñuún péenap tajĩ. ³ Pánih chúuh juibínitji, aab béjnit, jeená páuh laab juibínit, jwiít ã bohénitdih ã ñumah chúudup jĩ. ⁴ Caán láa Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh ã jwdhdup jĩ. ⁵ Caanná juibí chúudna, Jesús dawá cãacwã jwĩ pebhna í jũúwúchah, ã enep jĩ. Pánih ennit, Felipedih nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—Dawá cãacwã jwĩ pebhna í jũóh jígonha caá. ¿Deh tigaá í jeémát pínahdih jwĩ jíib chãjbi? ã niijíp jĩ.

⁶ “Ded pah caá Felipe ã niij jepahbi”, niijná, Jesús caanjéh ã chãjat pínahdih jéihna yuhna, Felipedih páant ã niij úubh joyóp jĩ.

⁷ Páant ã niij úubh joyóchah joinít, Felipeboó nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Ocho widh tewat jíibjĩh jeémátidih jwĩ jíib chãjachah yuhna, queétdih ãta juibícan tagaá, ã niijíp jĩ.

⁸ Jwiít biíc dih jumni Simón Pedro úudboó, Andrés wát jumni, Jesús dih nin pah ã niijíp jĩ:

⁹ —Cinco pan dah, chéne queejwãdih nin wébít ã bíbohna caá. Obohjeéhtih, páant bóobitjeh ã jumuchah, queét páant moón dawá cãacwãdih ã jwibícan niít, Andrés ã niijíp jĩ.

¹⁰ —**Queétdih ñi chúdat túutú**, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

Caanjĩh túini yílip ã jumap jĩ. Pánihna, jwĩ chúdat túutachah, yílip jumapdih cãacwã ã tái chúud beedép jĩ. Cinco mil neonájuh ã jumap jĩ. Yaádh, ã weh biíc dih chah ã jumap jĩ. ¹¹ Páant ã chúud beedéchah ennit, Jesús pan dahnadih abnit, **“Túina caá, Paá”**, Dios dih ã niijíp jĩ. Páant niij péanit, jwiít ã bohénitdih queét chúudnitdih pan, queejdíhbut ã pãáat túutap jĩ. ¹² Páant jwĩ pãáachah, jeémpnit, cãacwãboó ã tái wud jumap jĩ. Páant ã wud jumuchah ennit, Jesús jwiít dih nin pah ã niij wutap jĩ:

—**Í jadh jeémpnidih ñi tái abúú, ã yoh peécat pínah niijná**, ã niijíp jĩ.

¹³ Páant ã niijíchah joinít, cinco pan dahnaji, chéne queejwãjidihbut ã jadh jeémpnidih jwĩ ab yacachah, doce wáhna pohba ã yáwap jĩ.

¹⁴ Pánihna, jwiít cãacwã jwĩ jéih chãjca naáhdih Jesús ã chãjachah enna, cãacwã nin pah ã míc niijíp jĩ:

—Yoobópdih tigaá. Nin Dios naáwãtdih naóh yapani, nin baácboó jũóhni pínahdih jwĩpĩ pãini caá, queét ã míc niijíp jĩ.

¹⁵ Páant míc niijnít, queét Jesús dih maáh pínah ã waadáhip yah jĩ. Obohjeéhtih, queét páant ã niij

jenah joyátdih jéihnit, bíícjeh jeená púuh laab béjnit, Jesús ã bejah bojop jĩ.

Jesús ímjih ã yáac chãí bejat
(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

¹⁶ Páant ã púuh laab béjat túttimah, tōo ñáh jũúwúchah ennit, jwiít ã bohénit ímboó jwĩ dei bejep jĩ. ¹⁷ Caanná juibí, jááj chóodih waadnit, Capernaum tútchina chúuh bejat túut jwĩ chãjap jĩ. Obohjeéhtih, Jesúsboó jwĩ pebhna ã jaicáp jĩ. Páant ã jígochah, caandíh pãí chũunít, jwĩ chúuh bejep jĩ. Páant jwĩ chúuh bejehchah, ã tub tōoáh bejep jĩ. ¹⁸ Páant ã tōoáh bejat túttimah, johlit búdí ã jũúwúchah, búdí nolihatbut ã ñahap jĩ. ¹⁹ Pánihna, caán ím tac yoób jwĩ bejehchah pohba, Jesús ímjih jwĩ pebhna ã yáac chãí jũúwúchah, jwĩ enep jĩ. Páant ã jũúwúchah ennit, búdí jwĩ úumap jĩ. ²⁰ Páant jwĩ úumachah ennit, caán jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—¡Ñi en úumca bojoó! ¡Weemjéh tigaá! ã niijíp jĩ.

²¹ Páant ã niijíchah joinít, búdí wēinit, caandíh jááj chóona jwĩ waadát túutap jĩ. Páant ã waadát túttimah, waícanjeh jwĩ jenah joi béjepna jwĩ chúuh juibínap jĩ.

Cãacwã Jesús dih ï bidat

²²⁻²³ Cheibit bóo yeó jáapdih Jesús Diosdih “**Túina caá, Paá**”, niijnít, queétdih jeémát ã wũhupjiboó dawá cãacwã pãina ítih chãjap wut yuh jĩ. Jwĩ jwúub chúuh jũúwúchah, Jesús jwĩjeéh ã waadcátdihbut ï enep jĩ. Caandíh páantjeh pãí jwuhna ït chãjap wut yuh jĩ. Tiberias tútchiboó jũmni jãáj chóona ï jũmupboó át juibínap wut jĩ.

24 Pánihna, Jesús ã wihcatdih ennit, queét caandíh bidna, caán jááj chónadiah waadnít, Capernaum tátchina chúuh jáóhnit, jwiít dih í ñúún juyáp jĩ.

Jesús pan panihni ã jumatdih ã naáwát

25 Pánih ñúún chúuh joinítji, Jesús dih jwááh nit, caandíh nin pah í níj úbh joyóp jĩ:

—¿Bohéní, débólih tibeé ninboó ma jáóh? í níjíp jĩ.

26 Páant í níj úbh joyóchah joinít, queétdih Jesús nin pah ã níj jepahap jĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Dios búdí ã wēpatjĩh yeebdíh wã teo wáacachah yuhna, ‘Caán Dios ã wahní Cristo caá’, weemdíh ñi níj jenah joicán beé. Páant níj jenah joicán yuhna, jwáub jeémp, wud jumatdihjeh ñit bid jáóh tagaá, páant mantih. 27 Obohjeéhtih, yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nin baác dih bóo jeémát moopáh bejni-jeh caá. Pánihna, caán déenadiah jíib chājíhcan, teocat caá náahap. Obohjeéhtih, Diosjeéh táí jumat túutni jeémát panihnihoodíh bidat caá náahap. Weém nihat cáacwã úud jeñé caán jeémát panihnidih wã wáhna caá. Wã íp weemdíh páant ã wáhat túutap be. Páant wã jumatdih yeéb ñi jéihyat pínah níj ná, Dios ã wēpatjĩh weemdíh ã chāj jútat túutuchah, yeéb ñi enep be, Jesús queétdih ã níjíp jĩ.

28 Páant ã níjíchah joiná yuhna, queét caandíh nin pah í jwáub níj úbh joyóp jĩ:

—¿Ded pah tigaá jwí chājbi, Dios ã náahatdih chájat túut níj ná? í níjíp jĩ.

29 —Níndih Dios yeebdíh ã chájat túutna caá: ‘Wá wahnidih táí jenah joinít, ñi jepahaá’, yeebdíh ã níj wutap be, Jesús queétdih ã níjíp jĩ.

30 —Meém Dios ã wahni yoobát jumna, ã wēpatjīh ma chāj júut en tigaá bácah, meemdíh jwī jepahat pínah niijná. 31 Jwī n̄owāji jon jātih tātchi wihcapboó maná ī niijníjidih ít jeémép wut jī.* Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: ‘Jeámant queétdih jeémát dih át wūhup wut jī, ī tui jeémát pínah niijná’, át niij daacáp tajī.* ¿Páant ã chājatji chah meémboó mata jéih chāj taniit? caandíh ī niijíp jī.

32 —Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Moisésjeh pohba queétdih japmant jūóhni jeémát dih ã wūhcap jī. Wā íp jeémát yoobát panihnidih jeámant cāacwādih āpī wūhna caá. 33 Pánihna, Dios ã wūhni jeémát panihni japmant dei jūóhni, nihat baácdih moondíh ã báadhdát tūatna caá, Jesús queétdih ã niijíp jī.

34 —Maá, yeó jáap jumat pah ma niijní jeémát dih jwiít dih ma wūhú, queét ī niijíp jī.

35 —Weem tígaá báadhdát tūatni jeémát panihni caá. Det weemdíh tui péenitboodíh jwúub n̄ugúp wunat panihat ã wihcan niit. Det weemdíh náhninit, wēi jenah joinitboodíh taca jootát panihatbut ã wihcan niit. 36 Obohjeéhtih, yeebdíh jātih naóhna, yoobópdih naóhna beé wā chājap be. Yeéboó weemdíh enna yahna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, ñi niij jenah joicán caá. 37 Nihat wā íp ã jepahat tūatnitjeh weemdíh ī péebipna caá. Weemdíh pánih péenitdih wā yohcan niit. 38 Japmant jūóhna, wā náahatdihjeh chājcan, weemdíh wahni ded pah ã weñat pínahboodíh chājadih wā jūwúp be. 39 Nin caá weemdíh wahni

* 6:31 Ex 16.4,15 * 6:31 Sal 78.24-25

ã weñat pínah yoobát: Nihat weemdíh ã jepahat tútnítdih bũdácán, weemdíh caán péeni yeó jáapdih queétdih wã jwúub booaat pínahdih ã náah yacna caá. ⁴⁰ Nihat weém ã wũúhdih jepahnit, páantjeh ãjeéh ĩ jumat pínahdih wã íip, weemdíh wahní, ã náah yacna caá. Pánihna, péeni yeó jáapdih queétdih wã jwúub boobipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

⁴¹ “Weém japmant jũóhni jeémát panihni tigaá wã jumap”, Jesús ã niijíchah joinít, jwĩ maátaboó caandíh íjnit, tãbit ĩ míic niijíp jĩ.

⁴² —¿Nin Jesús José wũúh nihcan niít? ã íip, ã íindihbat jwiít jwĩ jéihna caá. Pánihna, jwiít panih-nijeh mun tigaá. Pánihni jumna yahna, ¿dépanihna “Japmant jũóhni wã jumna caá”, ã niij? ĩ míic niijíp jĩ.

⁴³ Queét páant ĩ míic niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij jepahap jĩ:

—Weemdíh yeejép ñi niijcá bojoó. ⁴⁴ Det ĩ jenah joyátjĩhjih weemdíh ĩ jéih jepahcan niít. Obohjeéhtih, wã íip, weemdíh wahniboó, ‘Caán Dios ã wahní Cristo yoobát caá’, queétdih ã niij jenah joyát túttna caá, wãjeéh ĩ péeat pínah ni-ijná. Páant ã chãjcah, det wĩhwã pínah ĩta jéih jumcan tagaá. Pánihna, péeni yeó jáapdih weemdíh jepahnitjidih wã jwúub boobipna caá. ⁴⁵ Dios naáwátdih naóh yapanitboó nin pah ĩt niij daacáp tajĩ. ‘Dios queét nihatdih ã bohébipna caá’, ĩt niij daacáp tajĩ.* Pánihna, nihat wã íip ã bohéátdih joinít, weemdíhbat ĩ jepahbipna caá. Pánih jepah-nit wĩhwã ĩ jumbipna caá.

* 6:45 Is 54.13

46 “Wã íp̄dih ded ã encan caá. Weém ã wah-nijeh caandíh wã enep jĩ. 47 Yoobóp̄dih yeebdíh wã naóhna caá. Det weemdíh jepahnit páantjeh wã íp̄jeéh ĩ táí jumbipna caá. 48 Weém báadhdani jeémát panihni wã jumna caá. 49 Ñi n̄owãji tútchi wihcapboó manádih jeémpna yuhna, ĩt w̄n̄w̄p w̄t jĩ. 50 Obohjeéhtih, japmant jũóhni wã niijní jeémát panihnidih ded jeémpna, iiguípna ã bejcan niít. 51 Weém japmant jũóhni báadhdani jeémát panihni wã jumna caá. Caán jeémát panihnidih jeémpnitjeh wã íp̄jeéh páantjeh ĩ jumbipna caá. Caán báadhdani jeémát panihni wĩih b́acah ã jumna caá. Pánihna, wĩih b́acahdih wã w̄h̄bipna caá, nihat baác̄dih moón wã íp̄jeéh ĩ táí jamat pínah niijná. Pánih w̄h̄na, nihat c̄acwádih wã w̄n̄ w̄h̄bipna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

52 Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maátaboó, queétjeh nin pah ĩ niij míc wéhenap jĩ:

—¿Nin dépanih tigaá ãih b́acahdih jeémát pínah panihni ã w̄h̄bi? ĩ míc niijíp jĩ.

53 Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús nin pah queédih ã niijíp jĩ:

—Yoobóp̄dih yeebdíh wã naóhna caá. Weém nihat c̄acwā úud jeñé wã jumuchah, ded wĩih b́acah panihnidih jeémpcanni, wĩih meép panihnidih babhcanni wã íp̄ pebhboó ã bejcan niít.

54 Ded wĩih b́acah panihnidih jeémpni, wĩih meép panihnidih babhnidih péeni yeó jáap̄dih wã jw̄úub̄ boobipna caá. Caánboó wã íp̄jeéh páantjeh ã jumbipna caá. 55 Wĩih b́acah ñi jeémát yoobát panihni, wĩih meépb̄at ñi babhbat yoobát panihni ã jumna caá. 56 Det wĩih b́acah panihnidih jeémpnit,

wíh meép panihnidihbut babhñit, weém biícđih ĩ túi jumbipna caá. Weembút queét biícđih wã jumbipna caá. ⁵⁷ Wã íp páantjeh jumni weemđih wahna, weemđihbut páantjeh jumni ã jumat túttna caá. Páant ã chãjat dée, jeémátđih ñi bidat pah, ded weém páantjeh jumnidih búdí bidna, caandíh wã ípjeéh páantjeh jumni wã jumat tútđipna caá. ⁵⁸ Butéh yeebđih wã naóhni jeémát panihni Dios pebhmant dei jũóhni caá. Caán jeémát panihni jwĩ ñowãji ĩ jeém̃ni maná panihni nihcan caá. Queétboó caán jeémátđih jeém̃nitji ĩt wunap wut jĩ. Obohjeéhtih, butéh wã naóhni jeémát panihni-boodíh ded jeém̃ni wã ípjeéh páantjeh ã jumbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

⁵⁹ Capernaum tútchidih moón ĩ míic wáacat m̃úboó Jesús queétđih páant ã níj naóh bohénap jĩ.

Jesúsdih jepahna, páantjeh ãjeéh jwĩ túi jumat

⁶⁰ Dawá jwĩjeéh péenit Jesús ã bohéatđih joinít, nin pah ĩ níj wéhenap jĩ:

—Jesús nin ã bohéat b̃oni yoobát ã jumuchah, caandíh jwĩ joíhcan caá, queétjeh ĩt míic niijíp tajĩ.

⁶¹ Páant ĩ míic wéheatđih jéihñit, Jesúsboó queétđih nin pah ã níj ̃úbh joyóp jĩ:

—¿Nin wã bohéatđih joiná, ñi íj niít? ⁶² Weém, nihát cãacwã ̃ud jeñé, jãtíh wã jumapjiboó wã jw̃úub p̃úuh laab béječah enna, ¿ded pah ñita níj jenah joí? ¿Caandíhbut ñita íj taniít? ⁶³ Dios ã wahní Túini Espíritu cãacwãíh caolihđih ã booana caá. Cãacwãjeh ĩh caolihđih ĩ jéih boocan caá. Pánihna, wã naáwátđih ñi túi jenah joyóchah, Túini Espírituboó ñíh caolihđih ã boobipna caá.

64 Obohjeéhtih, páant ã jumachah yuhna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo nihcan caá’, biquína ñi niíj jenah joiná caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Jesús páant niíj jenah joinítdih jãtíh átát jéihyep tajĩ. Pánihna, caandíh eníhcannitdih daó wáini pínahdihbut átát jéihyep tajĩ.

65 Páant niíj naóh péanit, nin pah ã jwúub niíj naáwáp jĩ:

—Nin pah yeebdíh wã niíj naáwáp yuh be: ‘Wã ípboó cáacwãdih weemdíh ã jepahat táutcah, det wíihwã pínah íta jéih jumcan tagaá’, wã niijíp be, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

66 Páant ã niijíchah joiná, dawá jwíjeéh péenitji Jesúsdi h wéican, í cádahap jĩ. 67 Páant í cádahachah ennit, Jesús jwiít docewã ã bohénitboodíh nin pah ã niíj wúbh joyóp jĩ:

—¿Yeebbút weemdíh ñi cádahmi naniít? ã niijíp jĩ.

68 Páant ã niíj wúbh joyóchah joinít, Simón Pedro nin pah ã niíj jepahap jĩ:

—Obohjeéhtih, Maá, jwiítdih biíh bohéni ã wihcan caá. Diosjeéh páantjeh jwí jummat pínah niijná, ma naáwátjeh jwiítdih ã túi jéihyana caá. 69 Pánihna, jwiítboó meemdíh jepahnit, ‘Meém táini, Dios wúuh, ã wahni caá’, jwí niíj jéihna caá. Pánih jéihnit, meemdíh jwí cádahcan niít, ã niijíp jĩ.*

70 Páant ã niijíchah joinít, Jesús jwiítdih nin pah ã niijíp jĩ:

—Weém yeéb docewãdih wã níwip yuh jĩ. Obohjeéhtih, biíc ñijeéh jumni neméplíh pínah ã jumna caá, ã niijíp jĩ.

* 6:69 Mt 16.16; Mr 8.29; Lc 9.20

⁷¹ Páant niijná, Judas, Simón Iscariote wǎúhdih niijná át chājap tajī. Judas jwiít Jesús ā bohénitjeéh jamna yuhna, Jesúsdi eníhcannitdih dǎó wáini pínah ā jamap jī.

7

Jesús úudwǎ caandíh ĩ jepahcat

¹ Túttimah, Jesús Galilea baácboó jwiít dih numah jibidih ā bejep jī. Judea baác dih moón jwī maáta caandíh ĩ mao yohíhatdih jéihna, Judea baácboó ā bejih jwuhcap jī. ² Jwiít judíowǎ wǎpchí dahna jwī chājatjidih náhnat yeó jáapna, bahni ā jǎhdǎp jī.*

³ Pánihna, Jesúsdi ā úudwǎ nin pah ĩ niijír yuh jī:

—Ninjīh chǎocánjeh, Judea baácna bejnit, meemdíh pééhnitdih ma wēpatjīh ma chāj júutú.

⁴ Ded ā wēpatdih júutíhna, bih júutcat caá náhap. Pánihna, yoobópdih wēpni jamna, jwī míic wáac jwibíni tútchiboó ma wēpatdih jwījeéh ma júut júúwá, Jeñé, ĩ niijír jī. ⁵ Queét ā úudwǎjeh yuhna, ‘Caán Dios wǎúh caá’, Jesúsdi ĩ níj jenah joicáp jī. Páant níj jenah joicán, caandíh páant ĩ niijír jī.

⁶ Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā níj naáwáp jī:

—Wǎ wēpatdih cǎacwǎdih júutat pínah ā jǎdh jwuhchah, wǎ bejcan caá. Yeéboó fiestadih eníhna, caán tútchina ñi enbi jwuhú. ⁷ Cǎacwǎ yeebdíh ĩ íjcan caá. Obohjeéhtih, ĩ yéej chājatdih wǎ naáwáchah joinít, weémboodíh ĩ íjna caá. ⁸ Pánihna, caán fiesta yeó jáapna ā jamuchah, yeebjéh ñi enbi jwuhú. Weém caanná wǎ bejat pínah ā jǎdh

* **7:2** Lv 23.34; Dt 16.13

jwuhna caá, ã niijíp jĩ. ⁹ Páant niijnít, Galilea baácboó jwiít dih ã numah chãwáp jĩ.

Jesús fiestadih enedih ã bejat

¹⁰ Obohjeéhtih, ã úudwã ã bejat túttimah, Jesúsbut Jerusalén tútchina jwiít dih ã numah bejep jĩ. Pánih bejna, cãacwã ã encapmantbit jwĩ bejep jĩ.

¹¹ Fiesta yeó jáapdih míic wáac jubínit, jwĩ maáta Jesús dih búdí ãt bidip wut yuh jĩ.

—¿Dee tígaá ã jum? ãt niij úubh joyóp wut jĩ.

¹² Pánihna, cãacwãbut caandíh búdí jenah joinít, ãt míic wéhenap wut jĩ. “Caán túini caá”, bíquína niij, “Caán yeejép caá. Cãacwãdih yee naóhni caá”, bitaboó ãt niijíp wut jĩ.

¹³ Páant niijná yuhna, jwĩ maátadih úumna, Jesús ded pah ã jumad dih queétjeh ãt míic wéhenap wut jĩ.

¹⁴ ã weñat yeó jáapna tac yoób Jesús Dioih munná waád jubínit, cãacwãdih ã bohénap jĩ. ¹⁵ Páant ã bohénachah, jwĩ maáta joí wáhi bejnit, nin pah queétjeh ã míic niijíp jĩ:

—¿Nin bohécani yuhna, dépanih tígaá bohéatdih ã túi jéih? ã míic niijíp jĩ.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Wã bohéat weemjéh wã naáwát nihcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahní ã naáwát tútat caá.

¹⁷ Ded Dios ã weñat pínahdih chãjĩhni ‘Páant ã bohénachah, ã jéihyatjeh nihcan caá. Yoobóp dih Dios naáwát caá’, ã niij jéihbipna caá. ¹⁸ Ded ã jenah joyátjeh naóhna, cãacwã caandíh ã weñat pínahdih bidna caá ã chãjap. Obohjeéhtih, weemdíh wahniboó weemdíh ã naóh yapaat túttna caá. Pánih naóh yapana, caandíhjih ã weñat pínahdih

yeebdíh wã náah yacna caá. Páant wã naóh yapanachah joiná, ‘Yeecanjeh, yoobópdih ã naóhna caá’, ñi niíj jéihbipna caá.

19 “Moisésji ded pah Dios yeebdíh ã wutatdih át jwúab naóh yapanap wut jĩ. Obohjeéhtih, biíc ñijeéh jumni caán ã wutatjidih jepahni wihcan caá. Pánihna, ¿dedé wã chājatji jíib tiguaá weemdíh ñi mao yohíh?” jwĩ maátadih ã niíj wúabh joyóp jĩ.

20 —Meemdíh nemép ã jumna caá. ¿Déhe tiguaá meemdíh mao yohíhnit ĩ jum, páant ma niijíchah? queét dawá caandíh ĩ niíj wúabh joyóp jĩ.

21 —Biíc láa jwĩ chooát yeó jáapdih yeéb cāacwã ñi jéih chājca naáhdih weémboó yeebdíh wã chāj júutap be. Páant wã chāj júutuchah ennit, bádí ñi en wúhi bejep be. 22 Jon játih Moisésji nihat neoná weépdih quehli nah yapat chóodih át bóodat túutap wut jĩ. Pánihna, nihat neoná weép ñi weh jumna, ocho yeó jáap túttimah chooát yeó jáapdih yuhna, ã wutatji pahjeh ñipĩ bóodna caá.* Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji pohba át nihcap wut jĩ. Jwĩ nuo Abrahamjidih Dios páant bóodat pínahdih át jwíih wutap wut jĩ.* Pánihna, caán túttimah, jwĩ nuowã páant ĩpĩ chājap wut jĩ. 23 Chooát yeó jáapdih yuhna, Moisés ã wutatjidih yap yohíhcan, yeebbút ñi wehdih ñipĩ bóodat túutna caá. Páant ñi chājna yuhna, ¿dépanihna, chooát yeó jáapdih weémboó wunnidih wã boanachah enna, ñipĩ íj?*

24 Ded pah wã chājatdih táí jéihcan, ‘Caán yeejép ã chājna caá’, ñi niijcá bojoó. Obohjeéhtih, ded pah wã chājatdih jéihna, weemdíh yoobópdih ñi jenah joyoó, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

* 7:22 Lv 12.3 * 7:22 Gn 17.10 * 7:23 Jn 5.9

Jesús jeámant ã jũúwátjidih ã naáwát

²⁵ Páant ã niijíchah joinít, biquína Jerusalén tútchidih moón nin pah ã míic niij ʷúbh joyóp jĩ:

—¿Nin jwĩ maáta ã mao yohíhni nihcanna niít?

²⁶ Wáát en tih. Páantjeh jwĩ cātíh bohéna caá ã chājap. Páant ã bohénachah yuhna, jwĩ maáta ded pah ã niijcán caá. ‘Cristo, Dios ã wahní caá’, queét ã niijéhna caá. ²⁷ Obohjeéhtih, Dios ã wahní Cristo dedmant ã jũúwátjidih ded ã jéihcan niít. Nin Jesús ã jumni tútchidih jwiít jwĩ jéihna caá. Pánihna, Dios ã wahní Cristo nihcanna caá, queét ã míic niijíp jĩ.

²⁸ Jesús Dioíh mʷú diítboó queétdih bohénajeh, páant ã míic niijíchah jéihnit, nin pah ã jwúʷb niij ñaacáp jĩ:

—Yeebjéh pohba ‘Caandíh jéihna, ã jumni tútchidihbat jwĩ táí jéihna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, wā jenah joyátjĩhjih ninboó jũóhna wā chājcan jĩ. Wā íip jĩ weemdíh ã wahap jĩ. Pánih wahní yecanni, yoobópdi h chājni caá ã jumʷp. Caandíh ñi jéihcan caá. ²⁹ Obohjeéhtih, weémboó ã pebhmant jũóhni caandíh wā táí jéihna caá, ã niijíp jĩ.

³⁰ Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maáta caandíh ã tewíhip yuh jĩ. Obohjeéhtih, caandíh ã mao yohat pínahdih Dios ã jenah joyát ã jadh jwuhuchah, caandíh ã jéih teo jwuhcap jĩ. ³¹ Pánihna, dawá Jesúsdi h táí jenah joiná, nin pah ã míic niijíp jĩ:

—Nin Jesús jwiít cāacwā jwĩ jéih chājca naáhdih dawá láa ã chāj júʷtʷp be. Dios ã wahní pínah Cristoboó ¿caan cháh āta chāj taniít? ¿Páant tih jũúh? ¿Pánih chājna, caanjéh Dios ã wahní Cristo nihcan niít? ã niijíp jĩ.

Jesúsdih fariseowã ã tewat túutíhat

³² Páant ã níj wéhenachah joinít, fariseowã, sacerdotewã ã maáta bíicdih Dioíh mæúdíh wapnit soldadowãdih Jesúsdih ã tewat pínah niijná, ãt wahap wut yuh jĩ.

³³ Jesús queét cãacwãdih nin pah ã jwúub niijíp jĩ:

—Daocánni yeó jáap ñijeéh wã jum jwúubhipna caá. Weemdíh wahni pebhboó wã jwúub bejat pínah bahnijeh ã judhna caá. ³⁴ Wã jamat pínah pebhboó yeéb ñi jéih bejcan níit. Weemdíh bidna yuhna, ñi jéih bid juibícan nacaá, ã niijíp jĩ.

³⁵ Páant ã niijíchah joinít, queétjeh nin pah ã míic níj úubh joyóp jĩ:

—Nin páant niijná, ¿dedboó bejat túut tígaa ã chãj? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿Jwĩ déewã ã bej peétni baácnaboó bejnit, jwĩ déewã nihcannitdih ã bohémi naniit? ³⁶ ‘Yeéb weemdíh bidna yuhna, ñi jéih jwááhcan níit’, niijná, ‘Wã bejat pínah pebhboó ñi jéih bejcan níit’, niijná, ¿ded pah níj tígaa páant ã níj? ã míic niijíp jĩ.

Báadhdani mah panihnidih Jesús ã naáwát

³⁷ Fiesta péeni yeó jáap, chah jwĩ weñat yeó jáap yoobát ã jumuchah,* Jesús caanjíh ñuhnit, tabit ã ñaác níj naáwáp jĩ:

—Ded taca joótni wã pebh ã júúwá naáh. ã juyúchah, túi báadhdani mahdíh caandíh wã wúhhipna caá. Wã wúhni pínah mah panihnidih babhna, Diosjeéh ã túi jumbipna caá.* ³⁸ Ded weemdíh jepahni pínahdih Dios naáwát dih naóh

* **7:37** Lv 23.36; Nm 29.35 * **7:37** Jn 4.10-14

yapanit nin pah ït niúj daacáp tajĩ: ‘Ded weemdih jepahna, ãih caolihmant mäj nooj bácat panihni ã jəmũchah, wēinit wĩih túini doonádih bitadih ã wēp naóhbipna caá’, ït niúj daacáp tajĩ,* ã niijíp jĩ.

³⁹ Páant niijná, Jesúsdi h jepahnitdih Túini Espíritu jəmna, ded pah ã teo wáacat pínahdih naóhna ã chãjap jĩ. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó ã jwũũb aab béj jwũhcah, Túini Espíritu ã dei jũóh jwũhcap jĩ.

Jesúsdi h judíowã biíc yoobó ï jenah joicát

⁴⁰ Páant Jesús ã niijíchah joinít, dawá cãacwã nin pah ït míic niúj wéhenap wũt jĩ:

—Nin yoobópdih Díos naáwát dih naóh yapani jwĩpĩ pãini caá, ït niijíp wũt jĩ.

⁴¹ —Nin Cristo jwiít dih túi ũbni nacaá, bita ït niijíp wũt jĩ.

Obohjeéhtih, bitaboó nin pah ït míic niijíp wũt jĩ:

—Cristo jũóhna, Galilea baácboó ãta jəmcan tagaá. Nin Jesús caanjĩh bóo tigaá. ⁴² Díos naáwát dih naóh yapani nin pah ãt niúj daacáp tajĩ. ‘Cristo David jũima yoobát ã jəmbipna caá.* Pánihna, David ã cãac jəmni Belén tútchiboó ã cãac jəmbipna caá’, ãt niúj daacáp tajĩ.* Pánihna, Jesús Belén tútchidih bóo nihcan, Díos ã wahni yoobát nihcan caá, queétjeh ït míic niijíp wũt yuh jĩ.

⁴³ Pánihna, queét Jesúsdi h biíc yoobó ït jenah joicáp wũt jĩ. ⁴⁴ Biquína Jesúsdi h ït teo nemíhip wũt yuh jĩ. Obohjeéhtih, ï jéih teocap jĩ.

Jesúsdi h jwĩ maáta ï jepahcat

* **7:38** Ez 47.1; Zac 14.8 * **7:42** 2S 7.12-13; Sal 89.3-4; 132.11-12

* **7:42** Mi 5.2

⁴⁵ Sacerdotewã ï maáta, fariseowã biíc dih Jesúsdih ï tawat t~~u~~tnit soldadowã Jesús pebh jwinítji, queétdih wahnit pebhboó ït jw~~u~~ub bejep w~~u~~t jï. ï pebhna ï jw~~u~~ub jwibínachah, soldadowãdih queét nin pah ït niijíp w~~u~~t jï:

—¿Dépanih tibeé Jesúsdih ñi teocan? ït niijíp w~~u~~t jï.

⁴⁶ —Caán yoobópdih naóhni beé. Biíh caan pánih wēp naóhni ã wihcan caá, queét soldadowã ït niij jepahap w~~u~~t jï.

⁴⁷ Páant ï niij jepahachah joinít, fariseowãboó nin pah ït niijíp w~~u~~t jï:

—¿Yeebdíh caán ã yeenachah, ‘Yoobópdih tigaá’, ñi niijnít beé? ⁴⁸ Det jwí maáta Jesúsdih jepahcan, caandíh ï náahcan caá. Pánihna, jwiítb~~u~~t caandíh jwí náahcan caá. ⁴⁹ Obohjeéhtih, queét caandíh jepahnitboó Moisés ã w~~u~~tatjidih ï jéihcan caá. Caandíh ï jéihcat jíib jwí íp queétdih peéh chājna, iiguípna ã yohbipna caá, fariseowã ït niijíp w~~u~~t jï.

⁵⁰ Obohjeéhtih, biíc fariseo, Nicodemo w~~u~~t jamni, chei Jesúsdih wéhenadih jwibíniji,* páant ï niijíchah joiná, bita caanjíh jamnitdih nin pah át niijíp w~~u~~t jï:

⁵¹ —Jesús yeejép ã chājachah, jwí jéihcan caá. Pánih jéihcannit jamna, ded pah ã chājatdih caanjéh ã naóhcah, jwí jéih peéh chājcan caá. Pánih jéihcan yuhna, caandíh jwí peéh chājachah, jwí w~~u~~tatdihjeh jwíta yap yoh tagaá, át niijíp w~~u~~t jï.

⁵² Páant ã niijíchah joinít, queét nin pah caandíh ït niij jáihñup w~~u~~t jï:

* **7:50** Jn 3.1-2

—¿Meembát Galilea baácdih bóo níit, jwiít dih páant ma níj naóhna? Dios naáwát dih meemdíh tái bohéat caá náahap. Pánih bohéna, ‘Galilea baácmant ded Dios naáwát dih naóh yapani átát wihcap tají’, ma níj jéihbipna caá, Nicodemodih ít níijíp wat jí.

⁵³ Páant níj péanit, ñih m̄n̄n̄áboó ít jwúub bejep wat jí.

8

Deoh nah jumnih mi yéejat dih Jesús ã yohat

¹ Dioíh m̄n̄áboó jumnit dih naóh péanit, Olivo Jeéboó Jesús jwiít dih ã numah púuh laab béjep jí.

² Cheibitjeh, jwúub dei j̄óh̄nit, Dioíh m̄n̄d̄íh̄jeh mantih jwiít dih ã jwúub numah waadáp jí. ã jwúub j̄ȳúchah ennit, nihat cáacwã ã pebhna í míc wáac j̄ȳúp jí. Í míc wáac j̄ȳúchah ennit, caanjíh j̄w̄ibí ch̄údn̄it, Jesús queétdih ã bohénap jí, páant mantih.

³ ã bohéat tac jumuchah, Moisés ã w̄tat̄jidih bohénit, fariseowã biícdih deoh nah jumnihdih ít ub j̄úw̄úp jí. Pánih ub j̄óh̄nit, Jesús pebh cáacwã c̄t̄íh caántdih í ub j̄w̄í ñ̄uh̄p jí. ⁴ Pánih ub j̄w̄í ñ̄uh̄nit, Jesús dih nin pah í níj naáwáp jí:

—Nint mi áa nihcannijíh yeejép mi ch̄ajachah, jwí enep be. ⁵ Dios ã w̄tat̄dih Moisésji nin pah át níj daacáp tají. ‘Det í áa nihcannitjíh yeejép í ch̄ajachah ennit, jee dáhnajíh ñi yoh mawaá’, át níj daacáp tají.* Pánihna, meémboó ¿ded pah tigaá ma níj naóhbi? í níijíp jí.

* **8:5** Lv 20.10; Dt 22.22-24

⁶ Páant niijnít, caandíh naóh yacat túut niijná, Jesúsdi h m ácah ĩ naáwát túutap yuh jĩ. Obohjeéhtih, Jesús páant ĩ niijíchah joinít, páah jéennit, áih téih tíbjĩh baácboó ā daacáp jĩ. ⁷ Páant ā daác jwuhchah, queétboó caandíh úbh joí yójahna ĩ chājap jĩ. Páant ĩ úbh joí yójahachah, Jesús ñah ñhñit, queétdih nin pah ā niij jepahap jĩ:

—Ded ñijeéh jumni yéejat wihcanniboó caántdih jee dáhjĩh ā jwíih yoh waáwá naáh, ā niijíp jĩ.

⁸ Páant niij péanit, jwúb páah jéennit, ā jwúb daacáp jĩ, páant muntih. ⁹ Páant ā niijíchah joinít, caántdih naóh yacnitboó ĩ yéej chājatjidih náhninit, chah behnit biquína ĩ jwúb beedáh bejep jĩ. Páant ĩ bejat túttimah, deoh nah jumnih Jesús pebh ñhñit, caandíh joinít cātíh queét chénewājah ĩ jumap jĩ. ¹⁰ Pánihna, caántdih ub jǎóhñitji ĩ wihcah enna, jwúb ñah ñhñit, Jesús caántdih nin pah ā niij úbh joyóp jĩ:

—¿Deyoob tigaá queét ĩ bej? ¿Meemdíh peéh chājat túutnit ĩ wihcan caá? ā niijíp jĩ.

¹¹ —Wihcan caá, Maá, mi niijíp jĩ.

—Weembút meemdíh wā peéh chājat túutcan niít. Ma jwúb bejeé. Ma jwúb yéej chājca bojó, páant muntih, Jesús caántdih ā niijíp jĩ.

Jesús baabát panihni ā jumatdih ā naáwát

¹² Caántdih naóh péanit, Jesús caanjĩh jumnitdih nin pah ā jwúb niij naáwáp jĩ, páant muntih:

—Weemjéh tigaá baabát panihni nin baácđih moondíh wā íp Dios ded pah ā jumatdih wā jéihyana caá. Det weemdíh péenit, dupúat panihpboó bejcan, wā ípdih ĩ jéihbipna caá. Pánihna,

weemdih ï jepahachah, páantjeh Diosjeéh wã táí jumat túutbipna caá, ã niijíp jĩ.*

¹³ Páant ã niijíchah joinít, fariseowãboó nin pah caandih ï niijíp jĩ:

—Meém ma táí jumatdih meemjéh naóhna, oboh nih yáana caá ma chājap. Páant ma niijíchah, ma naáwát dedé pínah nihcan caá, ï niijíp jĩ.*

¹⁴ —Weemjéh dedmant wã jãúwátjidih wã jéihna caá. Wã bejat pínahdihbut wã jéihna caá. Obohjeéhtih, yeéboó caandih ñi jéihcan caá. Páant weemdih ‘nih yáani caá’, ñi niijíchah yuhna, ded pah wã jumatdih yoobópdih yeedih wã naóhna caá. ¹⁵ Yeéboó ded pah ñi enatdihjeh jenah joinít, cãac ded pah ã jenah joyátidih yoobópdih ñi jéihcan caá. Pánih jéihcan yuhna, ‘Caánboó táican caá’, weemdih ñipĩ niijná caá. Obohjeéhtih, yeéb ñi jenah joyát pah jenah joicán, ded pah cãacwã ï jumatdih weémboó wãpĩ naóhcan caá.

¹⁶ Weém biícjeh pohba nihcan caá cãacdih páant niij naóhni. Wã íp weemdih wahni biícidih, páant jwĩ niij naóhna caá. ‘Nin táini caá. Nin táicanni caá’, niij naóhna, yoobópdih wã naóhna caá. ¹⁷ Moisés yeedih wãtina, nin pah át niij daacáp tajĩ: ‘Chénewã biíc yoobó ï naáwáchah, ï niiját yoobópdih caá’, át niij daacáp tajĩ. ¹⁸ Weémboó ded pah wã jumatdih naóhna, weemdih wahni, wã ípbut biíc yoobó ã naóhna caá. Pánihna, ded pah wã jumatdih chénewã naóhni jwĩ jumatdih, jwĩ naáwát yoobópdih caá, Jesús queédih ã niijíp jĩ.

¹⁹ Páant ã niijíchah joinít, fariseowã nin pah ï niij wãbh joyóp jĩ:

* 8:12 Mt 5.14; Jn 9.5 * 8:13 Jn 5.31

—¿Ma íp dedboo tígaá ã jam? ï niijíp jĩ.

—Weemdíh jéihcan, wã ípdihbut ñi jéihcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh jéihna nihna, wã ípdihbut ñita jéih taga, Jesús queétdih ã niij jepahap jĩ.

²⁰ Páant niij bohéna, Dioíh maúboó cáacwã ï wãhni dinerodih ï jwejat paihna pebh ã jamap jĩ. Obohjeéhtih, caandíh ï mao yohat pínahdih Dios ã jenah joyát ã judh jwuhachah, caandíh tewíhnit pínahbut caanjíh jamna yuhna, caandíh ï jéih teo jwuhcap jĩ.

“Wã bejep pínahna ñi jéih bejcan niit”, Jesús ã niiját

²¹ Pánih bohénajeh, Jesús nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—Wã júúwápjiiboó wã jwúub bejbipna caá. Páant wã bejat túttimah, weemdíh ñi bidbipna caá. Obohjeéhtih, ñi yéej chājatdih ñi cádahcatji jíib, wanna, ñíih caolih iiguípna bejna, wã bejep pínahboó ñi jéih bejcan niit, ã niijíp jĩ.

²² Páant ã niijíchah joinít, jwĩ déewã queétjeh nin pah ï míic niij úubh joyóp jĩ:

—‘Wã bejep pínahboó yeéb ñi jéih bejcan niit’, niijná, ¿caanjéh míic mao wunat túut niit ã chājap? ï niijíp jĩ.

²³ Páant ï míic niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—Yeéb nin baácdih moón jamna, Dioíhwã nihcannit ï jenah joyát biic yoobó ñi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, weéamboó japmant jūóhni jamna, wã íp Dios ã jenah joyát biic yoobó wã jenah joiná caá. ²⁴ Wã íp ã wahní wã jumatdih yeebdíh wã naáwáchah yuhna, ‘Á naáwát yoobópdihihcan caá’, ñi niijátji jíib ñi yéejatdih cádahcan, iiguípna ñi

bejbipna caá. Pánihna, ñi yéejatdih cádahcat peéh, wã niijátji biíc yoobó yeebdíh ã yapbipna caá, ã niijíp jĩ.

²⁵ —¿Déhe pohba tigaá, meém? ĩ niijíp jĩ.

—Ded pah wã jwíih naáwátji pahjeh wã jumna caá. ²⁶ Yeéb ñi túi chãjcatji jíib Dios ã peéh chãjat pínahdih yeebdíh wã naáwát pínah búdí ã judhna caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahní ã naáwát túatnidihjeh yeebdíh wã naóh yapana caá. Caán ã naáwát túat yoobópdih caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

²⁷ Obohjeéhtih, “Wã íp caá weemdíh wahní”, ã niijíchah joinít, queét ĩt beh joicáp wat jĩ. ²⁸ Páant ĩ beh joicátidih jéihna, Jesús queétdih nin pah ã jwáub niij naáwáp jĩ:

—Weém nihat cáacwã úud jeñédih cruzboó péohnit, ĩ pud dodhbipna caá. Páant ĩ chãjachah, ‘Caán Dios ã wahní caá’, ñi niij jéihbipna caá. Pánih jéihnit, wã jenah joyátjeh wã chãjcatjidihbut ñi jéihbipna caá. Wã íp ded pah weemdíh ã bohéatjidihjeh yeebdíh wã naáwátjidihbut ñi jéihbipna caá. ²⁹ Weemdíh wahniboó wãjeéh ã jumna caá. Pánih wahní jumna, ã weñat pínahdihjeh yeó jáap jummat pah wãpĩ chãjna caá. Páant wã chãjachah, weemdíh ã cádahcan caá, Jesús ã niijíp jĩ.

³⁰ Páant ã niijíchah joiná, “Caán Dios ã wahní Cristo yoobát ã jumna caá”, dawá ĩ niij jenah joyóp jĩ.

Dios ã wehdih, yéej chãjnitdihbut Jesús ã naáwát

³¹ Biquína jwĩ déewã “Caán Dios ã wahní Cristo caá”, niij jenah joinítidih Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Wã naáwát dih cádahcannit, wã bohénit yoobát ñi jumna caá. ³² Pánih jumna, yoobópdih ñi jéihbipna caá. Yoobópdih jéihnít jumna, watnit panihnít ñi jumbipna caá. Pánih jumna, ded yéej chājat jenah joyát ã jūwúchah yuhna, caandíh ñi jéih yap yohbipna caá. Yeebdíh wutni panihni ã jwúub wihcan níít, queétdih ã niijíp jĩ.

³³ Páant ã niijíchah joinít, queétboó nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Jwiítboó Abrahamji ã jūimená jwĩ jumna caá. Páant jwĩ jumachah, ded jwiítboodíh wutni ã wihcan caá. Páant wihcah yuhna, ¿ded pah niij tígaá ‘yeebdíh wutni ã jwúub wihcan níít’, ma niij naóh? ã niijíp jĩ.*

³⁴ —Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Cāacwājeh ã yéej chājatdih ã jéih cádahcan caá. Pánihna, queétdih yéej chājat túutni ã maáh panihni caá. Pánih yéej chājnit jumna, caandíh teo wūhnit panihnít ã jumna caá. ³⁵ Ded teo wūhni ã maáh wūúh pah nihcan caá. Bitá caandíh ã ubuchah, queétboodíh teo wūhni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ã maáh wūúhboó páantjeh ã wūúh ã jumbipna caá. ³⁶ Pánihna, weém Dios wūúh jumna, deddih wã watachah, caanbát wã íp wūúh ã jumbipna caá. Páant wã watachah, yéej chājatdih teo wūhni panihni ã jwúub jumcan níít.*

³⁷ Yeéb Abrahamji ã jūimená ñi jummatdih wã jéihna caá. Obohjeéhtih, ã jūimená jumna yuhna, wã naáwáchah joíhcan, weemdíh ñi mao yohíhna caá.

³⁸ Wã ípjeéh jumna, wã enatjidih yeebdíh wāpĩ naóhna caá. Obohjeéhtih, ñi íp, nemépwã ã maáh,

* **8:33** Mt 3.9; Lc 3.8 * **8:36** Gá 5.1,13

yeebdíh ã wɛtɔchah joinít, yeébbóó ñipĩ jepahna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

³⁹ —Jwĩ íip yoobát Abraham caá, queét ĩ niijíp jĩ.

—Abrahamji ã weh yoobát jumna, ded pah ã chājatji biíc yoobó ñita chāj tagaá. ⁴⁰ Obohjeéhtih, yeebdíh wā íip ã naáwátdih yoobópdih wā naóh yapanachah yuhna, yeébbóó weemdíh ñi mao yohíhna caá. Abrahamjiboó páant āta chājcan tagaá. ⁴¹ Pánihna, ñi íip panihni ã chājihat biíc yoobó mɛn tigaá yeebbút ñi jenah joyóp, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

—Jwiít íip wihcannit pohba jwĩ nihcan caá. Dios biícjeh caá jwĩ íip, queét ĩ niijíp jĩ.

⁴² —Weém Diosjeéh jumniji nin baácna wā jūúwúp jĩ. Pánihna, Dios ñi íip ã jumɔchah nihna, yeéb weemdíh ‘jwĩ úud jeñé’, ñita niij oi tagaá. Wā jenah joyátjeh nin baácboó wā dei jūóhcan jĩ. Wā íip Dios ninboó weemdíh ã wahachah, wā jūúwúp jĩ. ⁴³ ¿Dépanih tigaá wā naáwátdih ñi beh joicán? Ñi joíhcat jíib caandíh ñi beh joicán caá. ⁴⁴ Ñi íipboó yeejép chājat tútɔnit ĩ maáh caá. Pánihna, caán ã weñat pínahboodíh ñipĩ chājna caá. Nin baác ã jwíih jumɔchah, buubut páantjeh cāacwādh mao yohat tútɔni caá. Caán biícɔant yeenijeh jumna, yoobópdih ã jéih naóhcan caá. Pánih yeeat buúhna, nih yáaatdihjeh āpĩ naóhna caá. ⁴⁵ Páant yeebdíh yeeni ã naáwáchah joinítji weémboó yeebdíh yoobópdih wā naáwáchah yuhna, ñi joíhcan caá. ⁴⁶ Páant wā naáwáchah, ‘Meém yeejép chājni caá’, weemdíh ñi jéih niijcán caá. Yoobópdih wā naáwáchah yuhna, ¿dépanih tigaá ñi joíhcan? ⁴⁷ Det Dios wehboó ã naáwátdih ĩ túi

joiná caá. Obohjeéhtih yeéb ã weh nihcannit, ã naáwátdih wã naóh yapanachah yuhna, ñi joíihcan caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

Abrahamji jum láa Cristo ã jummat

⁴⁸ Páant ã niijíchah joinít, queét nin pah Jesúsdihi ã niijíp jĩ:

—‘Meém Samaria baácdih bóo jumna, Diosdih jéihcanni, nemép caolih jumni caá’, jwĩ niiját yoobópdih caá, ã niijíp jĩ.

⁴⁹ —Weemdíh nemép wihcan caá. Obohjeéhtih, wã íp ã wēpatjĩh yeebdíh wāpĩ chāj júutna caá, caandíh ñi wēi naáwát pínah niijná. Páant wã chājachah yuhna, yeéboó weemdíh wēi naóhcanjeh, yeejép ñipĩ wéhena caá. ⁵⁰ Weemdíh ñi wēi naáwátdih wã bidcan caá. Obohjeéhtih, cãacwã weemdíh ã tãí weñat pínahdih wã ípboó ã náah yacna caá. Pánihna, weemdíh ã náahcatji jíib queétdih ã peéh chāj bipna caá. ⁵¹ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Det wã naáwátdih jepahnit, ã wancan niít, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

⁵² —Buu bácah chah jenah joicánniabehe meém ma jummatdih jwĩ jéihna caá. Abrahamji, nihat Dios naáwátdih naóh yapanitji pah mantih ít wunup wat jĩ. ‘Wã naáwátdih jepahni ã wancan niít’, niijná ¿dépanih tigaá meém páant ma niij? ⁵³ ¿Jwĩ ñuo Abrahamji, Dios naáwátdih naóh yapanitjibut chah wēpni niít ma jumap? ¿Ded pohba tigaá meém? páant niij naóhni, queét ã niijíp jĩ.

⁵⁴ —‘Chah wēpni caá’, weemjéh wã jéih niijcán caá. Wã ípjuh ‘Caán chah wēpni caá’, weemdíh ã niijná caá. Yeéb ‘Diosjeh caá jwĩ íp’, ñi niijníjuh

wã íip ã jumna caá. ⁵⁵ Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, caandíh yoobópdih ñi jéihcan caá. Weém caá caandíh wã jéihyep. ‘Caandíh wã jéihcan caá’, ni-ijná, yeéb ñi nihat pah yeeni wãta jum tagaá. Obohjeéhtih, caandíh yoobópdih wã jéihna caá. Pánih jéihna, ded pah ã naáwáchah, wãpí chãjna caá. ⁵⁶ Jwĩ n̄uo Abrahamji nin baácboó wã dei jũúwát pínahdih jéihnit, ã weñep jĩ. Pánihna, wã dei jũúwáchah ennit, búdí ã yoób weñep jĩ, Jesús ã niijíp jĩ.

⁵⁷ —Páant, meém cincuenta jópchi ma juibí jwuhcan caá. Páant niijná, ¿jon játih bóo Abrahamjidih meém ma ennit jĩ? Jesúsdi h̄ niijíp jĩ.

⁵⁸ —Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Abrahamji jum láa, weém wãát jumup jĩ, Jesús queédih ã niij jepahap jĩ.*

⁵⁹ Páant ã niij jepahachah joinít, queétboó jee dáhnadih ubnit, Jesúsdi h̄ yohíhip yah jĩ. Obohjeéhtih, páant ã yohíhichah, ã encat pónih, Jesúsboó Dioíh m̄umánt ã bac bejep jĩ.

9

Jesús jéih encannidih ã booaat

¹ Túttimah, jwiútdih Jesús namáboó namah bejna, jéih encannidih jwĩ jwãáap jĩ. ² Caandíh enna, Jesúsdi h̄ nin pah jwĩ niij uábh joyóp jĩ:

—¿Bohéní, dépanih tigaá nin jáap cãac jumnajeh jéih encanni átát jumji? ¿Caanjéh yeejép át chãjji taniít? ¿Ã mánaboó ãt yéej chãjji taniít? jwĩ niijíp jĩ.

* **8:58** Ex 3.14; Jn 8.24; 10.30-33; 13.19

3 —Nin ã yéej chãjatji jíib nihcan caá. ã mánabut ã yéej chãjatji jíib nihcan caá. Obohjeéhtih, pánihni ã jumachah, wã íip ã wēpatjĩh caandih wã teo wáacbipna caá. Páant wã boanachah ennit, wã íip ã wēpatdih cãacwã ã tui jéihbipna caá. ⁴ Yeó jáap cãacwã ãh tewatdih ã jéih teona caá. Obohjeéhtih, chei ã jéih teocan caá. Pánihna, bũũ caá ã baab jwúhat panihichah, weemdih wahni ã wutadnih jwiútdih chãjat ã náahna caá. Túttimah, chei jwĩ teocat pah, caandih jwĩ jéih chãjcan niút. ⁵ Pánihna, nin baácboó wã jum jwuhachah, baabát panihni cãacwãdih ded pah Díos ã jumadnih wã jéihyabipna caá, Jesús jwiútdih ã niijíp jĩ.*

⁶ Páant niij péanajeh, baácboó mao mac ã coí jéenanap jĩ. Pánih coí jéenanit, baácđih wid teo, jéih encanniĩh quíibnadih ã ñáñap jĩ. ⁷ Pánih ñái péa, Jesús caandih nin pah ã niijíp jĩ:

—Siloé wũt jumni jéehat júána quíib táñadih ma bejeé, ã niijíp jĩ. Siloé niijná, jwĩh wéheatjĩh “Wahni”, niijná ã chãjap jĩ.

Jesús páant ã niijíchah joinit, jéih encanni quíib táñadih ã bejep jĩ. Pánih quíib táiniji ennit, ãih mũũná ãt jwúub bejjip taga. ⁸ Páant ã jwúub juibínachah, ã chéenwã, caán dinero úbhniiji ã jumadnih jéihnitbat, ennijeh ãih mũũná ã jwúub juibínachah ãt enep wat jĩ. Pánih ennit, queétjeh nin pah ãt míc niij úbh joyóp wat jĩ:

—¿Nin dinero ãpĩ úbhniiji nihcan niút? ãt niijíp wat jĩ.

⁹ —Caanjéh tigaá, biquína ãt niijíp wat jĩ.

* 9:5 Mt 5.14; Jn 8.12

—Obohjeéhtih, caán yoobát pohba nihcan caá. Caan páh jíghona caá ã chãjap, bitaboó ït niijíp wut jĩ.

—Caanjéh tigaá, weém, encanniji át niijíp wut jĩ.

¹⁰ —Jéih encanniji jumna yuhna, ¿ded pah tibeé ma nih? b_{uu} ma jéih enat pínahdih, ït niij _{uúbh} joyóp wut jĩ.

¹¹ —Jesús wut jumni áih mao mácjĩh baácdih wid teonit, wĩih quíibnadih áí ñáñap be. Weemdih ñái péanit, **‘Siloé wut jumni jéhat júána quíib táñadih ma bejeé’**, ã niijíchah joinít, caanná wã bejep be. Pánih quíib táñajeh, wã jéih enep be b_{uca}, queétdih át niijíp wut jĩ.

¹² —¿Meemdih pánih chãjni deyoob tigaá an jum? ït niijíp wut jĩ.

—Jaóh jüh. Deh caá an jumapna caá, queétdih át niij jepahap wut jĩ.

Jéih encannijidih fariseowã ï _{uúbh} joyát

¹³ Páant niij _{uúbh} joí péanit, jéih encannijidih fariseowã maáta pebhboó ït _{ub} bejep wut jĩ. ¹⁴ Jwiít judíowã jwĩ chooát yeó jáapdih caán encannijidih Jesús ã boonanap jĩ. ¹⁵ Páant chooát yeó jáapdih ã boanachah jéihnit, caán newédih fariseowã jwuh ït jw_{uub} _{uúbh} joyóp wut jĩ:

—¿Ded pah tibeé meém ma nih en? ït niijíp wut jĩ.

—Mao mácjĩh baácdih wid teonit, wĩih quíibnadih áí ñáñap be. Pánih ñái péanit, ã quíib táñat tãutachah joinít, wã bejep be. Pánih quíib táñajeh, wã yoób enep be, queétdih át niijíp wut jĩ.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, biquína queét fariseowã nin pah ït niijíp wut jĩ:

—Caán jwĩ chooát yeó jáapdih ãt tewep taga. Páant chooát tútatdih yap yohna, Dioíh yoobát nihcan caá, ãt niijíp wut yuh jĩ.

Obohjeéhtih, bitaboó

—Yeejép chãjni nihna, páant ãta jéih boocan tagaá. Pánihna, caán túini nacaá, ãt niijíp wut jĩ. Páant niijná, queét chénat pah poómp biíc yoobó ãt jenah joicáp wut jĩ. ¹⁷ Caán encannijidih queét nin pah ãt jwúub niij úubh joyóp wut jĩ, páant muntih:

—Meemdíh míh quíbdih booani Jesúsdi meémboó ¿ded pah ma niij jenah joí? ãt niijíp wut jĩ.

—Caán yoobópdih Dios naáwátidih naóh yapani nacaá an jumap, queétdih ãt niij jepahap wut jĩ.

¹⁸ Pánihna, jwĩ maáta nin pah ãt niij jenah joyóp wut yuh jĩ: “Nin jéih encanni ãt nihjican tagaá”, ãt niijíp wut jĩ. Páant niij jenah joinít, jéih encanniji mánadih ãt bid bojop wut jĩ. ¹⁹ Pánih bid bojnit, ã mánadih jwuh nin pah ãt niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Nin yoobópdih ñi wúuh níit ã jumap? ¿Biícmantjeh caán jwíih cáac jumna, jéih encanni nitjĩ wáát jumap? ãt niijíp wut jĩ.

²⁰ —Nin jwĩ wúuh tigaá. Biícmant jéih encannijeh ã cáac jumap jĩ. ²¹ Caandíh jéihna yuhna, ded pah buu ã enatdih, caandíh boonidihbat jwĩ jéihcan caá. Jwĩ wúuh wébit nihcan caá. Caandíhjih ñi úubh joyoó. Caanjéh ã jéih naóhna caá, ã mána ãt niij jepahap wut jĩ.

²² Ded “Jesús Dios ã wahni Cristo caá”, niijnídi jwĩ maátaboó jwĩ míic wáacat muudíh ãta waadát túatcan tagaá. Páant ã chãjat pínahdih jéihna, encanniji mána jwĩ maátadih ãt úumji tagaá. ²³ Pánih

umna, “Caán wébít nihcan caá. Caandíhjuh ñi úbh joyoó”, it niij jepahap wut jĩ.

24 Páant ĩ niij jepahachah joinít, jwĩ maáta jéih encannijidih it jwúb niijíp wut jĩ:

—Jesús yéjñi ã jumatdih jwiítboó jwĩ jéihna caá. Pánihna, Diosdih wēinit, jwiítidih yoobópdihi ma naáwá, caandíh it niijíp wut jĩ.

25 —Jesús yéj chājñi ã jumatdih wã jéihcan caá. Nindihjuh wã jéihna caá. Jéih encanni wã jumap jĩ. Obohjeéhtih, buu wã enna caá, queétdih át niij jepahap wut jĩ.

26 —¿Ded pah tií meém ma enat pínahdih caán ái chāj? It jwúb niij úbh joyóp wut jĩ.

27 —Caandíhjuh tibeé yeebdíh wáát naáwáp be. Páant wã naáwáchah yuhna, weemdíh ñi joíhcan beé. ¿Dedé chājat túat tigaá wã jwúb naáwáchah, ñi joíh, páant muntih? ¿Yeebbút áihwã ñi jamíh niít? queétdih át niijíp wut jĩ.

28 —Meém Jesús ã bohéni caá. Obohjeéhtih, jwiítboó Moisésji ã bohénit caá. 29 Dios Moisésdih ã naáwátjidih jwĩ jéihna caá. Obohjeéhtih, caán Jesúsboó dedmant ã júwátjidih jwĩ jéihcan caá, queét caandíh it niij jūihñap wut jĩ.

30 —¡Páant! Dedmant ã júwátjidih ñi jéihcah yuhna, ¿caán weemdíh enani Dios ã wahni áta nihcan taniít? 31 Yéjñit ĩ úbúchah, Dios ã joicán caá. Caandíh bácah jwiít nihat jwĩ jéihna caá. Obohjeéhtih, Diosdih wēini, ã wutatdih jepahniboó ã úbúchah, Dios ã joiná caá.* 32 Jon jātih nin baác ã jwíih jumachah, jwíih cáac jumnajeh, jéih encannidih ded ã enaat doonádih jwĩ joicán jĩ.

* 9:31 Pr 15.29

³³ Pánihna, Jesús Dios ã wahni nihcan, weemdíh ãta jéih enacan tagaá, queétdih ãt niijíp wut jĩ.

³⁴ —Biícmantjeh yéejni mat jumap wut jĩ. ¿Pánih yéejni jumna yuhna, jwiítdih meém ma bohéih níit? jwĩ maáta caandíh ít níj jãihñap wut jĩ. Páant níj péanitjeh, Dioíh mummánt caandíh ít bacanap wut jĩ.

Jéih encannit panihnit ded pah ĩ jummat

³⁵ Jéih encannijidih ĩ bacaat doonádih Jesús ã joyóp jĩ. Pánih joinít, jéih encannijidih jwãáhnit, caandíh nin pah ã níj wábh joyóp jĩ:

—¿Meém nihat cãacwã úd jeñédih jepahni níit? ã niijíp jĩ.

³⁶ —¿Maá, déhena tigaá caán? Caandíh jéihna, wã jepahbipna caá, Jesúsdi h ã níj jepahap jĩ.

³⁷ —Caandíh ma enna caá. Weém meemdíh wéheni caanjéh tigaá, Jesús ã niijíp jĩ.

³⁸ —Maá, meemdíh wã jepahna caá, ã níj jepahap jĩ. Páant niijnákeh, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandíh ã weñep jĩ.

³⁹ Páant ã weñechah ennit, Jesús cãacwãboodíh nin pah ã niijíp jĩ:

—Ded pah túi chãjat, ded pah túi chãjcatdihbut cãacwã ĩ jéihyat pínah niijná, nin baácboó wã jũwáp jĩ. Wã íp ded pah ã wutatdih jéihcan, jéih encannit panihnit ĩ jumna caá. Det páant ĩ jummatdih jéihnitdih wã íp ded pah ã jummatdih wã bohébipna caá, jéih ennit panihnit ĩ jummat pínah niijná. Obohjeéhtih, bita jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Jwiít túi jéihnit caá’, níj jenah joinítidih wã bohécan níit, páantjeh jéih encannit panihnit ĩ jummat pínah niijná, Jesús ã niijíp jĩ.

⁴⁰ Páant ã niijíchah joinít, biquína caan pébh jumnit fariseowã caandíh nin pah ĩ jwúub niíj úubh joyóp jĩ:

—‘Jéih encannit panihnit’, niijná, ¿jwiít dih niíj niít ma chãjap? Jesús dih ĩ niijíp jĩ.

⁴¹ —Jéih encannit panihnit ñi jumatih ñi jéihyechah, yeebdíh peéh chãjat ãta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Dios dih jwí táí jéihna caá’, ñi niíj jenah joyát jíib, yeebdíh peéh chãjat ã jumbipna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

10

Ovejawãdih en daonít

¹ Túttimah, biíh naáwátjĩh, bohéat túut niijná, nin pah Jesús cãacwãdih ã niíj naáwáp jĩ: “Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ded ovejawãdih wáihyat júdu jēcdih waadcánjeh, jēc wihcapmant aáb páud deini, nuumní tigaá ã jumap. ² Obohjeéhtih, wáihyat júdu jēcdihjeh waadníboó ãih ovejawãdih en daoní yoobát ã jumna caá. ³ Ovejawã mínah wáihyat júdu dih ã juyúchah, caán jēcdih wapni caandíh ã wāt wūhbirna caá. Páant ã wātachah, queétdih en daoníboó ĩih wātna yoobó ã ezechah, ãih wéheatdih ãih ovejawã ĩpĩ beh joiná caá. Pánih beh joinít, queét ãjeéh ĩpĩ péé bac bejna caá. ⁴ Nihat ãihwã ĩ bac beedéchah ennit, queétdih ã waóh bejna caá. Pánihna, ã wéheatdih táí beh joiná, caandíh jeh ĩ táí péé bejna caá. ⁵ Obohjeéhtih, biíh ĩ jéihca naáhdih ĩpĩ péé bejcan caá. Bitá ĩ wéheatdih joiná, úumnit, ĩpĩ jwei béjna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

⁶ Jesús páant ã niijíchah yuhna, queét ït beh joicáp jĩ.

Ovejawãdih en daonít naáwãtdih Jesús ã beh joyáát

⁷ Páant ï beh joicãtdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ã jwúb niij naáwáp jĩ: “Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ovejawãdih wáihyat júdu jêc panihni tiguaá weém wã jumap. ⁸ Nihat wã jãtíh jũóhnit, nũmnít panihnit, cãacwãdih ït yee bohénap jĩ. Queét ï wéhenachah yuhna, cãacwã, ovejawã panihnit, queétdih ït joyáh bojop jĩ. ⁹ Weémboó wáihyat júdu jêc panihni caá. Weemdíh jepahnit jêcdih waadnít panihnit ï jumna caá. Pánihna, queét iiguípna bejnit déejidih wã táí ubna caá. Ovejawã úumcanjeh, ïih wáihyat júdamant jumnitji wáica naáhwã jeémédih bac bejnit, jwúb waadnít, ïpĩ táí jumna caá. Pánihat pah, wíih cãacwãboó wãjeéh jumna, ïpĩ úumcanjeh, wáica naáhwã panihnit, ded pah ï náahatdih ï bíbohna caá.

¹⁰ “Queét nũmnítboó ovejawã panihnit Dioíh cãacwãdih mao yohodih ï jũóhna caá. Obohjeéhtih, búdí wēinit, yeó jáap jumap pah wãjeéh ï táí jumap pínah niijná, weémboó queét ovejawã panihnitdih bididih wã jũúwáp jĩ. ¹¹ Weémboó ovejawã panihnitdih táí en daoní wã jumna caá. Ded ovejawãdih táí en daoní caandíh ï mao yohat dée tobohat ã jumachah yuhna, ãih ovejawãdih ãpĩ en daó cádahcan caá. Pánihat dée pah queét iiguípna bejnit déejidih wã táí ubat táut niijná, weémboó cãacwãdih wã wun wũhbirna caá. ¹² Obohjeéhtih, ã maáih ovejawãdih en daoníboó yoobópdih ã táí en daocán caá. Áihwã nihcah, jió ovejawãdih

jeémédih ã jũúwáchah enna, teo wãhniboó ã en daonít ovejawãdih ã yoh jwei béjna caá. ã yoh jwei béjat túttimah, jió ovejawãdih ã tewe chah enna, queét ã jwei peét bejna caá. ¹³ Caán teo wãhniboó ã jíib chãjatdihjeh ã bidna caá. ã maáih ovejawãdih oican, queétdih ã túi en daocán caá.

¹⁴⁻¹⁵ “Weém ovejawãdih túi en daoní panihni tigaá wã jumup. Wã íp weemdih ã túi jéihna caá. Weembút caandih wã túi jéihna caá. Páant wã ípdih wã túi jéihyat pah, wíih ovejawã panihnit weemdihbut ã túi jéihna caá. Wã íp weemdih ã jéihyat pah, weembút queétdih wã túi jéihna caá. Pánih jéihna, wã ípjeéh ã túi jummat pínah niijná, queétdih wã wun wãhbiipna caá.* ¹⁶ Bíih wáihyat júda díitboó jumnit ovejawã panihnitbut wíihwã ã jumbiipna caá. Pánih jumnit, wã naáwáchah, queétdih ã joi póobipna caá. Pánih joinít, wíihwã bíicdih queétdih ã jumbiipna caá.* Pánihna, weemjéh nihát wíihwãdih wã túi en daobípna caá.*

¹⁷ “Wíihwã Diosjeéh ã jummat pínah niijná, queétdih páant wã wun wãhat pínah, wã jwúb boo pud jũúwát pínahdihbut jéihnit, wã íp weemdih ã oina caá. ¹⁸ Ded ã náahat pah weemdih mao yohni pínah ã wihcan caá. Wã náahat pahjeh weemdih ã mao yohbiipna caá. Pánihna, wã náahat pahbut wã jwúb boo pud jũóhbiipna caá. Páant wã íp weemdih ã chãjat túutup jĩ”, Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁹ Páant ã niijíchah joinít, queét jwí déewã bíic yoobó ãt jenah joicáp jĩ.

* **10:14-15** Mt 11.27; Lc 10.22
40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; He 13.20

* **10:16** Ef 2.11-22

* **10:16** Is

20 —Caán nemép jumni caá. Pánih jumna, ã túi jenah joicán caá. ¿Dépanih tigaá caandíh jwĩ jwúub joíh, páant muntih? dawá ã míic niijíp jĩ.

21 Obohjeéhtih, bitaboó

—Nemép jumni nihna, páant ãta niij naóhcan tagaá. Ded nemép jumni jéih encannijidihbut ãta jéih enacan tagaá. Pánih chájna, nemép jumni nihcan caá, ã míic niijíp jĩ.

Judíowã ã maáta Jesúsdiñ ã náahcat

22-23 Túttimah, mah noój láa, jwiít judíowã Jerusalén tútchidih biíh fiesta jwĩ jwúub chájap jĩ. Jon jãtíh Dioíh muedíh cháj péanit, Diosdiñ ã wēi wãhatjidih jwĩ náhniat yeó jáapna ã jumup jĩ. Caán yeó jáapnadiñ Dioíh muedíh wãáp lap numpboó Salomón ã chájat túttni coahjidih Jesús ã en jibip jĩ.

24 Caan cóahboó Jesús ã jumuchah enna, jwĩ maáta caandíh ñuh páuda bojnit, nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—Maatápdih jwiítidih ma túi naóhcan caá. Pánihna, buu jwiítidih yoobópdih ma naáwá. ¿Meém Dios ã wahní Cristo yoobát niít ma jumup? Jesúsdiñ ã niijíp jĩ.

25 —Yeebdíh jãtíh wãát naáwáp jĩ. Páant wã naáwáchah yuhna, weemdíh ñi joíhcan jíí. Wã íp ded pah weemdíh ã wutuchah joinít, ã wēpatjĩh wãpĩ chájna caá. Pánih chájna, weém Cristo yoobát wã jumatiñ júut tigaá wã chájap. 26 Páant wã júutuchah yuhna, bitaíh ovejawã panihnit jumna, weémboodíh ñi joíhcan caá. 27 Ovejawã queétdih en daonídih ã túi joyát pahjeh tih, wíhwã weemdíh ã túi joiná caá. Queétdih wã jéihyechah, weemdíh ã túi péena caá. 28 Páantjeh Diosjeéh queétdih wã

tái jummat túutuchah, iiguípna ì bejcan niít. Pánihna, queétdih wā tái en dawáchah, bitaboó weemdíh ì jéih dúuc wáican niít. ²⁹ Wā íp, wíih cáacwādhíh weemdíh wāhni, nihatdih chah wēpni caá ã jumap. Pánih jumna, wíihwādhíh ã wapachah, bitaboó caandíhbut ì jéih dúuc wáican niít. ³⁰ Weém wā ípjíh bíic pahjeh jwí jumna caá, Jesús ã niijíp jī.

³¹ Páant ã niijíchah joinít, jwí maátaboó caandíh yohat túut niijná, jee dáhnadih ì ubap jī. ³² Páant ì chājachah ennit, Jesús queétdih nin pah ã niij ubbh joyóp jī:

—Wā íp ã wēpatjīh dawá láa yeebdíh wā chāj júatup yuh jī. ¿Dedé wā chājatji jíib tigaá weemdíh jee dáhnajīh ñi yohíh? ã niijíp jī.

³³ —Dios ã wēpatjīh ma chāj júatatji jíib nihcan caá. Obohjeéhtih, meém cáacjeh jumna yuhna, ‘Diosjeh tigaá weém’, ma niij yee naáwát jíib, meemdíh jee dáhnajīh jwí yoh mawíhna caá, queét ì niij jepahap jī.*

³⁴ —Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: ‘Yeéb wā naáwát túutnitdih “weem pánihnit ñi jumna caá”, wā niijíp be’, Dios át niij daacát túutup tajī.* ³⁵ Páant ã niij daacátji yoobópdih ã jummatdih jwiít nihat jwí jéihna caá. ‘Yeeni caá’, caán tólihdih jwí jéih niijcán caá. Dios naáwátdih jéihnitdih ‘Dios panihnit ñi jumna caá’, ã niij naáwáchah, yoobópdih caá. ³⁶ Dios ã náahat pah weemdíh nin baácboó ã wahap jī. Pánihna, ‘Weém Dios wāáh caá’, wā niijíchah joinít, ¿dépanih tigaá weemdíh ‘Jesús Diosdih yéej naóhna caá ã chājap’, ñipí niij? ³⁷ Wā íp ã náahat pah

* **10:33** Lv 24.16 * **10:34** Sal 82.6

wã chãjcah b́acah, wã bohéatdih ‘Yoobópdih tigaá’, niijcát caá náahap. ³⁸ Obohjeéhtih, wã íp ã wēpatjĩh wã chãj júutuchah yuhna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, ñi niij jenah joicán caá. Páant niij jenah joicán yuhna, wã chãj júutatdih ‘Yoobópdih Dios ã wēpatjĩh chãjni caá’, niij jenah joyát caá náahap. Páant niij jenah joiná, weém wã íp biícđih wã jummatdih ñi táí jéihbipna caá, Jesús queéđđih ã niijíp jĩ.

³⁹ Páant ã niijíchah joí íijnit, queét chéneji ĩ tewíhip yuh jĩ. Obohjeéhtih, ĩ tewíhichah jéihnit, Jesús queéđđih ã jwei b́ac bejep jĩ.

⁴⁰ Pánih bac bejniji Juan ćaacwāđih ã daabánapi, Jordán muj conanaáboó jwiítđih ã numah ch́uh bejep jĩ, páant muntih. Caanná juibínit, jwiítđih ã numah jumup jĩ.* ⁴¹ Dawá ćaacwā caanná caandíh enedih ĩpĩ juibínap jĩ. Nin pah queét mícjeh ĩ niijíp jĩ:

—Juan Dios ã wēpatjĩh chãj júutcan yuhna, ded pah Jesús ã jummat pínahđih ã naáwáchah, yoobópdih tajĩ, ĩ míc niijíp jĩ.

⁴² Páant niij jenah joinítji dawá Jesúsđih ĩ jepahap jĩ.

11

Lázaro

¹⁻² Lázaro, María, Marta queét biíc peihcannit, Betania t́tchđđih moon tájĩ. Queét yaáđh ĩ úud Lázaro biícđih ĩpĩ jumup jĩ.* Caánt María, Jesúsđih jítchanadđih táí chej jumni macjĩh p_ohnit, miíh waó

* **10:40** Jn 1.28 * **11:1-2** Lc 10.38-39

yoócjĭh jōp wionih pínah mit jumup tajĭ.* Biíc yeó jáap Lázaro búdí át wunup wut jĭ. ³ Ā wunuchah, yad jeñéna yaádh Jesúsdiĭh dooná ĭt wahap tajĭ.

—Ma oini búdí wunna beé Ā chĭjap be, Maá, ĭt niĭj naáwát túutup tajĭ.

⁴ Pánihna, Lázaro Ā wunat doonádiĭh joinít, Jesús jwiít Ā bohénitdiĭh nin pah Ā niĭj naáwáp jĭ:

—Lázaro wunna yuhna, Ā boobipna caá. Wunna, Dios Ā wēpat júutat pínahjeh caá. Páant Ā wēpatdiĭh júutnit, Ā wáúh wā jumatdiĭh, wēpni wā jumatdiĭhbat cĕacwādiĭh Ā júutbipna caá, Ā niĭjíp jĭ.

⁵ Lázarodih, yad jeñéna yaádhdiĭhbat Jesús búdí Ā oyop jĭ. ⁶ Pánihna, Lázaro Ā wunat doonádiĭh joiná yuhna, caán yuúpbit bóo tútchidiĭh Jesús chéne yeó jáap jwiítđiĭh Ā numah jum jwuhup jĭ. ⁷ Túttimah, Jesús jwiítđiĭh nin pah Ā niĭjíp jĭ:

—Chóbe Judea baácboó, Lázarowā ĭ jumni tútchina, jwĭ jwúub bejjĭh, Ā niĭjíp jĭ.

⁸ —Bohéní, jwínah bóonajeh tibeé, jwĭ maáta meemdíĭh jee dáhnajĭh ĭ yoh mawíhip be. ¿Dépanihna buu ma jwúub bejĭh, páant muntih? jwĭ niĭjíp jĭ.

⁹ Páant jwĭ niĭjíchah joinít, caandíĭh ĭ mao jwuhcat pínahdiĭh naóhna, biĭh naáwátjĭh jwiítđiĭh nin pah Ā niĭj jéihya naáwáp jĭ:

—Búdí ĩi jenah joicá bojoó. Biíc yeó jáapdiĭh doce horajeh caá Ā baabáp. Páant Ā baabáchah, jwĭ táí enna caá. Pánihna, yeó jáap jibna, jwĭ buugcán caá. ¹⁰ Chei jibna, baabcáh, jwĭpĭ buugná caá, Jesús Ā niĭjíp jĭ.

* 11:1-2 Jn 12:3

Páant niijná, nin pah niijná át chãjap jĩ: “Buu wã íp ded pah ã chãjat tútatdih wã chãj beedá jwuhcan caá. Páant weemdíh ã chãjat tútat jadh jwuhchah, weemdíh í jéih mao jwuhcan caá”, niijná át chãjap jĩ.

¹¹ Páant niij péanit, jwiít dih nin pah ã jwúub niijíp jĩ, páant muntih:

—Jwĩ chéen Lázaro, ñona caá an chãjapna caá. Páant ã ñwuchah, weém caandíh wucudih wã juibípna caá, jwiít dih ã niijíp jĩ.

¹² —Caán láa bácah, Maá, ñona, ã táí boobipna caá, jwĩ niijíp jĩ.

¹³ Páant jwĩ niij jenah joyóchah yuhna, Jesús “Ñona caá an chãjapna caá”, niijná “Muujuh bejna beé”, niijná át chãjap jĩ. ¹⁴ Páant jwĩ niij jenah joyát dih jéihnit, Jesús jwiít dih nin pah yoobóp dih ã niijíp jĩ:

—Lázaro jáantjeh ã wunup be. ¹⁵ Wã wihcah, caán ã wunuchah, wã wéina caá. Buu bejnit, ded pah wã chãjat pínahdih enna, weemdíh chah ñi táí jenah joibípna caá. Pánihna, chóbe tí bácah, caandíh í yohopjina enedih jwĩ bejjih, ã niijíp jĩ.

¹⁶ Páant ã niijíchah joinít, Tomás, waláhni jwĩ niijní, nin pah jwiít dih ã niijíp jĩ:

—Chóbe jwiítbát ájeéh jwĩ en péejih. Caandíh maona, jwiít dihbat í mawa naáh, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, bíic dih jwĩ bejep jĩ.

Jesús cãacwãdih jwúub booani ã jumat

¹⁷ Jwiít Jesúsjeéh Betania tútchina jwĩ juibíat pínah jãtíh, Lázaroíh bácahdih jeé íitboó ítát yohop tajĩ. Bíicjĩh bóo téihya yeó jáap jãtíh átát wunup tajĩ. ¹⁸ Betania tútchi Jerusalén tútchi pebhjeh, bíic

hora tacdih bejat ã j̄m̄m̄p̄ j̄ĩ. ¹⁹ Páant pebhjeh ã j̄m̄m̄chah, dawá jwĩ déewã María, Marta ã ùddih ã j̄ĩgahat yayáát túut niijná, ã pebhna ã j̄mbínar tajĩ. ²⁰ Jwĩ j̄mbíát doonádih joinít, m̄m̄m̄ánt bac j̄úóhñit, Marta Jesúsdi jwãáádih mi j̄yúp̄ j̄ĩ. Obohjeéhtih, yad j̄p̄m̄ m̄úú díitboó mit j̄m̄ jwuh̄m̄p̄ tajĩ.

²¹ Pánihna, Jesúsdi jwãááhñit, Marta nin pah caandih mi niijíp̄ j̄ĩ:

—Maá, ninboó meém ma j̄m̄m̄chah, wã úud ãta wuncan tagaá. ²² Obohjeéhtih, ded pah ma úubúchah, Dios ã jepahat pínahdih weém wã jéihna caá, mi niijíp̄ j̄ĩ.

²³ —Ma úud ã boo p̄ud j̄úóh̄bip̄na caá, Jesús ã niijíp̄ j̄ĩ.

²⁴ —Páant tih, Maá, caán péeni yeó jáap, nihat cãacwã ã boo p̄ud j̄úóh̄ni yeó jáapdih,* wã úudbut ã jwúub boo p̄ud j̄úúwát pínahdih wã jéihna caá, mi niijíp̄ j̄ĩ.

²⁵ —Weemjéh w̄nnidih wã jéih jwúub booana caá. Ded weemdih jepahni w̄nna yuhna, ã jwúub boo p̄ud j̄úóh̄bip̄na caá. ²⁶ Ded báadhñibut weemdih jepahni, iiguíp̄na ã bejcan niít. ¿Caandih ma jenah joí niít? Martadih Jesús ã niijíp̄ j̄ĩ.*

²⁷ —Maá, meém Cristo Dios w̄úh̄ ma j̄matdih wã túi jéihna caá. Nin baácboó meemdih ã wahatjidihbut wã jéihna caá, Marta mi niij̄ jepahap j̄ĩ.

Jesús ã j̄m̄ñát

²⁸ Páant Marta caandih niij̄ péanit, Mariádih naáwádih mi jwúub bejep j̄ĩ. Pánih jwúub bejñit, mi jwandih mit j̄mbí jéyé naáwáp wat j̄ĩ.

* **11:24** Dn 12.2 * **11:26** Ro 6.4-5; Col 2.12; 3.1

—Bohéni át jui tábeé. **‘Mi jũúwá naáh’**, meemdih ã niijná beé, mit niijíp wut jĩ.

²⁹ Páant mi niijíchah joinít, María waícanjeh Jesúsdih jwāáadih mit bac jũúwáp tajĩ. ³⁰ Marta mi jwúub bejat túttimah, tútchiboó waadcán, caanjĩhjah jwĩ páñap jĩ. ³¹ Jwĩ déewã, Maríajeéh jumnit, wēpép mi bac bejatdih ennit, “Mi úddih yohopjiboó juñúdi h bejna caá mi chājap”, ít niij jenah joyóp tajĩ. Páant niij jenah joinít, caántdih ít péé jũúwáp tajĩ.

³² Jwĩ pebhna jwinít, Jesúsdih enna, ã pebh María baácboó mi páah yoh ñajap jĩ. Pánih páah yoh ñajnit, caandih nin pah mi niijíp jĩ:

—Maá, ninboó meém ma jumuchah, wã úud áta wuncan tagaá, mi niij jũí naáwáp jĩ.

³³ Páant mi jũí naáwáchah ennit, mijeéh péenit jwĩ déewã ĩ juñátidihbut ennit, Jesús búdí ã jĩgahap jĩ. ³⁴ Pánih jĩgahnit, Jesús queétdih nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—**¿Dee tíbeé caandih ñi yoh?** ã niijíp jĩ.

—Maá, caandih jwĩ yohopjiboó ma en jũúwá, ĩ niij jepahap jĩ.

³⁵ Pánih jĩgahnit, Jesúsbut ã juñúp jĩ. ³⁶ Páant Jesús ã juñúchah ennit, mijeéh péenit jwĩ déewã nin pah queétjeh ĩ míic niijíp jĩ:

—Jesús Lázarodih búdí át oi tagaá, ĩ míic niijíp jĩ.

³⁷ Obohjeéhtih, bita caanjĩh jumnit nin pah queétjeh ĩ míic niijíp jĩ:

—¿Dépanih tigaá jéih encannidih ã jéih booana yuhna, Lázaroji ã wunat pínah jãtĩh, caandih át jéih booaji caá? ĩ niijíp jĩ.

Lázaro ĩ yohniidih Jesús ã booaat

38 Páant ĩ niij míc wéheat pónih, Jesús búdí ã jwúub jġgahachah, Lázarodih ĩ yohopjiboó jwiútdih ĩ namah juibínap jġ. Caán ítdih búdí jee dáhjġh ĩt nemep tajġ. 39 Páant ĩ nematjidih ennit, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jġ:

—**Can jeé júdudih ĩi pütú dodhdóó**, ã niijíp jġ.

—Maá, biícġġh bóo téihya yeó jáap jãtġh ã wunuchah, jwġ yohop be. Pánihna, buu ãih bácah an wġjna nacaá buca, Marta mi niijíp jġ.

40 —**Wã naáwátjidih ma túi náhninaá. Dios ã wēpatdih ma enat pínahdih meemdġh wãát naóhna beé**, caántdih ã niijíp jġ.

41 Páant caántdih ã niij péanachah, queét jeé júdudih ĩ pütú dodhdop jġ. ĩ pütú dodh péanachah, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah ã niij úubúp jġ:

—**Weemdġh ma joyátji túina caá, Paá.** 42 **Wã úubát pah ma joyátidih wã jéihna caá. Pánihna, weemdġh ma wahatjidih nit jumnit ĩ jéihyat pínah niijná, buu meemdġh páant wã niij úubhna caá, Jesús ã niijíp jġ.**

43 Páant niij úubh péanit, Jesús nin pah ã niij wēp ejep jġ:

—**¡Lázaro, ma bac jūúwú!** ã niijíp jġ.

44 Jesús páant ã niij ezechahjeh, Lázaro ĩ yohniji yuhna, jeé ítmant ã bac jūúwúp jġ. Pánih bac jūóhna, ãih bácah, ãih wao dáhdihbut yégueh chóo tōpjġh ĩ pinatji pahjeh ã duo bác jūúwúp jġ.

Páant ã bac jūúwúchah, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jġ:

—Caandíh ñi pinatji yégueh chóo tōpnadih ñi wataá, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, ĩ pinatji tōpnadih Lázarodih ĩ watap jĩ.

*Jesúsdih ĩ tewat pínahdih ĩ míic wéheat
(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)*

⁴⁵ Páant Lázarodih ã booanachah ennit, María pebh jainítji dawá jwĩ déewā, Jesúsdih ĩ jepahap jĩ.

⁴⁶ Obohjeéhtih, biquína jepahcannitboó fariseowā pebhna jaiábnit, ded pah Jesús ã chājatjidih ĩt naáwáp wut jĩ. ⁴⁷⁻⁴⁸ Pánihna, sacerdotewā ĩ maáta, fariseowā, bita jwĩ maáta biíc dih míic wáacnit, queétjeh nin pah ĩt niij míic wéhenap wut jĩ:

—Jesús dawá láa Dios ã wēpatjĩh ã chāj júutna caá. Pánihna, ‘Páant ma chājca bojoó’, jwĩ niijcáh, nihat cāacwā ājeéh ĩ bejbipna caá. Páant dawá biíc dih ĩ jumuchah ennit, Jesúsdih maáh ĩ waadáat pínahdih jenah joinít, Romadih moón ĩ maáta ‘Jwiít dih yohna caá ĩ chājap’, niijnít, jwiít judíowāboodíh ĩ peéh chāj bipna caá. Pánih peéh chājnit, Dioíh mādíh ĩ yohat pínah niijná, ĩih soldadowādih ĩ wahbipna caá. Jwĩh baácdihbat ĩ dúuc wáibipna caá. Pánihna, ¿buh ded pah tigaá jwĩ chājbi? ĩt míic niijíp wut jĩ.

⁴⁹ Páant ĩ niijíchah yuhna, biíc ĩjeéh jumni, caán jópchidih sacerdotewā ĩ maáh yoobát Caifás wut jumni, queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Wā déewāá, weemdíh ñi joi jwúhuhú. Páant niij míic wéhena, yeéb ñi túi jéihcan caá. ⁵⁰ Nihat jwiít judíowā jwĩ túi jummat pínahdih biíc cāac ã wun wúhuchah, ã túibipna caá. Ā wun wúhcah, jwiít nihatdih Romadih moón ĩ maáta ĩ yoh beedábipna

caá. Caandíh yeéb ñi túi beh joi jwáhcan caá, Caifás át niijíp wut jĩ.

51 Páant niij naóhna, ã jenah joyátjeh niijná át chãjcap wut jĩ. Sacerdotewã ã maáh yoobát ã jumuchah, jwĩ déewã ã túi jummat pínah niijná, Jesús ã wun wúhat pínahdih Diosboó Caifásdih át naáwát túutap wut jĩ. 52 Obohjeéhtih, pánih wunna, jwiít judíowãdihjeh pohba át wun wúhcap tajĩ. Nihat baácdih moón Dios ã weh pínah biíc weh pah jwĩ jummat pínah niijná, jwĩ yéejat jíib Jesús át wun wúhap tajĩ. 53 Páant Caifás ã niijíchah joinít, caán yeó jáapjeh “¿Jesúsdi ded pah tigaá jwĩ mao yohbi?” queét ít niij míic wéhe jwíhip tajĩ.

54 Pánihna, caandíh ã mao yohíhatdih jéihnit, Jesús dahwani tútchinadih jibidih ã bejíhcap jĩ. Tútchi wihcapboó bejnit, caán pehbbit Efraín wut jumni bainí tútchibitna jwiítidih ã namah jubínap jĩ. Pánih jubínit, caanjíh jwĩ jum jwúhap jĩ.

55 Caán láa jwiít judíowã jwĩpĩ wéini Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh ã judhdap jĩ. Moisés ã naóh yapaatji pah, Diosdih jwĩ weñat pínah jãtíh túi míic ámohat ãpĩ náahap jĩ, Dios ã enechah, yéejat wihcannit jwĩ jummat pínah niijná. Pánihna, caandíh chãjat túut niijná, dawá jwĩ déewã nihat tútchinadih moón Jerusalén tútchina ít aab béjep tajĩ. 56 Caán tútchina jubínit, queét Jesúsdi bidna ítíh chãjap ta yuh jĩ. Pánih bidna, Dioíh muudíh jumnit, queétjeh nin pah ít niij míic wéhenap wut jĩ:

—¿Pascua yeó jáapnadih Jesús enedih ã jũóhca naniít? ñi jenah joyóchah, ít niijíp wut jĩ.

57 Sacerdotewã ã maáta, fariseowãbut jãtíh nin pah cãacwãdih ítát niij wutap wut jĩ: “Jesús dedboó

ã jummat doonádih joinít, jwiít dih ñi naáwá”, ítát niijíp wət jĩ. Caandíh tewat tət niijná, páant ít niijíp wət jĩ.

12

Jesúh jítchanadih María miíh chej jumniijh mi puhwat

(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

¹ Pascua yeó jáapna pínah seis yeó jáap ã juhduchah, Efraín títchimant Betania títchina Jesús jwiít dih ã namah jwúb juibínap jĩ. Caanná juibínit, Lázaro wunniji, Jesús ã booníh munná jwĩ juibínap jĩ. ² Páant jwĩ juibínachah, jwĩ jeémát pínahdih í chāj wəhup jĩ. Pánihna, Lázaro, Jesús, jwiít biíc dih jeémát cáagat naadíh jwĩ laj púda bojop jĩ. Páant jwĩ laj púda bojochah, Marta jwiít dih jeémát mi cáagap jĩ. ³ Mariaboó nardo wət jumni chej jumni quiít dih, biíc kilo tac yoób əb jūhñit, Jesúh jítchanadih mi puhwup jĩ. Puhñit, miíh waó yoócjĩh mi jōp wiwip jĩ.* Páant mi puhwat títtimah, caán nihat məú ã túi chej jum chéyah bejep jĩ. ⁴ Páant mi chājachah ennit, jwiít biíc dih jumni Judas Iscariote wət jumniboó, Jesús dih eníhcannit dih duó wáini pínah, nin pah ã niijíp jĩ:

⁵ —¿Dépanih tiguaá nint caan mácdih mi bíbohna yuhna, mit jíib chāj wəhcan? Caandíh jíib chājna nihna, biíc jōpchi tewat pah bóo mita jíib teo tagaá. Pánihna, caán dinerrojĩh moh yéejnit dih jwĩta jéih teo wáac tagaá, ã niijíp jĩ.

⁶ Obohjeéhtih, Judasboó moh yéejnit dih teo wáaquíhcan, caanjéh dinerodih náahna, nih yáana,

* **12:3** Lc 7.37-38

páant át niijíp jĩ. Caán jwĩh dinerodih en daoní jumna yuhna, biquí láana ãpĩ nuumúp tajĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Caántdih páant ma niijcá bojoó. Mi ámohniji chej jumnijĩh wĩh bácahdih ĩ yohat pínah jãtĩh ñãñat dée pah weemdih páant mi ruohna caá.
⁸ Moh yéejnitboó páantjeh ñijeéh ĩ jumbirna caá. Páant ĩ jumuchah, débólih wãhĩhna, queétdih ñi jéih wãhna caá.* Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh maatápdih wã jumcan niít, ã niijíp jĩ.

Sacerdotewã ĩ maáta Lázarodihbut ĩ mao yohĩhat

⁹ Jesús biíc dih Betania tútchiboó jwĩ jumuchah, dawá jwĩ déewã caandih enedih ĩt jũúwúp tajĩ. Obohjeéhtih, caandihjeh pohba nihcan, ã booaniji Lázarodihbut enedih jũóhna ĩt chãjap tajĩ. ¹⁰ Páant enedih ĩ juibínachah jéihnit, sacerdotewã ĩ maáta Lázarodihbut ĩt mao yohĩhip jĩ. ¹¹ Lázaro wunnijidih ã booaat doonádih joinít, dawá jwĩ déewã Jesús dih ĩt jepahap tajĩ. Pánih jepahnit, sacerdotewã ĩ bohéatboodih ĩt cádahap tajĩ. Páant ĩ cádahachah ennit, sacerdotewã ĩ maátaboó íj yapnit, Lázarodihbut ĩtih mao yohĩhip ta yuh jĩ.

Jesús wã Jerusalénna ĩ waadát

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.26-40)

¹² Jwĩ juibíni daanimant bóo yeó jáap dih dawá cãacwã Jerusalén tútchina juibínitji jwĩ juibíat pínah doonádih ĩtát joyóp tajĩ. ¹³ Pánih joinítji táam núonadih bóodnit, Jesús dih ĩ ub jwãáh dei jũúwúp jĩ. Pánih jwãáh dei jũóhnit, nin pah ĩ niij wẽi ñaacáp jĩ:

* 12:8 Dt 15.11

—¡Diosdih jwĩ wēi naóh jĩh! ¡Hosana, nin Dios ã wahni jwiít judiówãdih teo wáacni pínah ã tui jumna naáh! ¡Nin jwĩ Maáh yoobát tigaá! queét ĩ niij wēi ñaacáp jĩ.*

¹⁴ Burrodih bid jwinít, Jesús caanjih ã chũudap jĩ. Pánih chũudna, Dios naáwãtdih naóh yapaniji ã daacátji pahjeh ã yapap jĩ.

¹⁵ “Jerusalén tútchidih moón, ñi úumca bojoó. Eneé, ñi Maáh burro wãúhjih chũudnit, ã jũóhna caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Zac 9.9)

¹⁶ Obohjeéhtih, ‘Caán ã daacátji Jesúsdihi niijná caá ãt chãjap’, jwiít ã bohénit jwĩ niij jéih jwuhcap jĩ. Pánih jéihcan yuhna, jeáboó Jesús ã pũuh laab béjat túttimah, ã daacátjidih náhninit, jwĩ beh joyóp jĩ. Pánih beh joinít, “Dios naáwãtdih ã daacátji bíic yoobó Jesúsdihi ã yapap jĩ”, niij jenah joinít, jwĩ yoob jéihyep jĩ.

¹⁷ Jesús ã ezechah, Lázaróh bácahdih ĩ yohatji íitmant báadhni ã bac jũúwúchah ennitjiboó bitadidih ĩt naáwáp tajĩ. ¹⁸ Caán doonádih joinítji dawá cãacwã Jesúsdihi ĩ jwãáh jũúwúp jĩ. ¹⁹ Páant dawá ĩ bezechah ennit, fariseowã queétjeh nin pah ĩt míic niijíp wut jĩ:

—¡Eneé buca! Nihat Jesúhwã míicjeh buu jumna caá ĩ chãjap. Queétdih jwĩ naáwáchah yuhna, ĩ joicán caá. Pánihna, ded pah queétdih jwĩ jéih chãwácan caá, ĩt míic niijíp wut jĩ.

Biquína griegowã Jesúsdihi ĩ bidat

²⁰ Fiesta yeó jáapnadih Diosdih weñedih jũóhnitjeéh, biquína griegowãbut ĩt juyúp tajĩ.

²¹ Pánih jwinít, jwĩjeéh jumni Felipe pebhna queét

* **12:13** Sal 118.25-26

ĩt juyúp tajĩ. Felipeboó Galilea baácdih jumni Betsaida wút jumni tútchidih bóo ã jumhp jĩ. Caan pébh joinít, nin pah caandíh ĩt niijíp wat jĩ:

—Jwiít Jesúsdiw jwĩ eníhna caá, ĩt niijíp wat jĩ.

²² Páant ĩ niijíchah joinít, Felipe Andrésdiw naáwádiw át bejep wat jĩ. Queét chénat pah Jesúsdiw naáwádiw ĩ juyúp jĩ. ²³ Páant ĩ naáwáchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Weém nihat cáacwā úud jeñé wā wunat pínah, wā boo pud jūúwát pínah, jeáboó wā jwúub bejat pínahbut bahnijeh ã jadhna caá. ²⁴ Nin naáwátjĩh yeebdíh wā bohébiw caá. Pácahi tíbdih jwĩ mo-mat túttimah, áih japih bóo chóo ã moopáh bejna caá. Páant ã moopóchah, áih dítmant bóo tíb apĩ chíh jūóhna caá. Pánih chíh, behna, dawá ã quehna caá. Obohjeéhtih, caán tíb moópcan, áta chíhcan tagaá. Chíhcan, caanjéh áta jum tagaá. Pánihat pah, weémboó wunna, wā boo pud jūúwát túttimah, dawá cáacwādiw Diosjeéh wā túi jumat tútbiw caá. Obohjeéhtih, wuncan, weemjéh wāta jum tagaá.* ²⁵ Det ĩ weñat pínahdihjeh jenah joiná, Dios ã weñat pínahboodíh chājíhcan, iiguípna ĩ bejbipna caá. Obohjeéhtih, det ĩ weñat pínahdih joyáh bojnit, Diosdih túi jepahna, páantjeh ájeéh ĩ túi jumbipna caá.* ²⁶ Det weemdíh teo wāhnit jumíhna, wā naáwátdih túi joyát caá náahap. Pánih chājna, queétdih wājeéh ĩ jumbipna caá. Pánihna, queét weemdíh teo wāhntidih búdi oina, wā lípbut ájeéh ã túi jumat tútbiw caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Jesús ã wunat pínahdih ã naáwát

* **12:24** Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23 * **12:25** Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; 17.33

27 “Buu búdí wã jġahna caá. ¿Wã ípdih ded pah tigaá wã niijbí? ‘Paá, weemdíh yeejép ã yapca bojo naáh’, ¿wãta niij tániít? Caandíh páant wã niij wábhcan caá. Yeejép yapnit, wunat túut niijná, nin baácboó wã jǎúwáp jġ. Pánihna, buu weemdíh chah yeejép bawat ã jumbipna caá. 28 Paá, buu ded pah wēpni ma jumatdih cāacwādh ma jéihyanaá”, Diosdih ã niijíp jġ.

Páant ã niijíchahjeh, jeámant Dios nin pah áí niijíp jġ:

—Wã wēpatdih queédih wáát jútup be. Pánihna, wã jwáub jútupna caá, páant muntih, ã niijíp jġ.

29 Páant ã niijíchah joiná, dawá caanjġh joi nǎhniit, ĩ joí wáhi bejep jġ. Pánih joí wáhi bejnit, nin pah ĩ niijíp jġ:

—Énoh niit páant yáani, biquína ĩ niijíp jġ.

—Ángel Jesúsdiġh naóhna caá ã chājap, bita ĩ niijíp jġ.

30 Queét páant ĩ niijíchah joinít, Jesúsboó nin pah ã niijíp jġ:

—Jeámant wéheni wġih pínah nihcan, weém Dios ã wahní wã jumatdih yeéb nġi jéihyat pínah niijná, páant áí niijíp be. 31 Buu nin baácdiġh moón yeejép wã ĩ yéj chājat jġib wã íp queédih ã peéh chājbipna caá. Queédih watni nemépwã ĩ maáhdihbat ã yohbipna caá. 32 Weemdíh cruzboó péoh dodhniit ĩ mawachah, dawá cāacwã wġihwã pínah wã chājbipna caá, Jesús ã niijíp jġ.

33 Páant niijná, ded pah ã wunat pínahdiġh Jesús cāacwādh naóhna át chājap tajġ. 34 Páant ã niijíchah joinít, cāacwāboó caandíh nin pah ĩ niij wábh joyóp jġ:

—Dios naáwátdih daácnitji nin pah ìt niíj daacáp tajĩ: ‘Dios ã wahni Cristo páantjeh ã jãmbipna caá’, ìt niíj daacáp tajĩ.* ¿Páant ì niíj daacáchah, meém nihat cáacwã úud jeñé, Dios ã wahnidih dépanihna pohba cruzboó ì péoh dodh mao yohcan niít? ¿Meém Dios ã wahni nihcan niít? ì niijíp jĩ.

³⁵ Páant ì niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niíj jepahap jĩ:

—Weémboó baabát panihni ded pah wã íp ã jumatdih yeebdíh wã jéihyana caá. Obohjeéhtih, maátcanbitjeh ñijeéh wã jãmbipna caá. Pánihna, táí jumat túut niijná, yeebdíh wã bohéátjidih ñi quíib bũudcá bojoó. Ded dapúnapboó jib bejni dedboó ã bejat pínahdih ã en juicán caá. ³⁶ Pánihna, weém baabát panihni wã jãmũchah, bũũ wã bejat pínah jãtíh weemdíh ñi jepahaá. Pánih jepahna, baabátboó jãmñit panihnit wíihwã ñi jãmbipna caá, ã niijíp jĩ.

Páant niíj naóh péanit, jwiít dih ã namah bac bejep jĩ. Pánih bac bejnit, queétdih ã jwei béjep jĩ.

Judíowã Jesús dih ì náahcat

³⁷ Dawá láa Dios ã wēpatjĩh Jesús queétdih ã chãj júutũchah yũhna, dawá jwí déewã caandíh ì joíhcap jĩ. ³⁸ Dios naáwátdih naóh yapani Isaías ã naáwátji pahjeh queét ì chãjap jĩ. Nin pah át niíj daacáp tajĩ:

“Maá, ma naáwátdih wã bohénachah yũhna, cáacwã ì joíhcan caá. Ma wēpatjĩh queétdih wã chãj júutũchah yũhna, ‘Caán naáwát

* **12:34** Sal 110.4; Is 9.7; Ez 37.25; Dn 7.14

yoobópdiḥ nihcan caá', ĩ niḯj jengah joiná caá", Isaías áṯ niḯj daacáp tajī. *(Is 53.1)*

³⁹ Páant ĩ joíḥcat ennit, Dios queétdiḥ ā jéihyat túṯcan caá. Caandíḥbṯ Isaías nin pah áṯ niḯj daacáp tajī:

⁴⁰ “Jéih encannit panihnit Dios queétdiḥ áṯ chājap wṯ jī. Pániḥ chājnit, ā naáwátdiḥ queétdiḥ áṯ jéihyat túṯcap wṯ jī. Pániḥna, ā wēp chāj júṯatdiḥ enna yṯḥna, ĩ beh encan caá. Ā bohéátdiḥ joiná yṯḥna, ĩ beh joicán caá. Ā bohéátdiḥ jéihna nihna, ĩ yéej chājatdiḥ ĩṯa cádahji tagaá. Páant ĩ cádahachah, queétdiḥ Dios áṯa túi ṯbjī tagaá”, Isaías áṯ niḯj daacáp tajī. *(Is 6.10)*

⁴¹ Páant niḯj daácna, Isaías Cristo ā wēpat, búdí ā yeh iigátdiḥbṯ enniḯj jṯmna, ded pah Cristo ā yapat píṯahdiḥ naóḥ daácna áṯ chājap wṯ jī.

⁴² Obohjeéṯtiḥ, dawá cāacwā, biquína jwī maátabṯ “Caán Dios ā wahnī Cristo yoobát caá”, Jesúsdiḥ ĩṯ niḯj jengah joyóp tajī. Páant niḯj jengah joiná yṯḥna, queéṯ fariseowādiḥ ṯmna, bita “Jesúsjeéḥ wā waadáp be”, ĩṯ niḯj naáwíḥcap wṯ jī. Páant ĩ naáwáchah nihna, jwī míic wáacat mṯṯná fariseowāboó queétdiḥ ĩṯa waadát túṯtjican tagaá.

⁴³ Queétdiḥ Dios ā wēi naáwátdiḥ náahna yṯḥna, cāacwāboó ĩ weñatdiḥ chah ĩṯ bidip wṯ jī. Pániḥna, queéṯ “Weém Jesúsíḥ caá”, bitadiḥ ĩṯ niḯj naáwíḥcap wṯ jī.

Jesús ā naáwátdiḥ ĩ joíḥcat jīb peéḥ chājat ā jṯmat

⁴⁴ Túṯtimah, Jesús cāacwādiḥ nin pah túbit ā niḯj ñaác naáwáp jī: **“Ded weemdíḥ jepahni weemdíḥjeh pohba jepahna ā chājcan caá.**

Weemdíh wahnidihbut ã jepahna caá. ⁴⁵ Ded weemdíh enni weemdíh wahnidihbut ã enna caá. ⁴⁶ Ded dupánapboó jumniiji, weemdíh jepahna, baabát panhipboó ã jwúub jumat pínah niijná, weém baabát panihni nin baácboó wã júúwúp jĩ. ⁴⁷ Obohjeéhtih, ded wã naáwát dih joiná yuhna, ã jepahcah, weémboó wã peéh chãjcan niit. Nin baác dih moón weemdíh jepahcannit dih peéh chãjadih jüöhna wã chãjcan jĩ. Obohjeéhtih, iiguípna bejnit déedih túi ubat túut niijná, wã jüúwúp jĩ. ⁴⁸ Ded weemdíh náahcanni, wã naáwát dihbut joíh cannidih peéh chãjat ã jumbipna caá. Wã naáwát dih ï joíh catji jíb péeni yeó jáap dih wã ípboó queétdih ã peéh chãjbipna caá. ⁴⁹ Weém wã jenah joyátjeh yeebdíh naöhna wã chãjcan caá. Wã íp weemdíh wahniboó ded pah wã naáwát pínah dih ã naáwát túutna caá. Pánihna, wã naáwátboó ã naáwátjeh tigaá. ⁵⁰ Ded ã naáwát dih joí waadána, wã íp jeéh páantjeh ã túi jumbipna caá. Pánihna, wã íp ã naáwát túutat dihjeh tigaá, yeebdíh wã naáwáp”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

13

Jesús ã bohénitíh jítchanadih ã chocat

¹ Pascua yeó jáapna pínah jãtíhbit, Jesús nin baác dih cádahnit, ã íp pebhboó ã bejat pínah bahni ã jüdhdat dih átát jéihyep tajĩ. Áihwã nin baác dih moondíh búdí oina, queétdih ã oi cádahcap jĩ. Pánihna, ã oyat dih júutna, áihwãdih ã wun wúhup jĩ.

² Caan chéi Jesús jwiít dih ã numah jeéméchah, Jesús dih eníhcannit dih ã naáwát pínah niijná, Judas,

Simón Iscariote wũúhdih nemépboó ãt waád dée tajĩ. ³ Dios pebhmant ã jũúwátjidih, ã jwúub pũuh laab béjat pínahdihbut Jesús átát jéihyep tajĩ. ã íp caandíh chah maáh ã waadaát pínahdihbut átát jéihyep tajĩ. ⁴ Pánih jéihna, jwĩjeéh jeémp lajniji ñah ñũhñit, ãih yégueh jih bóo chóodih too dugñit, jõp wiwat pínah yégueh chóojĩh chũhlit yoób ã chéwep jĩ. ⁵ Chéo péanit, pamapdíh mah pũoh yacnit, jwĩih jítchanadíh ã choc jwíhip jĩ. Pánih chocnit, ã chéo búudhni chóojĩh jwĩih jítchanadíh ã jõp wiwip jĩ.

⁶ Pánihna, biquínadíh choc péa bejnit, Simón Pedro pebhna ã jũibínap jĩ. ãih jítchanadíh chocat túut ã chãjachahjeh, Pedroboó caandíh nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Maá, wĩih jítchanadíh chocodih jũóh níit ma chãjap? ã niijíp jĩ.

⁷ —Weém butéh yeebdíh ded pah wã chocatdih ma jéih jwũhcan yũhna, túttimah ma jéihbipna caá, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

⁸ —Obohjeéhtih, wĩih jítchanadíh meemdíh wã chocat túutcan caá, Pedro ã niijíp jĩ.

—Meemdíh wã choccah, wĩih ma nihcan níit, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

⁹ —Pánihna, Maá, wĩih jítchanadíhjih nihcan, wĩih téihyanadíh, wĩih wao dáhdihbut ma chocoó bácah, Pedro ã niijíp jĩ.

¹⁰ —Ded jéehna, nihat ãih bácahdih ã túi chocna caá. Caandíh chéne jwúub chocat ã náahcan caá. ãih jítchanadíhjih chocat caá náahap. Pánihna, yeéboó jéehnit panihñit ñi jumũchah yũhna, bíic ñijeéh jumni jéehcanni panihni ã yéejatdih cádahcanni ã jumna caá, Jesús Pedrodih ã niijíp jĩ.

11 Páant niijná, Jesús caandíh eníhcannitdih duó wáini pínahdih jéihnit, jwiítidih páant át niijíp tají.

12 Jwíih jítchanadih choc péanit, áih yéguéh chódih jwúub duonít, ā lajapjina ā jwúub juí lajap jí, páant muntih. Pánih jwúub juí lajnit, nin pah jwiítidih ā niij naáwáp jí:

—¿Batéh yeebdíh wā chocatjidih ñi jéih niít?

13 Yeéb weemdíh ‘Bohéni’, niijná, ‘Maá’, niijná, yoobópdih niij tígáá ñi chājap. Weém yeebdíh bohéni, ñi Maáh yoobát tígáá. 14 Páant yeebdíh bohéni, ñi Maáh jumna yuhna, teo wāhnit ípí chājat pah ñíih jítchanadih wā chocna beé. Páant wā chājachah ennitji jumna, yeebbát ñíih jítchanadih míic chocat caá náahap. 15 Ded pah ñijeéh jumnitdih ñi teo wáacat pínahdih batéh wā júutup be. Pánihna, yeebdíh ded pah wā chājatji pah yeebbát biíc yoobó ñi chājaá.* 16 Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Ded teo wāhniboó ā maáh chah nihcan caá. Ded ā wahniboó caandíh wahní chah nihcan caá.* Obohjeéhtih, yeéb chah jumna yuhna, yeebdíh teo wāhni pah ñíih jítchanadih yeebdíh wā choc wāhup be. Pánihna, wā chājatjidih ennitji biíc yoobó ñi chājaá. 17 Páant wā wātatdih jéihnit, chājna, búdí ñi wēibipna caá.

18 “Obohjeéhtih, yeéb nihatdih páant wā niijcán caá. Det wā ñíonitdih wā túi jéihna caá. Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátji biíc yoobó ā yapbipna caá. ‘Wājeéh jeémpnijeh tígáá weemdíh yeejép ā chājipna caá’, ít niij daacáp tají.* 19 Páant ā chājat pínah jātih yeebdíh naóhna caá wā

* 13:15 Mt 20.28; Mr 10.45; Lc 22.27 * 13:16 Mt 10.24; Lc 6.40;

Jn 15.20 * 13:18 Sal 41.9

chãjap, páant ã yapat túttimah, ‘Caán Jesús, Dios ã wahní Cristo ta tigaá’, ñi niúj jéihyat pínah niijná. ²⁰ Nindihbut yoobópdi h yeebdí h wã naóhna caá. Wã wahnidih ded túi wēi jwãáhni, weemdí hbut ã túi wēi jwãáhna caá. Pánih weemdí h wēi jwãáhni, weemdí h wahnijidihbut ã wēi jwãáhna caá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.*

*Judas ã duó wáyat pínahdih Jesús ã naáwát
(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)*

²¹ Páant niúj péanit, Jesús búdí ã jĩgahap jĩ. Pánih jĩgahnit, jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—Yoobópdi h yeebdí h wã naóhna caá. Biíc ñi cãtí h jumni weemdí h eníhcannit dih ã duó wáibipna caá, ã niijíp jĩ.

²² Páant ã niijíchah joinít, caandí h júutni pínahdih jéihcan, jwiítjeh jwĩ míic en jãhanap jĩ. ²³ Weém, Jesús búdí ã oiniboó caandí h wã dodh jãah lajap jĩ. ²⁴ Pánihna, Simón Pedro weemdí h ãih téihyají h jenah júutnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—Caandí h ma uúbh joí eneé dedna tigaá caandí h duó wáini pínah, weemdí h ã niijíp jĩ.

²⁵ Páant ã niijíchah joinít, weémboó Jesús dih jwúub dodh jãah lajnit, caandí h nin pah wã niúj uúbh joyóp jĩ:

—¿Maá, deddih niij tígá ma chãj? wã niijíp jĩ.

²⁶ —Nin pandih dajnit wã neéh wãhni pínah weemdí h eníhcannit dih ã duó wáibipna caá, weemdí h Jesús ã niúj jepahap jĩ.

Páant niúj péanitjeh, pan dahdih daj ub neéhnit, Judas, Simón Iscariote wãúhdih ã wãhnap jĩ.

* **13:20** Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16

27 Páant Jesús ã daj neéh wāhni pandih Judas ã jeéméchah, nemépboó caandih yeejép át chājat tūtup tajī. Pānih jéihna, Jesús caandih nin pah ã niijíp jī:

—Ded pah ma chājat pínahdih waícanjeh chājadih ma bejeé, Judasdih ã niijíp jī.

28 Páant Judasdih ã niijíchah joiná yāhna, jwiít nihat jwī jéihcap jī. 29 Pānih jéihcan, “Judas jwīih dinerodih en daoní ã jumuchah, jwī jeémát pínahdih jīb chājat tūtna, Jesús páant ã niij wahna caá”, biquína ït niij jenah joyóp ta yāh jī. Bitaboó “Moh yéejnitdih dinero wāhat tūtna caá át chājap”, ït niij jenah joyóp tajī. 30 Pānihna, Jesús ã neéh wāhni pandih jeémp péanit, Judas ã bac bejep jī. Páant ã bac bejehah, chei wāát jumup jī.

Jesús jáap wutatdih ã naáwát

31 Páant Judas ã bac bejat tūttimah, Jesús jwiítidih nin pah ã niij naáwáp jī:

—Buu láa bácah weém nihat cāacwā úud jeñé wā íp ã wāhni wā jumatdih, wā wēpatdihbut cāacwādih ã jéihyabipna caá. Caán ã wēpatdih weembát queétdih wā jéihyabipna caá. 32 Páant wā íp ã wēpatdih wā jéihyanachah, caán wā wēpatdihbut waícanjeh ã jéihyabipna caá. 33 Yeéb wā weh panihnit, nindihbut wā naáwáchah ñi tūi joyoó. Daocánni yeó jáapbitjeh ñijeéh wā jum jwuhbipna caá. Wā bejat tūttimah, weemdih búdí ñi bidbipna caá. Jwī déewādih wā niijátji pah yeebdihbut bíic yoobó niijnít, ‘Wā bejep pínahna yeéboó ñi jéih bejcan caá’, wā niijná caá.* 34 Pānihna, jáap wutatdih yeebdih wā naóhna caá. Yeebjéh ñi míic oyoó. Yeebdih

* 13:33 Jn 7.34

wã oyatji pah, yeebjéhbut ñi míic oyoó.* 35 Páant ñi míic oyochah ennit, wíhwa ñi jumatdih bita ĩ jéihbipna caá, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

Pedro ã yeeat pínahdih Jesús ã naáwát

(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Lc 22.31-34)

36 Páant ã niijíchah joinít, Simón Pedro Jesús dih nin pah ã niij uábh joyóp jĩ:

—¿Maá, dedboo tígaá ma bejbi, páant ma niijná? ã niijíp jĩ.

—Wã bejat pínahna wãjeéh ma jéih bej jwuhcan caá. Obohjeéhtih, buu jéih bejcan yuhna, táttimah wã pebhna ma juibíipna caá, Pedro dih Jesús ã niijíp jĩ.

37 —¿Maá, dépanih tígaá buu majeéh wã jéih bejcan? Weemdíh ĩ mawachah yuhna, meemdíh wã cádahcan niít, Pedro ã niijíp jĩ.

38 —Páant niijná, ¿weemdíh wapna, ma wan wãhmi naniít? Obohjeéhtih, yoobóp dih meemdíh wã naóhna caá. Mujbai ã ewat pínah jãtih, ‘Caandíh wã jéihcan caá’, biíc peihcanni láa pohba bitadih ma niij yeebipna caá, Jesús Pedro dih ã niijíp jĩ.

14

Jesús Dios pebhna bejni namá panihni ã jumat

1 Táttimah, Jesús jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ: “Butéh wã niiját dih náhninit, ñi jǵahca bojoó. Wã íp dih túi jenah joinít, weemdíhbut biíc yoobó ñi túi jenah joyoó. 2 Wã íp ã jumapboó dawá jumat pínah muuná ã jumna caá. Pánihna, caanná juibínit, ñi jumat pínahdih ámohodih wã bejbipna caá. Wã naáwát pah biíc yoobó ã wihcah, páant yeebdíh

* 13:34 Jn 15.12,17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

wāta niij naóhcan tagaá. ³ Yeéb ñi jummat pínahdih táí ámoh péanit, yeebdíh ubudih wā jwáub dei jáóhbična caá, wājeéh ñi jummat pínah niijná. ⁴ Wā bejat pínah namá panihnidih ñi jéihna caá”, ã niijíp jĩ.

⁵ —Maá, deh ma bejat pínahboó jwiít jwĩ jéihcan caá. ¿Ded pah tigaá caán namá panihnidih jwĩ jéihbi? Tomás Jesúsdiñ ã niij úbh joyóp jĩ.

⁶ —Weemjéh tigaá namá panihni wā jumap, wā íp pebhboó ñi juibíát pínah niijná. Weemjéh man tigaá yoobópdih naóhni. Jeáboó juibínit pínahdih weemjéh man tigaá caolih booani wā jumna caá. Caolih wā boonit míicjeh wā íp pebhboó páantjeh í jambipna caá.* ⁷ Weemdíh táí jéihna nihna, wā ípdihbut ñita jéih tagaá. Pánihna, buu caandíh ennit panihnit jumna, caandíh ñi táí jéihna caá buca, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

⁸ Páant ã niijíchah joinít, Felipe jwuh nin pah ã niijíp jĩ:

—Maá, jwĩ ípdih jwiít dih ma júutú. Páant bóojeh tigaá jwĩ eníhip, ã niijíp jĩ.

⁹ —¿Felipe, maatápdih wājeéh jumna yuhna, weemdíh ma táí jéih jwuhcan niít? Weemdíh enna, wā ípdihbut maát enep be. ‘Jwĩ ípdih ma júutú’, niijná, ¿dépanih tigaá weemdíh páant ma niij? ¹⁰ Weém wā ípjĩh chénewā jumna yuhna, biícjeh caá. ¿Páant caán yoobópdih nihcan caá’, ma niij jenah joicáh? Yeebdíh naóhna, wā jenah joyátjĩh wāpĩ naóhcan caá. Wā íp ã naáwát túutuchajeh, wā naóhna caá. Pánihna, caán biíc dih jumna, ã wēpatjĩh wāpĩ chāj júutna caá.

* 14:6 Mt 11.27; Jn 1.18; 6.46; Hch 4.12

11 Weém wã ípĩh chénewã jumna yuhna, biícjeh caá. Caán ‘Yoobópdih tigaá’, niij jenah joicán, wã íp ã wēpatjĩh wã chãj júutatjidih náhninit, biícjeh jwĩ jummatdih ñi jéihbipna caá. ¹² Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Det weemdíh táí jenah joinít wã chãjat pah biíc yoobó ã chãjbipna caá. Bũũ wã íp pehbhoó jwúũb bejna, wã chãjat chah pohba wã íp ã wēpatjĩh ã chãjbipna caá. ¹³ Weemdíh táí jenah joinít ã úúbat pah wã chãjbipna caá, wã íp ã wēpatdih cãacwã ã jéihyat pínah niijná. ¹⁴ Pánihna, weemdíh jepahnit ñi jumũchah, dedé ñi úúbat biíc yoobó wã chãjbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.*

Táini Espíritu ã wahat pínahdih Jesús ã naáwát

¹⁵ “Yeéb weemdíh oina, wã wútatdih ñi jepahbipna caá.* ¹⁶ Yeebdíh Táini Espíritu ã wahat pínah niijná, wã ípdih wã úúhbipna caá, wã wihcah, ñijeéh ã jummat pínah niijná. Caán Táini Espíritu yeebdíh teo wáacniboó yoobópdih naóhni jumna, yeó jáap jummat pah ñijeéh ã jumbipna caá. ¹⁷ Nin baác dih moón wã ípdih jéihcannit, caán Táini Espíritudihbut ã jéihcan caá. Pánih jéihcan, caandíh ã táí jenah joicán caá. Obohjeéhtih, caán ñijeéh jumni pínahdih yeébboó ñi táí jéihbipna caá.

¹⁸ “Yeebdíh wã éemp bejcan niít. Pánih éemp bejcan, caán Táini Espíritu yeebdíh ã juyúchah, weém wã jummat pahjeh mũntih ñijeéh ã jumbipna caá. ¹⁹ Wã bejat pínah bahnijeh ã júdhna caá. Páant wã bejat táttimah, nin baác dih moón weemdíh jepahcannit, weemdíh ã jwúũb encan niít. Obohjeéhtih, yeébboó weemdíh ñi enbipna caá. Weém jwúũb

* **14:14** Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1 Jn 3.21-22;

5.14-15 * **14:15** Dt 6.4-9; 11.1

boo pad jǎóhni wǎ jumat pah muntih, yeebút jwǎb boonit Diosjeéh páantjeh ñi jumbipna caá. ²⁰ Jwǐ wahní Túini Espírítu yeebdíh jainít, wǎ íp biícđih wǎ jumatđih yeebdíh ã túi jéihyabipna caá. Pánihna, wǎ íp biícđih wǎ jumat pah muntih, yeéb biícđih wǎ jumatđihbut ã jéihyabipna caá. ²¹ Ded wǎ wǎtatđih joí waadáni weemdíh oini caá. * Weemdíh oinidih wǎ ípbut ã oibipna caá. Weembút caandíh biíc yoobó wǎ oibipna caá. Páant weemdíh oinidih ded pah wǎ jumatđih wǎ túi jéihyabipna caá”, Jesús jwiítđih ã niijíp jǐ.

²² Jwǐjeéh jumni biíh Judas, Iscariote nihcanni, Jesúsđih nin pah ã niij ǎb joyóp jǐ:

—¿Maá, dépanihna jwiítđihjeh páant ma jéihyana yǎhna, bita meemdíh jepahcannitboodíh ma jéihyabican? ã niijíp jǐ.

²³ —Ded weemdíh oini wǎ naáwátđih ã túi joí waadábipna caá. Páant ã túi joí waadánachah, wǎ íp caandíh ã oibipna caá. Pánih oina, wǎ íp biícđih ãih caolihđih waadnít, ãjeéh jwǐ jumbipna caá. ²⁴ Obohjeéhtih, weemdíh oicanniboó wǎ wǎtatđih ã jepahcan caá. Páant ã jepahcah, ãjeéh jwǐ wihcan niít. Butéh ñi joiní weemjéh wǎ naáwát pohba nihcan caá. Obohjeéhtih, wǎ íp weemdíh wahnijeh páant ã naáwát túutap be.

²⁵ “Ñijeéh jum jwǎhna, páant yeebdíh wǎát niij naáwáp be. ²⁶ Obohjeéhtih, túttimah wǎ ípdih wǎ ǎbúchah, Túini Espírítudih yeebdíh ã wahbipna caá. Pánihna, caán Túini Espírítu yeebdíh teo wáacni jumna, ã túi bohébipna caá. Pánih bohénit, nihat yeebdíh wǎ naáwátjidih ã náhniabipna caá.

* **14:21** Dt 6.4-9; 11.1

27 “Yeebdíh wā túi jumat túutna caá. Weém wā túi jumat pah muntih yeebbát ñi túi jumbipna caá. Wā wāhni túi jumat pah nin baácdih moón ĩ jéih wāhcan caá. Pánihna, bádí náhni dahwanit, ñi úumca bojoó. 28 Weém wā bej jwuhbipna caá. Obohjeéhtih, ñijeéh jumat túut niijná, wā jwúub dei jūóhbipna caá, páant muntih’, yeebdíh páant wā niij naáwáchah, ñiát joiná jí. Páant wā niijíchah joinít, weemdíh yoobópdih ñi oina nihna, ñita wēi tagaá. Wā ípboó weém chah wēpni ā jumuchah, ājeéh jamnit, chah yeebdíh wā jéih teo wáacbipna caá. Páant wā chājat pínahdih jéihna, yeebdíh weñat caá náahap. 29 Weemdíh ded pah ā yapat pínahdih yeebdíh wāát naóhna jí, wā niijátji biíc yoobó ā yapachah, weemdíh túi jenah joinít ñi jumat pínah niijná.

30 “Yeebdíh wā míic wéhe jwuhat pínah bah-nibitjeh ā judhna caá. Waícanjeh, nin baácdih moón ĩ maáh, weemdíh yeejép chājadih ā jūóhbipna yuh caá. Nemépwā ĩ maáh wēpni jamna yuhna, weemdíh ā jéih yap yohcan niít. 31 Obohjeéhtih, weemdíh wā íp ā wutat pahjeh wā chājbiipna caá, nihat cāacwā caandíh wā oyatdih ĩ jéihyat pínah niijná. Ñi ñah ñuhú. Chóbe bejjíh”, Jesús jwiít dih ā niijíp yah jí.

15

Jesús jiwá iguúh púuj panihni ā jumat

1 Páant niijná yahna, nin pah jwiít dih ā jwúub niij bohénap jí, páant muntih: “Weém jiwá iguúh púuj panihni, wā ípboó iguúhadih en daoní panihni, wíih cāacwā iguúh pihna panihnit ĩ jamna

caá.* ² Quehcanni pihdih iguíhadih en daoní ã bóod yohbipna caá. Páant ã bóod yohat pah, det weemdíh túi jenah joicánnitdih wã íp ã yohbipna caá. Ded túi quehni pihboodíh ã bóod ámohna caá, dawá ã quehat pínah niijná. Páant ã chãjat pah det wíihwã ï náahatdihjeh ï chãjachah enna, wã íp queétdih ã cádahat túutbipna caá, ded pah wã náah yacatboodíh ï chãjat pínah niijná. ³ Yeéboó wã naáwátdih joí jepahnit, bóod ámohni panihnit ñi jumna caá. ⁴ Túi biíc dih wãjeéh ñi jumúú. Páant wãjeéh ñi jumuchah, weembút yeéb biíc dih wã jum b ipna caá. Ded iguíh pih ãih púuj dih túi d uuj lájcan, ã jéih quehcan caá. Pánihat pah, yeebbát weemdíh túi joicán, wã wēpat ã wihcah, wã weñat pínahdih ñi jéih chãjcan níit.

⁵ “Weém jiwá iguíh púuj panihni, yeéboó ãih pihna panihnit caá ñi jumup. Ded weemdíh túi joiní wãjeéh túi biíc dih ã jumuchah, weembút ãjeéh túi biíc dih wã jum b ipna caá. Pánih jumna, túi quehni pih panihni wã weñat pínahdih ã túi chãjbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh joicánnitboó, wã weñat pínahdih ï jéih chãjcan níit. ⁶ Ded w u n j u ó h n i p i h d i h ã yohat pah, weemdíh cádahni, wãjeéh túi jumcannidih wã íp ã yohbipna caá. Pánihna, caán yohni iguíh pihna ã diib téhechah, iguíhadih en daoníboó caán tehni pihnadih wao wáacnit, ã cáo yohbipna caá. Páant ã chãjat pah, weemdíh cádahnitdih Dios peéh chãjna, iiguípna ã yohbipna caá.

⁷ “Yeéb weemdíh cádahcan, wã naáwátdih túi joiná, ded ñi náahatdih ñi úbúchah, biíc yoobó wã chãjbipna caá. ⁸ Wã weñat pínahdih ñi chãjachah

* 15:1 Is 5.1-7

ennit, ‘Queét Jesúíhwā caá’, bita ĩ niij jéihbipna caá. Páant niij jéihnít, wā ípdihbut ĩ wēibipna caá. ⁹ Wā íp weemdíh ded pah ā oyat pah muntih weembát yeebdíh biic yoobó wā oina caá. Páant yeebdíh wā oyatdih ñi túi náhninaá. ¹⁰ Wā íp weemdíh ded pah ā wutuchah, caandíh jepahna, ā oyatjīh ājeéh wā túi jumna caá. Páant wā chājat pah, weem jwáh yeebdíh ded pah wā wutatdih jepahna, wā oyatjīh wājeéh ñi túi jumbipna caá.

¹¹ “Páant yeebdíh wā naóhna caá, wājeéh túi jumnit, búdí ñi weñat pínah niijná. Bainí ñi wēican niit. ¹² Nin pah yeebdíh wā niij wutna caá: Yeebdíh wā oyat pahjeh muntih, yeebjébut ñi míic oyoó.* ¹³ Ded ā chéendih búdí oina, caanjéh ā wunat pínah tobohochah yuhna, caandíh ā túi teo wáacbipna caá. ¹⁴ Ded pah wā wutatdih jepahna, yeéboó wā chéenwā ñi jumna caá. ¹⁵ Wā chéenwā yoobát ñi jumuchah, ‘queét wā pebh moonjéh caá’, yeebdíh wā niijcán caá. ĩ maáh ded pah ā chājatdih ā pebh moón ĩ jéihcan caá. Obohjeéhtih, wā chéenwā ñi jumuchah, ded pah wā íp ā naáwát dih yeébbodíh wáát naóh yapanap jī. ¹⁶ Yeéb weemdíh ñi ñíocan beé. Obohjeéhtih, weémboó yeebdíh wā ñíwip jī, wā ípíhwā jumna, ā wutatdih jepahnit, ñi túi chāj cádahcatdih ennit, bitabut Diosdih ĩ jepahat pínah niijná. Pánih túi chāj cádahcannit, wííhwā jumna, ded pah wā ípdih ñi wúbuchah, yeebdíh ā wáhbipna caá. ¹⁷ Pánihna, nin pah yeebdíh wā jwúb wutna caá: Yeebjéh ñi míic oyoó”, Jesús jwiít dih ā niijíp jī.

* **15:12** Jn 13.34; 15.17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

Jesúsdiĥ, áihwādiĥbut nin baácdiĥ moón ĩ iiát

18 “Nin baácdiĥ moón yeebdíĥ ĩ iináchah, weemdíĥbut ĩ iiátjidiĥ ñi túi náhninaá. 19 Diosdiĥ jepahcannit ñi jamuchah nihna, queétjeh ĩ míic oyat pahjeh, yeebdíĥbut ĩta oi tagaá. Obohjeéhtih, yeéb wā ñíonit jamna, ded pah queét ĩ chājat pah biíc yoobó ñi chājcatdiĥ ennit, yeebdíĥ ĩ eníĥcan caá.* 20 ‘Wíihwā jamna, weem cháh ñi jamcan caá’, yeebdíĥ wā niijátjidiĥ ñi túi náhninaá. Pániĥ weém nam̄p jamna, weemdíĥ yeejép ĩ chājat pahjeh yeebdíĥbut biíc yoobó ĩ chājbipna caá. Bitaboó wā bohéatdiĥ jepahnit, yeebbát queétdiĥ ñi bohénachah, ĩ jepahbipna caá.* 21 Pániĥna, nin baácdiĥ moón weemdíĥ wahnidiĥ ĩ jéiĥcat jíib, yeéb wíihwā ñi jamuchah ennit, yeebdíĥbut yeejép ĩ chājbipna caá.

22 “Queétdiĥ bohénadiĥ wā jūóĥcaĥ, weemdíĥ ĩ náahcatji jíib queétdiĥ peéh chājat áta wiĥcan tagaá. Obohjeéhtih, buu queétdiĥ wā bohéat túttimah, ‘Yéejat jíib weemdíĥ ā wiĥcan caá’, queét ĩ jéiĥ niijcán caá. 23 Ded weemdíĥ eníĥcanni wā íipdiĥbut eníĥcanni caá. 24 Wā íip ā wēpatjīĥ cāacwā ĩ jéiĥ chājca naáhdih wā chāj júutap be. Páant wā chāj júutcaĥ, queétdiĥ yéejat jíib áta wiĥcan tagaá. Obohjeéhtih, wā chāj júutatdiĥ enna yuhna, weemdíĥ, wā íipdiĥbut ĩ eníĥcan caá. Páant ĩ eníĥcat jíib, Dios queétdiĥ ā peéh chājbipna caá. 25 Pániĥ eníĥcan, Dios naáwátđiĥ naóĥ yapanit ĩ daacátji biíc yoobó chājna caá ĩ chājap. ‘Queétdiĥ yeejép wā chājcaĥ yuhna, weemdíĥ ĩ eníĥcan caá’, ĩt niij daacáp tajĭ.*

* 15:19 Jn 17.14-18 * 15:20 Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 13.16 * 15:25 Sal 35.19; 69.4

26 “Túttimah, wã ípjeéh jumni Túini Espíritudih wã wahbipna caá, yeebdíh ã teo wáacat pínah niijná. Yeebdíh yoobópdih naóhni pínah jumna, yeebdíh ded pah wã jumatdih ã túi jéihyabipna caá. 27 Cãacwãdih wã bohé jwíihichah, yeéb wãjeéh ñiát jumap jĩ. Pánih wãjeéh jumnit, ded pah wã chãjatdih ennitji yeeb jwáh bitadih naáwát caá náahap.

16

1 “Butéh yeebdíh ded pah ã yapat pínahdih wã naáwáp be, caandíh túi náhninit, biíc yoobó yeebdíh ã yapachah, weemdíh ñi cádahcat pínah niijná. 2 Túttimah, wíihwã ñi jumat jíib, ñi maáta jwí mic wáacat muná ï waadát tútcan niít. Biíh láa ded yeebdíh mao yohna, ‘Dios ã náahat pah chãjna caá wã chãjap’, ã niíj jenah joibípna yuh caá. 3 Wã ípdih, weemdíhbut ï jéihcat jíib páant ï chãjbipna caá. 4 Pánihna, yeebdíh yeejép ã yapachah enna, ‘Páant ã yapat pínahdih Jesús jwiít dih ã naáwáp jĩ’, ñi niíj náhnibipna caá. Caandíh ñi náhniat pínah niijná, buu yeebdíh wã naóhna caá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

Túini Espíritu ded pah ã teo wáacat pínah

“Weemdíh ñi jwíih pej jum láa weémboó ñijeéh jumna, butéh wã bohéatdih yeebdíh wã naóh jwuhcap jĩ. 5 Obohjeéhtih, buu weemdíh wah deyani pebhboó wã jwáub béjat pínah bahni-jeh ã judhduchah, yeebdíh páant wã naóhna caá. Obohjeéhtih, ‘¿Dee tígaá ma bejbi?’ weemdíh ñi niíj uúbh joicán caá. 6 Wã púuh laab béjat pínahdih yeebdíh wã naáwáchah, búdí ñi jĩgahna

caá. ⁷ Obohjeéhtih, t̄abit ñi j̄gahcat pínah niijná, yeebdíh yoobópdiwã wã naóhna caá. Wã p̄úuh laab béjat túttimah, yeebdíh teo wáacni pínah, Túini Espíritudih wã wahachah, chah ñi túi j̄umbipna caá. Wã p̄úuh laab béjcah, yeebdíh teo wáacni pínahboó áta j̄úohcan tagaá. ⁸ Wã wahachah, caán dei j̄uiná, nin baác dih moón ï yéejatdih queétdih ã j̄éihyabipna caá. Ded pah túi ch̄ajat pínahdihbut ã j̄éihyabipna caá. Yéej ch̄ajnitdih ï yéejat j̄iib Dios ã peéh ch̄ajat pínahdihbut caán ã j̄éihyabipna caá. ⁹ Caán Túini Espiritu c̄aacwãdih nin pah ã niij̄ j̄éihyabipna caá: ‘Jesucristodih ma jepahcat caá ma yéejat’, ã niij̄bipna caá. ¹⁰ Wã íp pebhboó wã jw̄úub bejat túttimah, c̄aacwã weemdíh ï jw̄úub encah, Teo Wáacni jw̄uh queétdih ã bohébipna caá, ded pah ï túi j̄umat pínahdih ï j̄éihyat pínah niijná. ¹¹ Nin baác dih moón ï maáh nemépdih Dios ã peéh ch̄ajat pínahdih Túini Espiritu ã j̄éihyabipna caá.

¹² “Búdí caá yeebdíh wã naáwát pínah ã j̄udhd̄up. Obohjeéhtih, b̄uu caandíh wã naáwáchah, ñita beh joicán tagaá. ¹³ Páant wã naóhcah yuhna, Túini Espirituboó yeebdíh ã j̄éihyabipna caá. Caán ã j̄enah joyátjeh ã naóhcan niit. Obohjeéhtih, wã íp caandíh ã naáwát túutuchah, yeebdíh yoobópdiwã ã naóh beedábipna caá. Túttimah ded pah ã yapat pínahdihbut ã bohébipna caá. ¹⁴ Pánihna, ded pah wã j̄umatdih ã naáwáchah joinít, yeébboó weemdíh búdí ñi w̄éibipna caá. ¹⁵ Wã íp ã j̄éihyat pah, weembát wã j̄éihna caá. Páant tigaá ‘Túini Espiritu ded pah wã j̄umatdih ã j̄éihyabipna caá’, yeebdíh wã niij̄ naáwáp be.

¹⁶ “Bahnibitjeh weemdíh ñi en jw̄uhbipna caá.

Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwúub enbipna caá, páant muntih”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

Buu jĩgahnit, táttimah wēinit jwĩ jumat pínah

¹⁷ Páant ã niijíchah joinít, jwiít biquína nin pah jwĩ míic niij úubh joyóp jĩ:

—‘Bahñibitjeh weemdíh ñi en jwuhbipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwúub enbipna caá, páant muntih’, niijná, ¿ded pah niij tígáá páant ã niij? ‘Wá íp pebhboó wá jwúub púuh laab béjbipna caá’, niijná, ¿ded pah ã chājat pínahdih niij naóh tígáá jwiít dih páant ã niij? ¹⁸ ‘Bahñibitjeh’, ‘maátcanjeh’, niijná, ¿ded pah niij tígáá ã chāj? Obohjeéhtih, jwĩ beh joicán caá, jwĩ míic niijíp jĩ.

¹⁹ Páant niijnít, caandíh jwĩ úubh joííhatdih jéihna, Jesús nin pah jwiít dih ã niij naáwáp jĩ:

—‘Bahñibitjeh weemdíh ñi en jwuhbipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwúub enbipna caá páant muntih’, ¿wá niiját dih beh joicán, úubh joííh niit ñi chājap? ²⁰ Yoobóp dih yeebdíh wá naóhna caá. Wá wunat pínah bahñibitjeh ã judhna caá. Pánihna, wá wunuchah enna, búdí ñi jūibipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitboó búdí ĩ wēibipna caá. Yeebboó búdí jĩgahnitji, táttimahbitjeh ñi jwúub wēibipna caá.

²¹ Nin pah ã jumna caá: Yad wili mi weép jáana, yeejép mi yapat pínah ã jumuchah, búdí mi jĩgahna caá. Pánih jĩgahna yuhna, mi weép jumat táttimah, caánt dih ã tūbatjidih náhnican, wébít ã cāac jumuchah ennit, búdí mi wēina caá. ²² Páant mi jumat pah tígáá buu yeeb ñi jĩgahbipna caá.

Táttimah, yeebdíh wã jwúub enechah, yeebbút búdí ñi jwúub wëibipna caá. Páant ñi weñechah, det yeebdíh ï jéih jwúub jġgahacan niít.

23 “Weemdíh ñi jwúub enni yeó jáapdih táí beh joinít jumna, weemdíh ñi úubh joicán niít. Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Wíihwã jumna, wã wëpatjġh ñi úubúchah, wã íp yeebdíh ã jepah-bipna caá. 24 Jãtġh wã ípdih páant ñi úubh jwuhcap jġ. Obohjeéhtih, yeebdíh wã wun wãhat táttimah, wíihwã jumna, páant caandíh ñi úubú. Páant ñi úubúchah, ñi úubátđih ã wãhbipna caá, búdí ñi weñat pínah niijná.*

Jesús yéejatđih yap yohni ã jumat

25 “Jãtġh wã jenah joiní naáwátjġhjah yeebdíh wã bohénachah, ñi táí beh joicán beé. Obohjeéhtih, wã boo pad jãúwát táttimah, ded pah jwġ íp ã jumatđih táí buocannijeh wã naóhbipna caá. 26 Caán láa wíihwã jumna, wã wëpatjġh yeebjéh wã ípdih ñi úubhbipna caá. Weémboó ñíih pínahđih wã jwúub úubh wãhcan niít. 27 Pánihna, wã íp pebh-mant jũóhni wã jumuchah ‘Yoobópdih tġgá’, niġ jenah joinít, weemdíh ñi oyochah ennit, wã ípboó yeebdíhbut ã oibipna caá. Páant ã oyatđih jéihnġ, yeebjéh caandíh ñi úubhbipna caá. 28 Weém wã íp bíicđih jumniġi nin baácboó wã jũúwup jġ. Pánihna, buu nin baácboó jam jwuhni wã íp pebhboó wã jwúub púuh laab béjbipna caá”, Jesús jwiítđih ã niijíp jġ.

29 Páant ã niijíchah joinít, jwiít caandíh nin pah jwġ niijíp jġ:

* 16:24 Mt 7.7-11; Stg 1.5-6

—Buu bácah ma jenah joiní naáwátjìhjih bohécan, buocannijeh jwiít dih ma naóhna caá. ³⁰ Pánihna, meém jéih beedáni ma jumatdih buu jwuhna jwí jéihna caá. Ded meemdíh bohéni pínah ã wihcan caá. Páant tigaá Dios pebhmant jüóhni ma jumatdih jwí táí jéihna caá, jwí niijíp jĩ.

³¹ —Buu ‘Yoobópdih Dios pebhmant jüóhni tigaá ãt jumap’, ¿ñi niij níit buca? ³² Páant niijnítji yuhna, buu cheijeh nihát yeéb ñíih munnáboó ñi jweí jwáub bejehchah, weém biícjeh wã chãóbipna caá. Obohjeéhtih, biícjeh pohba wã nihcan níit. Weemdíh ñi yoh bejehchah yuhna, wã ípboó wãjeéh ã jambipna caá. ³³ Páant wã yapat pínah jãtíh yeebdíh naóhna caá wã chãjap, jĩgahcanjeh ñi táí jumát pínah niijná. Nin baácboó ñi jum jwuhuchah, Diosdih náahcannit yeebdíh yeejép í chãjbipna caá. Obohjeéhtih, nin baác dih moón í yéj chãjatdih yap yohni wã jumatdih jéihnit, bádí ñi weñeé, jwiít dih ã niijíp jĩ.*

17

Jesús ãih pínahdih Diosdih ã uúbát

¹ Páant niij péanit, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah ã niij uúbáp jĩ: “Paá, buu ma niijátji pah tih weemdíh í mawat pínah ã jainá caá. Pánihna, weém ma wáuh wã jumatdih cáacwãdih ma jéihyanaá, weemdíh í weñat pínah niijná. Páant ma chãjachah, weém jwáh meemdíhbut queédih wã weñat túutbipna caá. ² Nihat cáacwã í maáh weemdíh ma waadánap be. Pánih maáh jumna, det weemdíh ma wãhntdih majeéh wã

* 16:33 Ro 8.37; 2Co 2.14; Ap 3.21; 5.5

jumat túutbipna caá. ³ Det meém Dios biícjeh jumnidih jéihna, weém ma wahnidihbut jéihna, jap-boó jwĩjeéh biíc dih páantjeh ĩ túi jumbipna caá.

⁴ “Nin baácboó jum jwuhna, ma chājat túutatjidih wā chāj péanap be. Pánih chājna, ded pah ma jummatdih cāacwā dih wā túi jéihyanap be, meemdih ĩ weñat pínah niijná. ⁵ Pánihna, nin baác dih jwĩ chājat pínah jātih, majeéh biíc dih jum jwuhna, biíc yoobó jwĩpĩ wutat pah mantih, weemdih ma jwuhb maáh waadánaá.

Jesús ā bohénitih pínahdih jwuh Diosdih ā uúbát

⁶ “Paá, nit wĩhwā dih jwuh wā uúbhna caá. Nit weemdih ma wāh nit nin baácboó yeejépwā cātih ĩ jumuchah yuhna, queéd dih ded pah ma jummatdih wā jéihyanap be. Queét míhwā dih weemdih ma wāhuchah, queét ma wutat pah ĩ chājna beé. ⁷⁻⁸ Weemdih ma naáwátjidih queéd dih wā bohénachah, ĩ túi wēi joyóp be. Pánih wēi joinít, ma pebhmant jūóhni wā jummatdih, ma wahní wā jummatdihbut ĩ túi jéihna caá. Pánih jéihnit, ‘Nihat jwiít dih ā bohéátjidih, nihat ā chāj júutatjidihbut Dios át wutap taga’, ĩ niij jéihna caá.

⁹ “Paá, nit wā bohénitih pínahdihjeh uúbhna caá wā chājar. Bitáih pínahdih uúbhna wā chāj jwuhcan caá. Nit weemdih ma wāh nit míhwā caá ĩ jumap. Īih pínahdih meemdih uúbhna caá wā chājar. ¹⁰ Nit wĩhwā nihat míhwā mun tigaá. Pánihna, míhwāboó wĩhwā mun tigaá. Weemdih jepahna, ĩ túut numúchah ennit, bitabut weemdih ĩ wēina caá.

¹¹ “Bun nin baácboó wā chāocán níit. Ma pebhna jwuhb bejat túut caá wā chājar. Páant ma

pebhna wã jwãub bejehah yuhna, nit weemdih ma wãhñit nin baácboó ï chãobípna caá. Paá, meém túini jumna, nit weemdih ma wãhñitdih ma wēpatjĩh, weemdih ma wãhni wēpat biíc dih, ma túi en dawaá. Páant ma túi en dawáchah, jwiít túi biíc dih jwĩ jummat pah muntih nitbat túi biíc dih ï jumbipna caá. ¹² Ìjeéh jum jwuhna, ma wēpatjĩh nitdih wã túi en dawáp be, biícboó ã buudcát pínah niijná. Obohjeéhtih, ma naáwát dih ï daacátji pah-jeh tih, biíc bácah iiguípna ã bejbipna caá.*

¹³ “Buu ma pehbboó bejat túut caá wã chãjap. Nin baácboó jum jwuhna, ïih pínahdih páant wã niij úábup be, caandih joinít, weém biíc dih búdí ï weñat pínah niijná. ¹⁴ Ded pah ma jummatdih nitdih wáát naáwáp be. Weém yeejép wã chãjcat pah nit wĩhwãboó yeejép chãjnitji ï túut nuumáp be. Páant ï túut nuumáchah ennit, bita túut nuumcánnitboó queétdih ï iiná caá. ¹⁵ ‘Nin baác dih jumnit wĩhwãdih ma ub bejeé’, wã niij úábhcan caá. Obohjeéhtih, ‘nin baác dih ï jum jwuhuchah, ma túi en dawaá, Nemép queétdih ã yéejacat pínah niijná’, wã niij úábhna caá. ¹⁶ Weém nin baác dih moón yeejép ï jenah joyát pah wã jenah joicán caá. Pánihna, weemdih jepahnit jumna, nin baác dih moón ï jenah joyát pah queétbuít ï jenah joicán caá. ¹⁷ Ma naáwát yoobópdih ã jumuchah, caandih nit wĩhwãdih ma túi bohénaá, meemdih चाह ï jepahat pínah niijná. ¹⁸ Nin baácboó weemdih ma wahat pahjeh muntih, weembút nit wĩhwãdihbut wã wahna caá, ded pah jwĩ jummatdih queét jwuh bitadih ï bohéat pínah niijná. ¹⁹ Cãacwãdih wã

* **17:12** Sal 41.9; Jn 13.18

wun wāhbipna caá, míhwā jumna, ma weñat pínahdihjeh ĩ chājat pínah niijná.

Jesús nihat āihwā pínahdihbut ā úbát

20-21 “ ‘Nit wīhwādihjeh ma teo wáacá’, wā niij úbhcan caá. Buh queétboó bitadih wīh doonádih ĩ bohénachah joinít, weemdih jepahnitdihbut ma teo wáacat pínahdih wā úbhna caá, nihat wīhwā biíc dih ĩ jummat pínah niijná. Weém majeéh jwiít chénewā jumna yuhna, biícjeh caá. Pánihna, jwiít biícjeh jwī jummat pah queétbut jwījeéh túi biíc dih ĩ jumna naáh, ma wahní wā jummatdih nihat cáacwā ‘Yoobópdih tigaá’, ĩ niij jéihyat pínah niijná. ²² Weemdih ma wāhni wēpatdih wīhwādihbut wāát wūhup be, biíc dih jwiít jwī jummat pah, queétbut túi biíc dih ĩ jummat pínah niijná. ²³ Weém queét biíc dih wā jumachah, meembát weém biíc dih ma jumna caá. Páant biíc dih jwī jumachah, wīhwā yoobópdih biícwā pahjeh ĩ jumbipna caá. Páant biícwā pah ĩ jumachah enna, ma wahní wā jummatdih cáacwā ĩ jéihbipna caá. Pánihna, weemdih ma oyat pah mantih, queét dihbut biíc yoobó ma oyatdih ĩ túi jéihbipna caá.

²⁴ “Paá, nin baác dih jwī chājat pínah jātih weemdih bádí oina, ma wēpat weemdih wāhni, biíc yoobó maáta jwī jumup jī. Pánihna, wīhwā jwī pehbboó wājeéh ĩ jummat pínahdih queét dih wā náah yacna caá, weemdih maáh ma jwáub waadáatdih ĩ enat pínah niijná. ²⁵ Paá, meém táini yoobát chājni, nin baác dih moón yeejépwā meemdih ĩ jéihcah yuhna, weémboó meemdih wā túi jéihna caá. Ma wahní wā jummatdih nit wīhwā ĩ túi jéihna caá. ²⁶ Ded pah meém ma jummatdih

queétdih wã jéihyanap be. Tálttimahbut, páantjeh wã jéihyabipna caá, weemdíh ma oyat pahjeh muntih queétdihbut ma oyatdih ï jéihyat pínah niijná. Pánih jéihnit, queétjehbut ï míic oyochah, ïjeéh bíicdih wã jumbipna caá”, Diosdih ã niijíp jĩ.

18

Jesúsdi eníhcannit caandíh ï tewat

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Páant niij wábh péanit, Jesús jwiit ã bohénitdih numah bac bejnit, Cedrón wát jumni mujdih cháuh bej, Olivo pácahi jumni jeená jwĩ juibínap jĩ. ² Dawá láa caán pácahi jumupna Jesúsji jwĩpĩ míic wáacap jĩ. Pánihna, Judas Jesúsdi eníhcannitdih duó wáini pínah caanná jwĩ bejat pínahdih át jéihyep tajĩ. ³ Pánih jéihna, Jesúsdi júutat túut niijná, Romano soldadowádh, Dioíh mædíh wapnitdihbut át duó wái jãúwáp tajĩ. Queétdih sacerdotewã maáta, fariseowã maátabut ït wahap tajĩ. Pánih jãóhna, ïih jiiát yuyá déejih jiinít, ïtah tðopna, íbat naaná, máa quiitnajih man jumnit, ï juyáp jĩ. ⁴ Pánihna, jwĩ jumupdih ï tóah jãúwáchah ennit, yeejép ã yapat pínahdih jéihna, Jesúsboó queétdih jwãáh bejnit, nin pah ã niij wábh joyóp jĩ:

—¿Déhedih bid jãóh tigaá ñi chãj? ã niijíp jĩ.

⁵—Jesús Nazaret tátchidih bóodih bid jãóhna caá jwĩ chãjap, queét ï niij jepahap jĩ.

—Caan tigaá weém, Jesús ã niijíp jĩ.

Queétdih duó wáini, Judas, queét cãtína ã jumup jĩ. ⁶ “Caan tigaá weém”, Jesús ã niij jepahachah joinít, caandíh tewedih jãóhnitji tãahjih ï chéi

jwúub bej buugúp jĩ. ⁷ Páant ĩ buugúchah ennit, queétdih Jesús nin pah ã jwúub niúj úubh joyóp jĩ:

—¿Déhedih bid tigaá ñi chãj? ã niijíp jĩ.

—Jesús Nazaret tútchidih bóodih bidna caá jwĩ chãjap, queét ĩ jwúub niúj jepahap jĩ.

⁸—‘Caan tigaá weém’, yeebdíh wãát niúj jepahap be. Pánihna, weemdíh teona, nit wãjeéh jumnitdih ñi teoca bojoó, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

⁹ “Míihwã weemdíh ma wãhnitdih biíc cãacdih wã buudát tútcap be”, Diosdih ã niúj úubátji pah biíc yoobó ã yapat pínah niijná, “Nitdih ñi teoca bojoó”, ã niijíp jĩ. ¹⁰ Simón Pedro ãih íbat naadíh jwãat wáinit, sacerdotewã ĩ maáhdih teo wãhni Malco wüt jumniíh jéihyepmant bóo moli chóodih ã bóod yohop jĩ. ¹¹ Páant ã bóod yohochah ennit, Jesús Pedrodih nin pah ã niijíp jĩ:

—Míih íbat naadíh ma jwúub yacaá. Wã íp ded pah weemdíh ã náah yacat pah biíc yoobó yeejép wã yapbipna caá, ã niijíp jĩ.*

*Sacerdotewã ĩ maáh pebhna Jesúsdi ĩ ub bejat
(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)*

¹² Páant ã niúj péanachah, soldadowã, ĩ maáhjĩh, jwiít judíowã jwĩ maátabut Jesúsdih teonit, caandíh ĩ chéwep jĩ. ¹³ Chéo péanit, Anás pebhna ĩ ub bejep jĩ. Anás Caifás jóon wut jĩ. Caifásboó caán jópchidih sacerdotewã ĩ maáh ã jumap jĩ. ¹⁴ “Nihat jwiít judíowã jwĩ tái jummat pínahdih biíc cãac ã wan wãhuchah ã táibipna caá”, niúj naóhniji Caifás ã jumap jĩ.*

* **18:11** Mt 26.39; Mr 14.36; Lc 22.42 * **18:14** Jn 11.49-50

*Pedro ã yeeat**(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)*

¹⁵ Weém, Simón Pedrojĩh Jesúsdih yuúpbit jwĩ en péenachah, Anáih munná Jesúsdih ĩ ub juibínap jĩ. Pánihna, weémboó sacerdotewã ĩ maáh ã jéihni jumna, Jesús táttimah maáih muú wáihyat júdna weembát wã waad béjep jĩ. ¹⁶ Obohjeéhtih, weém wã waadáchah, Pedroboó wáihyat júdu waadápmaheh ã chāwáp jĩ. Pánihna, jwúub bac jéohnit, waadátboó wapnihdih Pedrodih wã waadát túutap jĩ. Páant mi waadát túutachah joinít, weém Pedrodih wã namah waad béjep jĩ.

¹⁷ Páant wã namah waad béjehchah ennit, caánt wapnihboó Pedrodih nin pah mi níj úbh joyóp jĩ:
—¿Meembát Jesús ã pej jumni nihcan níit? mi níjíp jĩ.

—Nihcan caá weém, Pedro ã níj jepahap yuh jĩ.

¹⁸ Caan chéi tūbit pohba ã cúbuhchah, caanjĩh moón teo wūhnit tūu cáonit, ĩ méé chúudup jĩ. Pánihna, jwiítbut Pedrojĩh ĩjeéh jwĩ méé chúudup jĩ.

*Sacerdotewã ĩ maáh Jesúsdih ã úbh joyát**(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)*

¹⁹ Páant jwĩ méé chúudat pónih, sacerdotewã ĩ maáh ã jóon Anásboó Jesúsdih át úbh joyóp wut jĩ. Jwiít ã bohénitdih, ded pah ã bohéátjidihbut át úbh joyóp wut jĩ. ²⁰ Páant ã úbh joyóchah, Jesús caandih nin pah át níj jepahap wut jĩ:

—Weém nihat ĩ joyóchah, jweéhcanjeh wāpĩ bohénap jĩ. Jwiít judíowā jwĩ míic wáacat mūdih, Dioih mūdihbut wāpĩ bohénap jĩ. ²¹ Páant wã bohénachah yuhna, ¿dépanihna weemdih páant ma níj úbh joí? Ma jéihihna, weemdih joinítjidih

ma uúbh joyoó. Queétboó meemdíh yoobópdih ì naóhbična caá, át niijíp wut jĩ.

22 —Sacerdotewā ì maáhdih páant ma niijcá bojoó, niijnít, caan pébh ñuhni soldado téihyajĩh Jesúh púo tíbdih át mawap wut jĩ.

23 —**Ded pah yeejép wā niijátjidih weemdíh ñi naáwá. ¿Yoobópdih yeebdíh wā naáwáchah yuhna, dépanih tigaá weemdíh ma mao?** Jesús soldadodih át niijíp wut jĩ.

24 Pánih uúbh joí péanit, Anásboó Jesúsdi h páantjeh ì chéonijidih ā jíi Caifás, sacerdotewā ì maáh yoobát pebhna át wahap wut jĩ.

Pedro ā jwúub yeeat

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Jesúsdi h páant ā uúbh joyát pónih, jwiít Simón Pedrojĩh páantjeh tũ cúut pebh jwĩ mée chúudup jĩ. Páant jwĩ mée chúuduchah ennit, caanjĩh moon jwúh Pedrodi h nin pah ì niij uúbh joyóp jĩ:

—¿Meembát Jesús ā pej jumni nihcan niit? ì niijíp jĩ.

—Nihcan caá weém, Pedro ā jwúub niij jepahap yuh jĩ.

26 Páant ā niiját túttimah, sacerdotewā ì maáhdih teo wúhni, Pedro moli chóodih ā bóod yohniji ā dée jwúh Pedrodi h nin pah ā niij uúbh joyóp jĩ:

—¿Pácahi jumupdi h meemdíh nihcannit beé Jesús biícdi h wā enep? ā niijíp jĩ.

27 —Weém ájeéh wihcan beé, Pedro ā niij jepahap yuh jĩ. Páant ā niijíchahjeh, mujbai áí ewep jĩ.

Pilato jwúh Jesúsdi h ā uúbh joyát

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-50)

28 Baáb jéenechah, Caifáih m̄m̄m̄ánt Jesúsdiŋ ʉb bac bejnit, caán tátchidiŋ moón ĩ maáh Pilato w̄t j̄m̄niíh m̄m̄ná caandíh ĩ ʉb bejep jĩ. Pániŋ ʉb bejna yuhna, queétjeh áih m̄m̄ná waadcán, soldadowādiŋ Jesúsdiŋ ĩ ʉb waad béjat tútup jĩ. Pilato judío nihcah, áih m̄m̄ná waadnít, jwĩ w̄tatdiŋ yap yohna, Pascua jeémátđih ĩta jéih jeémpan tagaá. 29 Páant ĩ waadcáh ennit, Pilato jěđđih bac ʉá ĩñhñit, queéđđih nin pah ā niíj ʉb̄h joyóp jĩ:

—¿Dedé jíib tigaá nindiŋ ĩi naóh yac? ā niíjip jĩ.

30 —Caán yeejép nihcah, meemđih jwĩta ʉb j̄óhcan tagaá, ĩ niíj jepahap jĩ.

31 —Caandíh ʉb bejnit, ĩi w̄tat pah yeebjéh ĩi peéh ch̄jaá, Pilato queéđđih ā niíj jepahap jĩ.

—Obohjeéhtih, yeéb Romano maátaboó jwiít judíowādiŋ c̄acwādiŋ ĩi mao yohat tútup jĩ, ĩ niíjip jĩ. Páant niijná, Jesúsdiŋ ĩ mawat tútatđih niijná ĩ ch̄jap jĩ.

32 Páant ĩ mawat tútuchah, Jesús cruzboó ā w̄nat pínahdiŋ, j̄atih ā naáwátji biíc yoobó ĩ ch̄jat tútup jĩ.* 33 Páant ĩ niijat túttimah, Pilatoboó jw̄b waad béjnit, Jesúsdiŋ át bid bojop w̄t jĩ. Pániŋ bid bojnit, caandíh nin pah át niíj ʉb̄h joyóp w̄t jĩ:

—¿Meém judíowā ĩ maáh niít? át niíjip w̄t jĩ.

34 —¿Meemjéh ʉb̄h joí en niít ma ch̄jap? ¿Bita ĩ naáwáchah joiníji niít, páant ma niíj ʉb̄h joyóp? Pilatodiŋ Jesús át niíjip w̄t jĩ.

35 —Páant, weém judío nihcan caá. Ma déewā, ĩiŋ sacerdotewā maátabat meemđih ĩ wahap

* 18:32 Jn 3.14; 12.32

be. ¿Dedédih tibeé yeejép ma chāj, páant ï peéh chājihichah? Jesús dih át niíj wáabh joyóp wut jĩ.

36 —Weém nin baácdih moón ï maáh nihcan caá. Páant wā jumachah nihna, wā bohénit weemdih ïta teo wáac tagaá, jwĩ déewā ï teocat pínah niijná. Obohjeéhtih, wā maáh jumat nin baácboó nihcan caá, Jesús Pilatodih át niíj jepahap wut jĩ.

37 —Pánihna, ¿meém maáh niít? páant niijná, Pilato át niijíp wut jĩ.

—Ma niiját pah maáh tigaá wā jumap. Cāacwā ï maáh jumat túut, queédih yoobópdih naáwát túut niijná, nin baácboó wā jūwáp jĩ. Pánihna, ded yoobópdih chājihni, weemdih ã tái jepahna caá, Jesús át niijíp wut jĩ.

38 —¿Dedé tigaá yoobópdih jumat? Pilato át niijíp wut jĩ.

Judíowā Jesús dih ï mao yohat túutat

(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Páant niíj péa, Pilato jwúub bac jūóhnit, queét pái ñuhnit judíowā dih nin pah ã niíj naáwáp jĩ:

—Ñi mawat túutni Jesús dih dedé peéh mawat wihcan caá. **39** Jópchi jumat pah, Pascua yeó jáap dih biíc nemat mūboó jumnidih wāpĩ baca wūhna caá. Pánihna, ¿ñi maáh ñi niijní dih yeebdih wā baca wāh jĩh? Pilato jwĩ maátadih ã niíj wáabh joyóp jĩ.

40 —Nihcan caá. Caandih ma bacaca bojoó. Barrabásboodih jwiít dih ma baca wūhú, Pilatodih jwĩ déewā ï niíj ñaác jepahap jĩ. Barrabásboó Romano maátadih yohíhnitjeéh ã jumap jĩ.

19

¹ Páant ï niíj ñaác jepahachah joinít, Pilato Jesúsdiñ soldadowãdih át puñat túutup wut jĩ.

² Páant ï puñat túttimah, queét óot tōpdih péeb waoni júdu chãjnit, Jesúih wao dáhdih ït yacap tajĩ. Pánih yac péanit, maátañ yégueh pah jíghni caandih yacnit, nin pah ït niíj deoh naáwáp wut jĩ:

³ —Ma túi jamuá, judíowã ï maáh, niíj deoh naóhñit, Jesúsdiñ ï dawát yoobó pũina ït chãjar wut jĩ.

⁴ Páant ï puñat túttimah, Pilato jwúub bac jũóhñit, caanjĩh pãi ñuñnit jwĩ déewãdih nin pah ã jwúub niíj naáwáp jĩ:

—Ñi joyoó. Nindih dedé peéh mawat wihcan caá. Páant ã wihcatdih ñi jéihyat pínah niijná, wã jwúub ub bac jũóhna caá, ã niijíp jĩ.

⁵ Páant ã niíj péanachahjeh, Jesús óot júdu duoní, maátañ yégueh pah jíghni ï yacniji muá diítmant ã bac jũúwáp jĩ. Páant ã bac jũúwúchah, Pilato queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—Ñi enee. Nin caá, ã niijíp jĩ.

⁶ Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ï maáta, Dioíh muúdh wapnitbat Jesúsdiñ ennit, búdí ï jũih ñaacáp jĩ.

—¡Caandih cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat tútú! ¡Caandih cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat tútú! ï niijíp jĩ.

Páant ï niíj ñaacáchah joinít, Pilato nin pah queétdih ã jwúub niijíp jĩ:

—Caandih peéh mawat wihcah yuhna, ñi mawíhna, yeebjéh ub bejnit péoh dodhñit, ñi mawaá, ã niijíp jĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maáta nin pah ã jwúub niijíp jĩ:

—‘**Weém Dios wááh caá wã jumup**’, caanjéh ã niijíp be. Páant ã niijátji jíib jwĩ nuowã ã wutatji pah caandíh mao yohat caá náahap, queét Pilatodih ã niijíp jĩ.

⁸ Páant ã niijíchah joinít, Pilatoboó chah ã joí wáhi bejep jĩ. ⁹ Pánih joí wáhi bejna, Jesús dih jwúub numah waad béjnit, caandíh nin pah át jwúub niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Dedjĩh bóo tigaá meém? át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah yuhna, Jesús caandíh át jepah-cap wut jĩ.

¹⁰ Páant ã jepahcah, Pilato nin pah át jwúub niij úubh joyóp wut jĩ, páant mantih:

—¿Weemdíh ma jepahíhcan niít? Weémboó meemdíh wã jéih bacana caá. Cruzboobút wã jéih péoh dodh mawat túutna caá. ¿Caandíh ma jéihcan niít? Jesús dih át niijíp wut jĩ.

¹¹ —**Dios meemdíh pánih wēpatdih ã wūhcah, weemdíh ded pah mata jéih chājat túutcan tagaá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdih duó wáiniboó meém chah yéejni ã jumna caá**, Jesús Pilatodih át niijíp wut jĩ.

¹² Páant ã niijíchah joinít, Pilato caandíh átih bacáhip wut yuh jĩ. Pánih bacaíhna, jwúub bac jūóhni, queét jwĩ maátadih ã bacaíhat déejidih ã wēp naáwáp yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ã naáwáchah, jwĩ déewāboó chah íjnit, búdí ã jwúub niij jāih ñaacáp jĩ.

—‘**Weém maáh caá**’, niijná, Jesús jwĩ maáh Césardih eníhcanni caá. Pánihna, caandíh bacana, meembút Césardih yap yohni mata jum tagaá, Pilatodih ã niijíp jĩ.

13 Páant ï niijíchah joinít, Jesúsdih jwúb bac júbwát tútnit, caandíh ded pah ã chãjat pínahdih naáwát túut niijná, peéh chãjat pínahdih naóhñit ipí chúdupboó Pilato ã yoób juí chúdup jĩ. Pilato ã chúdupboó jee dáhna ï jwejni coah ã jumup jĩ. Caan cóah jwiít judíowã jwíih wéheatjĩh Gabatá ã wüt jumup jĩ. 14 Caán yeó jáapdih Pascua jeémát yeó jáap jãtíh jwí míic ámohat yeó jáap, yeó téih púuh laáb juní ã jumup jĩ.

Pánih juí chúdñit,

—Nin caá ñi maáh, Pilato caanjĩh pãinit jwí déewãdih ã niijíp jĩ.

15 —¡Á wun dáhwa naáh! ¡Á wun dáhwa naáh! ¡Ub bejnit, cruzboó péoh dodhñit, caandíh ñi mao yohoó! ï niij ñaacáp jĩ.

—¿Ñi maáh ã jumachah yuhna, caandíh cruzboó péoh dodhñit, mao yohat túut niít ñi chãjap? Pilato queétdih ã niij jepahap jĩ.

—Roma tútchidih bóo César jwí maáh yoobát caá. Biíh maáh jwiitdih ã wihcan caá, sacerdotewã ï maáta ï niij jepahap jĩ.

16 Páant ï niiját túttimah, queét ï weñat pínah niijná, Jesúsdih cruzboó mao yohat túutna, Pilato ãih soldadowãdih ã ub bejat túutup jĩ. Pánihna, queét soldadowã Pilatoíh mummánt Jesúsdih ï ub bac júbwúp jĩ.

Jesúsdih cruzboó péoh dodhñit, ï mawat

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

17 Pánih ub bac júbhñit, Jesússeh ãih cruzdih ã bewechah, Waó Iidíp wüt jumni jeejina caandíh ï ub bejep jĩ. Jwíih wéheatjĩh caán jeé Gólgota ã wüt jumup jĩ. 18 Pánihna, bita chénewãdihbut caán

biíc dih ï mao yohat túut niijná, ãjeéh ï ãb bejep jï. Pánih ãb bejna, caanná jãibínit, queét biíc peihcannit ï beoniji cruznadh soldadowã ï nah péoh jwejep jï. Biíc dih Jesús ã jéihyepmant bóo bũwámant péoh jwej, biíhdih ã wáyámant bóo bũwámant ï péoh jwejep jï. Pánihna, ï tac yoób Jesús dih ï péoh jwejep jï. ¹⁹ Pánih péoh jwej péanit, Pilato ã daacát túutni naadh Jesús ih waó chahmant ï nah péoh búudhdup jï. Nin pah át niij daacát túutup tajï: “NIN JESÚS NAZARET TÚTCHIDIH BÓO JUDÍOWã ï MAÁH CAÁ”, át niij daacát túutup tajï. ²⁰ Caán naadh páant ã niij daacát túutna, jwíih wéheatjïh, Roma tútchidih moónih wéheatjïh, Grecia baácdih moónih wéheatjïh ãt niij daacát túutup tajï. Pánih nah péoh péanit, queét biíc peihcannit dih ï yoób pud dodhdop jï, bũca. Queéd dih cruzboó ï péoh dodh mawapboó tútchi jwéej dih ã jumup jï. Dawá jwí déewã queéd dih ï mawachah enat túut niijná, jwíjeéh ï péo bejep jï. Pánihna, caanná jãibínit, Pilato ã daacát túutatjidih dawá jwí enep jï. ²¹ Páant ã niij daacát túutatjidih dawá jwí enechah íjnit, Pilato pehbboó jwãub bejnit, sacerdotewã ï maáta nin pah caandih ït niij wutup wat yuh jï:

—‘Nin judíowã ï maáh caá’, ma niij daacát túutca bojoó. Caánboó jwí maáh nihcan caá. Obohjeéhtih, nin pah ma jwãub niij daacát túutú: **“Judíowã ï maáh caá weém”**, ã niijíp be’, ma niij daacát túutú, ït niijíp wat yuh jï.

²² —Wã jwíih daacát túutat pahjeh ã jumup naáh, Pilato queéd dih át niij jepahap wat jï.

²³ Jesús dih ï péoh dodhdat túttimah, chénena míic soldadowã Jesús ih yéguehnajidih ï jumap yoobó ï

ɯbɯp jĩ. Āih jih bóo chóo, waica naáh chóo ã jɯmɯp jĩ. ²⁴ Caán chóo, pánihni ã jɯmɯchah, nin pah queét mícjeh ĩ niijíp jĩ:

—Nin yégueh chóodih jwĩ yeo wáica boj jĩh. Ded nin chóodih ɯbni pínahdih jéihyat túat niijná, jwĩ yoh tíoh jwɯh jĩh, ĩ míc niijíp jĩ. Páant niijnít, ĩh tíhwat naajĩh ĩ yoh tíhwip jĩ.

Pánih tíohna, Dios naáwát dih naóh yapani ã daacátji pahjeh ã yapat pínah niijná, queét páant ĩ chājap jĩ. “Wĩih yégueh chóodih queét ĩ jumat yoobó ĩ ɯbbipna caá. Pánihna, wĩih yéguehdih ɯbni pínahdih jéihíhna, tíhwat naajĩh ĩ yoh tíohbipna caá”, át niij daacáp tajĩ.*

²⁵ Páant ĩ chājachah, Jesúih cruz pehbbit chénena míc yaádh biíc dih weém wã en ñɯhɯp jĩ. Jesús ín, ã cheh, biíh wili María Cleofas áa, biíh wili María Mágdala tátchidih bóli jwĩ en ñɯhɯp jĩ. ²⁶ Pánihna, ã ín biíc dih weém búdí ã oinibut ã pebh wã en ñɯhɯchah ennit, ã índih Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—**Naá, can wã bohénijiboó meemdíh ma wãúh pah ã jumbipna caá, ã niijíp jĩ.**

²⁷ Páant niij péanit, weemdíh jwɯh nin pah ã niijíp jĩ:

—**Bɯ cant ma ín pah mi jumbipna caá, ã niijíp jĩ.**

Páant ã niijíchah joinít, caán yeó jáapjeh caánt dih jwĩh mɯúboó wã ɯb waadánap jĩ.

Jesús ã wɯnat

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Páant ã niij péaat túttimah, “**Nihat Dios weemdíh ã watnidih wã chāj péanap be**”, niij

* **19:24** Sal 22.18

jéihna, Dios naáwát dih naóh yapanit ì daacátji pahjeh ã yapat pínah niijná, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—**Weemdíh taca joót na caá**, ã niijíp jĩ.*

²⁹ Caanjĩh bijni jiwá iguúh mac jamni wáam dahdih ì bíbohóp jĩ. Pánihna, bíic soldado hisopo wát jamni máa doóbhdih ubnit, páab cháí déedih chéó búudhnt, bijni macdih ã taj báahanap jĩ. Taj báaha péanit, Jesúsíh jacna ã nah tewep jĩ, ã wái nomat pínah niijná. ³⁰ Páant ã chãjachah, Jesús caandíh wái nom péanit,

—**Páant bóojeh tigaá**, niij, waó yaíh dæonít, ã wænah bejep jĩ.

Soldado Jesúsíh páwádih ã jwãagat

³¹ Caán ã wænni yeó jáapdih, Pascua yeó jáapna jwĩ chooát yeó jáap pínahdih jwĩ ámohat ã jamæp jĩ. Jwiít judíowã caán chooát yeó jáapdih cruzboó páantjeh ì ñæhatdih jwĩ náahcap jĩ. Pánihna, ñih wæu nahnadih daj mawachah, waícanjeh ì wænat pínah niijná, jwĩ maátaboó Pilatodih ìt daj mawat túutæp wæt jĩ. Páant ì daj mawat túttimah, ñih bácahjídih waícanjeh æb deyaat túut ìt chãjap tajĩ. ³² Páant ì wætæchah joinít, Pilato cruzboó ñæhntdih ñih wæu nahnadih soldadowãdih ãt daj mawat túutæp wæt jĩ. ³³ Obohjeéhtih, caan pébh ñæhntdih daj mao péa, yap jæóhnt, Jesús jãtíh ã wænatjidih enna, ãih wæu nahnaboodíh ì daj maocap jĩ.

³⁴ Pánih daj maocan yæhna, bíic soldado ãih ìtah tðopjĩh Jesúsíh páwá pĩmant ã jwãag aabánap jĩ. Páant ã jwãagachah, bíicmantjeh meép mahjĩh wid jamni ã chíi jüúwúp jĩ. ³⁵ Páant ã chíi jüúwúchah,

* **19:28** Sal 69.21

weemjéh wã enep jĩ. “Weém nin tólihdih páant wã niij daácna, yoobópdi naóhna caá wã chãjap”, wã niij jéhna caá. Pánihna, yeebdíhbut wã naóh yapana caá, yeebbút Jesúsdih ñi túi jengah joyát pínah niijná. ³⁶ Dios naáwát dih naóh yapanit ï naóh daacátji pahjeh tibeé páant ã yapap jĩ. “Áih bácahdih ded iidípdih ï daj maocan niít”, ï niij daacátji pahjeh, Jesúh wá nahnadih ï daj maocap jĩ.* ³⁷ Dios naáwát dih biíh tólihdih nin pahbut ït niij daacáp tajĩ: “Queét ï jwãagnijidih ï enbipna caá”, ït niij daacáp tajĩ.*

Jesúh bácahjidih ï yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Jesús ã wánat túttimah, José Arimatea tútchidih bóo, áih bácahjidih ub deyaat túut niijná, Pilatodih wábúdih át bejep wut jĩ. Páant ã wábúchah joinít, ã yohat pínah niijná, Pilato caandih át ub deyaat túutup wut jĩ. Páant ã ub deyaat túutuchah joinít, José cruzboó ñehnit pebhna jainít, Jesúh bácahjidih ã ub deyanap jĩ. José jwí déewã maátadih umna, Jesúsdih ã jepahatjidih át naáwíhcap tajĩ. ³⁹ Nicodemo, Jesúsdih chei jui wéhenijibut,* ájeéh jéóhni, mirra wut jumni chej jumni ah, áloe wut jumni chípéh déejih widnidih ã ub juyáp jĩ, Jesúh bácahjidih ï yohat pínah jãtih ñáñat túut niijná. Caán ã ub jéóhni treinta kilos át chodop jĩ. ⁴⁰ Pánihna, queét chénewã Jesúh bácahjidih ub deyanit, jwiít judíowã wánnitdih jwípĩ yohat pah, áih bácahjidih chej jumnijih ñáinit, yéguehnajih ï

* **19:36** Ex 12.46; Nm 9.12; Sal 34.20; 1Co 5.7 * **19:37** Zac 12.10;

Ap 1.7 * **19:39** Jn 3.1-2

pinip jĩ. ⁴¹ Cruzboó Jesúsdiĥ ĩ mawap pebh pácahi ã jumup jĩ. Caán pácahi tac yoób cãac ĩ yohat pínah ĩ jáap baadni jeé íit ãt jumup jĩ. Caán ĩ baadni íitdiĥ cãac yoh jwuhca naáh ãt jumup jĩ. ⁴² Pánihna, jwĩ chooát hora toáh jũwúchah, ãih bácahjidiĥ ub bejnit, chooát yeó jáap túttimah caandíĥ túi ámoh péaat túut niijná, caán pebhbit jumni jeé íitdiĥ yójahnitjeh ĩ yohop jĩ.

20

Jesús ã boo pud jũwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Domingo yeó jáapdiĥ baab bójat pínah jãtĥ, María Mágdala tútchidiĥ bóli, Jesúsdiĥ ĩ yohopjiboó mit bej jáanap wut jĩ. Caanná juibínit, caán íitdiĥ ĩ nemniji jeé júdudĥ bita ĩ pátú dodhdatji pah ã jumuchah, mit enep wut jĩ. ² Pánih ennihji weém, Jesús búdí ã oini, Simón Pedrojĩĥ jwĩ jumupna mi ñáo juyúp jĩ. Pánih ñáo jwinít, jwiítđiĥ nin pah mi niij naáwáp jĩ:

—Jwĩ Maáih bácahjidiĥ jáantjeh ĩt ubup tabe. Pánih ub bejnitji ded ĩ jwúub jwejepjiboó wã jéihcan caá, mi niijp jĩ.

³ Páant mi niijíchah joinít, jwiítbut Jesúsdiĥ ĩ yohopjiboó enediĥ jwĩ ñáo ñah bejep jĩ. ⁴ Pánih ñáo ñah bejna, weém Pedrodiĥ ñáo yapnit, ã jãtĥ caán yohopji jeé íitna wã waóĥ juibínap jĩ. ⁵ Pánih jãtĥ juibína yuhna, caán íitdiĥ waadcánjeh, péeb jéen enna, Jesúsdiĥ ĩ pinni chónajijeh ã lajachah, wã enep jĩ. ⁶ Páant wã péeb jéen enechahjeh, Simón Pedro péé jwinít, chão ñúhcanjeh, caán íitna ã waad béjep jĩ. Pánih waad béjnit, Jesúih bácahjidiĥ

ĩ pinni chónajijeh ã lajachah, caanbát ã enep jĩ.
⁷ Jesúih wao dáhdih ĩ pinni chóo chibít yuúp ã lajachah, caandíhbut ã enep jĩ. ĩ pinni chóna ãih bácahdih ãih wao dáhdihbut ĩ pinatji pahjeh ã lajap jĩ. ⁸ Pánihna, waad béjnit, ã en ñuhchah ennit, weembát wã ñuún waad béjep jĩ. Pánih ñuún waadnít, Jesúih bácah ã wihcah ennit, “Yoobópdih Jesús át jwúub boo pud júóh tagaá”, weém wã niúj jéihyep jĩ. ⁹ Caán íitboó jwĩ bejat pínah jãtih, Dios naáwátdih naóh yapanit Cristo ã wunat pínahdih, ã jwúub boo pud júúwát pínahdihbut ĩ daacátjidih jwĩ túi beh joi jwáhcap jĩ. ¹⁰ Pánih en péanit, jwĩh muaná jwĩ jwúub bejep jĩ.

*María Mágdala tútchidih bólidih Jesús ã jíghat
 (Mr 16.9-11)*

¹¹ Jwiútdih mi naáwát túttimah, María Mágdala tútchidih bóli jwĩ túttimah pée bejnit, Jesúih bácahdih ĩ yohopji jeé íit jęc jípónih ñuhnít, mit jui ñúhup wut jĩ. Pánih jui ñúhnajeh, péeb jéennit, caán íitna mit en waadá bojop wut jĩ. ¹² Pánih en waadána, Dios ã wahnit ángelwã chénewádh mit enep wut jĩ. Túi baabní yéguéhna duonít, Jesúih bácah ã lajapjidih ĩt chúudup wut jĩ. Biíc ãih waó jumupjimant, biíh ãih jítcha jumupjimant ĩt chúudup wut jĩ. ¹³ Páant queétdih mi péeb jéen enechah, queétkoó caántdih nin pah ĩt niúj úbh joyóp wut jĩ:

—¿Yad wilí, dépanih tigaá ma júi? ĩt niújp wut jĩ.

—Wã maáih bácahdih ub bejnit, ded ĩ jwúub jwejepjiboó wã jéihcan caá, mit niúj jepahap wut jĩ.

14 Queétdih páant niijnít, tac púud enna, Jesús caanjîh ã ñahuchah, mit enep wut yuh jî. Obo-hjeéhtih, pánih enna yuhna, mit beh encap wut jî.

15 Páant mi beh encap, Jesús caántdih nin pah át niij úubh joyóp wut jî:

—¿Yad wilí, dépanih tigaá ma jái? ¿Déhedih tigaá ma bid? át niijíp wut jî.

Páant caandíh beh encanjeh, “Nin pácahidih en daoní nacaá”, mit niij jenah joyóp wut yuh jî. Páant niij jenah joiná,

—¿Meemníit beé jwî maáih bácahjidi ma ub be-jep? Ûb bejna, ded ma jwúub jwejepjiboó weemdíh ma naáwá, caandíh jwúub ubúdi wã bejat pínah niijná, caandíh mit niijíp wut jî.

16 —**María**, át niijíp wut jî.

Páant ã niijíchah joí, tac púud ñahnit, Hebreo wéheatjîh nin pah mit niijíp wut jî.

—Raboni, niijnít, Jesúsdi mit pin tewep wut jî. “Raboni”, niijná, “Bohéni”, niijná mit chãjap wut jî.

17 Páant mi pin teweçah, Jesús caántdih nin pah át niijíp wut jî:

—Weemdíh ma pin teoca bojoó. Wã íp pebhboó wã púuh laab béj jwuhcan caá. Pin teocanjeh, wã úudwã panihnitdih nin pah niij naáwádi ma bejeé: ‘Jesús nin pah yeebdíh ã niij naáwát túutap be: “Wã íp ñi íp mun tigaá. Caanjéh wíh Dios ñíh Dios mun tigaá. Pánihna, ã pebhboó wã púuh laab béjbipna caá”, ã niij naáwát túutap be’, queétdih ma niijí, Mariádi Jesús át niijíp wut jî.

18 Páant ã niijíchah joiníhji jwî pebhna joinít, nin pah mi niijíp jî: “Jwî Maáhdih wã enep be”, niijnít,

Jesús caántdih ã naáwát tútatjidih jwiítdih mi naóh yapanap jĩ.

Jesús ã bohénitjidih ã jígohat

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Caán domingo yeó jáap cheyeh túo yap aabát túttimah, jwiít Jesús ã bohénitji, jwĩ maátadih úmna, jēcdih túi nem beedá bojnit, múú dítna bíicdih jwĩ chúudup jĩ. Páant túi nem beedáni ã jumuchah yahna, Jesús jwĩ cātíh ã jígohop jĩ. Pánih jíghnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Ni jum caá? Dios ã táyat ñijeéh ã jumna naáh, ã niijíp jĩ.

²⁰ Páant niij péanit, áih téihyanadih, áih jíchanadihbut jwiítdih ã júutup jĩ. Páant ã júutuchah enna, jwĩ Maáh ã jumaditdh jéihnit, búdí jwĩ weñep jĩ. ²¹ Páant jwĩ weñechah, Jesús nin pah jwiítdih ã jwúub niijíp jĩ:

—Úmcanjeh, ñi túi jumúú. Wã íip weemdíh ã wahat pah muntih, wíih túini doonádih ñi naáwát pínah niijná, yeebdíhbut wã wahna caá, ã niijíp jĩ.

²² Páant niij péanit, jwiítdih ã póoj jáhanap jĩ.

—Buu Túini Espíritudih ñi ubuú, ñíih caolih díitboó ã jumaditdh pínah niijná. ²³ Páant ñijeéh jumna, ã wēpatjĩh det í yéj chājatdih ñi yohochah, yohni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, det í yéj chājatdih ñi yohcah, yohca naáh ã jumbipna caá, Jesús jwiítdih ã niijíp jĩ.*

Jesús ã jwúub jígohochah, Tomás ã enat

* **20:23** Mt 16.19; 18.18

24 Jesús jwĩ cātíh ã jwíih jígohni chei, Tomás pohba jwĩjeéh ã wihcap jĩ. Tomás Jesúsdih jwĩjeéh bohéni “Waláhni”, ĩpĩ níj wūt ejni ã jumap jĩ.

25 Túttimah, ã jwúub juyúchah, caandíh nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Jwiit jwĩ maáh Jesúsdih jwĩ enna beé, jwĩ niijíp jĩ.

Páant jwĩ niijíchah joiná yuhna, Tomásboó nin pah ã jíponih níj jepahjehep jĩ:

—Weémboó ãih téihyadih ĩ péhwatji íitnadih wíih téih tíbjíh teo encan, ãih páwádih ĩ jwãagatji íitdihbut teo encan, ‘Ã boo pud jũúwát dooná yoobópdih caá’, wã níj jenah joicán níit, jwiitdih ã jãh niijjéhep jĩ.

26 Túttimah bóo domingo yeó jáap caán mædíhjih jwĩ jwúub míc wáac juyúchah, Tomásbut jwĩjeéh ã jumap jĩ. Pánih míc wáac jwinít, nihat jécnadih jwĩ jwúub túi nemechah yuhna, Jesús jwĩ cātíh ã jwúub jígohop jĩ. Pánih jígohnit, nin pah jwiitdih ã niijíp jĩ:

—¿Ñi jum caá? Dios ã túyat ñijeéh ã jumna náh, ã niijíp jĩ.

27 Páant niijnít, Tomásboodíh nin pah ã niijíp jĩ:

—Tomás, wíih téihyadih ĩ péhwatji íitnadih meemjéh ma teo eneé. Wíih páwádih ĩ jwãagatji íitdihbut ma teo eneé. Teo ennit, ‘Yoobópdih tigaá ãt boo pud jũúwáp taga’, ma níj jéihyeé, caandíh ã niijíp jĩ.

28 —Meémboó wã Maáh, wíih Diosbut caá, Tomás caandíh ã niijíp jĩ.

29 —Weemdíh ennitjeh, ‘Yoobópdih tigaá ãt boo pud jũúwáp. Pánih boo pud jũóhna, Dios ã wahni

Cristo yoobát caá', meém ma niíj jéihna caá. Obohjeéhtih, bitaboó weemdih encan yuhna, páant niíj jéihnit, búdí í wēibipna caá, Jesús Tomásdih ã niijíp jī.

Jesúsdi cāacwā ī jéihyat pínah niijná, Juan nin tólihdih ã daacát

³⁰ Jwījeéh jum jwuhna, dawá láa jwiít cāacwā jwī jéih chājca naáhdih Dios ã wēpatjīh Jesús ã chāj júatup jī. Páant ã chājatjidih nin tólihdih wā jéih daác beedácan caá. ³¹ Pánih daác beedácan yuhna, nin tólihdihjeh wā daacáp be, “Yoobópdi Dios ã wahní Jesússeh tígaa. Caanjéh tígaa Dios wūáh”, ñi niíj jéihyat pínah niijná. Páant niíj jéihna, caandih jepahnit, yeéb Diosjeéh páantjeh ñi jumnipna caá.

21

Jesús Tiberias ím jwēejdih siete ã bohénitjidih ã jwúub jíghat

¹ Túttimah, jwiít siete ã bohénitjidih Tiberias ím jwēejdih Jesús ã jwúub jíghop jī. Nin pah ã jumup jī: ² Jwiít bícdih jumnit, Simón Pedro, Tomás “Waláhni”, jwī niíj ejni, Natanael Galilea baác Caná tútchidih bóo, jwiít chénewā Zebedeo weh, bita chénewā Jesús ã bohénitji, páant moón jwī jumup jī. ³ Páant moón jwī jumuchah, Simón Pedro jwiítidih nin pah ã niijíp jī:

—Weém queej júat mawadih bejna caá wā chājap, ã niijíp jī.

—Jwiítbut majeéh jwī bejmi caá, jwī niijíp jī.

Páant niíj, dei jubí, jááj chóodih waadnít, ímdih jwī púud bac bejep jī. Pánih púud bac bejnit, nihát chei jwī júat mawachah yuhna, queejwā í

chũúhcap jĩ.* 4 Baáb báahachah, Jesús íim jwěejdih ã ñũhuchah, jwĩ enep yuh jĩ. Obohjeéhtih, caandih jwĩ beh encap jĩ.

5 Pánih ñũhna, jwiít dih nin pah ã niíj ej ʘúbh joyóp jĩ:

—¿Wã déewãá, queejwãdih ñi bid jwícá? ã niijíp jĩ.

—Wihcan caá, jwĩ niíj jepahap jĩ.

6 Páant jwĩ niíj jepahachah joinít, nin pah Jesús ã jwúub niij ejep jĩ:

—Jéihyepmant bóo bawáboó ñih ñuodih ñi yoh báaha en tigua, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, caán ñuodih yoh báahana, dawá queejwã í chũúchah joinít, jwĩh ñuodih jwĩ wái ñaha bojop yuh jĩ. Obohjeéhtih, tub dawá í jumuchah, jááj chóoboó jwĩ jéih ʘb yaccap jĩ.*

7 Páant dawá í jumuchah, Jesús dih jwĩ jwíh jwãáh láa bíic yoobó ã yapatjidih náhninit, weémboó, Jesús búdí ã oini,

—Jwĩ Maáh caá, Pedro dih wã niijíp jĩ.

Páant wã niijíchah joinítjeh, ã tóo dug jwejni yégueh chóodih jwúub duó ámoh chéonit, ñaáp báah bejnit, Jesús pebhna ã yaáh ñáan bejep jĩ. 8 Páant ã yaáh ñáan bejchah, caán ñuodih teonit, jwiítboó jááj chóojh jwĩ wái ñáan jwibínap jĩ. Íim tac yoob póhba ã nihcan jí, táí jwěej buugdihjeh jwĩ jumap jĩ.

9 Pánih wái ñáan jwibínit, Jesús ã chájni táí iigní tuu táóhjih queejwã pan bíic dih ã lajachah, jwĩ enep jĩ.

10 Páant jwĩ ñáan jwibínachah, Jesús nin pah jwiít dih ã niijíp jĩ:

* 21:3 Lc 5.5 * 21:6 Lc 5.6

—**Butéh ñi júut maonitdih daocánnit ñi ub jũúwá,** ã niijíp jĩ.

¹¹ Páant ã niijíchah joinít, Simón Pedro jááj chóodih waadnít, ñhodíh watnit, óon coahboó ã wái ñáan jũúwáp jĩ. Dahwanit míicjeh ciento cincuenta y tres queejwã ĩ jumap jĩ. Páant moón dawá ĩ jumna yuhna, caán ñhodíh ĩ boloh wáicap jĩ. ¹² Pánihna, Jesús jwiít dih nin pah ã jwúub niijíp jĩ:

—**Ñi jeémp jáa jũúwá,** ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ã pebh juibínit, caandíh en poonit jumna, “Jwĩ Maáh caá”, niijná, jwiít jwĩ úubh joí encap jĩ. ¹³ Páant ã pebh jwĩ juibínachah, Jesús queéj pan bíicdih nah teonit, jwiít dih ã wúhup jĩ.

¹⁴ Caán yeó jáapdih ã boo pud jũúwát túttimah, jwiít dih bíic peihcanni láa míic júutna ã chãjap jĩ.

Jesús Simón Pedro dih ã míic wéheat

¹⁵ Páant jwĩ jeémp péaat túttimah, Jesús Simón Pedro dih yúapbit namah bejnit, nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—**Simón, Jonás wáúh,** ¿queét ĩ oyat chah weemdíh ma oi níit? ã niijíp jĩ.

—Wã oina caá, Maá. Wã oyatdih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—**Pánih oina, wíih oveja weh panihnitdih ma tái iní,** Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

¹⁶ Páant niijnít, nin pah ã jwúub niij úubh joyóp jĩ, páant muntih:

—**Simón, Jonás wáúh,** ¿yoobópdih weemdíh ma oi níit? ã niijíp jĩ.

—Maá, meemdíh wã oina caá. Wã oyatdih ma jéihna caá, ã niíj jepahap jĩ.

—Pánih oina, wíih ovejawã panihnitdih ma tái en dawaá, Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁷ Páant niijnít, nin pah ã jwúub niíj uúbh joyóp jĩ:

—Simón, Jonás wũúh, ¿weemdíh oyat yoobát niít ma oyop? ã niijíp jĩ.

Biíc peihcanni láa “¿Weemdíh ma oi niít?” ã niíj uúbh joyóchah joinít, Pedro búdí jĩgahnit, nin pah ã niíj jepahap jĩ:

—Maá, nihatdih jéihni jumna, meemdíh wã oyatdih ma jéihna caá, ã niíj jepahap jĩ.

—Pánih oina, wíih ovejawã panihnit ï jeémát pínahdih ma tái wũhú. ¹⁸ Yoobópdi h meemdíh wã naóhna caá. Jáap jum jwuhna, meemjéh yégueh waadnít, ded ma bejhipboó mapí bejep jĩ. Obohjeéhtih, behe ma jumuchah, míih muj nahdih ma júut ñahanachah, meemdíh yégueh yacnit, ded ma bejhipboó bita ï ub bejbipna caá, Pedrodih Jesús ã niijíp jĩ.

¹⁹ Páant niijná, Jesúsdi h jepahni ã jumát jíib, ded pah Pedrodih bita ï mawat pínahdih jéihya naóhna ã chãjap jĩ. Páant niíj péanit,

—Weém ded pah wã chãjatjidih enniiji jumna, biíc yoobó ma chãjaá, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

Jesús ã bohéni búdí ã oini nin tólihdih ã daacát

²⁰ Páant ã niíj naáwáchahjeh, Pedroboó tac púud ennit, weém Juan, Jesús búdí ã oini, queétdih wã ñuún péenachah, ã enep jĩ. Biícdi h jwĩ péé jeémp láa, weémboó Jesús ã pebh dodh jãah lajni “¿Maá, meemdíh eníhcannitdih júutni pínah ded tigaá ã

jum?” Jesúsdiñ níj uúbh joiní wã jumup jĩ.*
 21 Páñihna, weemdíh ennit, Pedro Jesúsdiñ nin pah
 ã níj uúbh joyóp jĩ:

—¿Maá, canboodíh ded pah tigaá ã yapbi? ã
 niijíp jĩ.

22 —**Nin baácboó wã jwúub dei jüúwúchah, candih páantjeh wã jummat túutuchah, míih pínah nihcan caá. Páñihna, candih ded pah ã yapat pínahdih meemdíh wã naóhcan caá. Obohjeéhtih, ded pah wã chãjatjidih enniñi jumna, meémboó biíc yoobó ma chãjaá, Jesús Pedrodih ã niijíp jĩ.**

23 Páant Pedrodih ã naáwátjidih jéihnit, niñat Jesúsíhwã queétjeh chah búdí ít míic wéhenap jĩ. “Juan, Jesús búdí ã oini, ã wuncan niít”, weemdíh queétjeh ít níj míic wéhenap yuh jĩ. Obohjeéhtih, “Caán ã wuncan niít”, Jesús niijná ã chãjcan jĩ. **“Nin baácboó wã jwúub dei jüúwúchah, candih páantjeh wã jummat túutuchah, míih pínah nihcan caá. Páñihna, ded pah candih ã yapat pínahdih meemdíh wã naóhcan caá”,** Pedrodih Jesús níj naóhna ã chãjap jĩ.

24 Páñihna, weemdíh jíí, Jesús páant ã níj naáwáp jĩ. Caán ded pah yoobópdiñ ã yapatjidih jéihnit, nin tólihdih wã daácna caá. Páñihna, nin wã naáwát yoobópdiñ ã jummatdih jwĩ túi jéihna caá. 25 Dawá biíhdihbut Jesús ã chãjap yuh jĩ. Obohjeéhtih, “niñat ã chãjatjidih wã daác beedánachah, dawá tóliñna ã jumuchah, ñta en buujácan tagaá”, wã níj jenah joiná caá.

Páñihna, páant bóojeh weém Juan wã daác péana caá.

* 21:20 Jn 13.25

Dios ã jáap naáwát tólih New Testament in Cacua

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacua

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
34c9543b-57a6-5290-ab7b-4fa15529a7e2